

T.B.M.M.

DDC:
YER: 71-3782
YIL:
CLT:
KSM:
KOP:
DEM: 71-6848

KÜTÜPHANESİ

توکیر

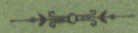
قبول مجلس شورای ملی

مخالفان کمالی نشانیان

عدد : ۴۲

تیمور و تزویماتی

نهایتده : « جنکیز یاساسی »

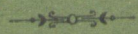

مترجمی :

مصطفی رمسی

تألیف و ترجمه هیئت‌نجه تدقیق و قبول اول‌نشر .

استانبول - مطبعه عامره

۱۳۳۹

ت . خ
۷۱۸

تورکيا

پښتونخوا پښتو ليکونکي

پښتو ژبې د پښتو ليکونکي

عدد: ۴۲

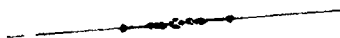
تیمور و ترزو کاتی

نهایته: « جنکیز یاسای »

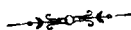

مترجمی:

مصطفی رمی

تألیف و ترجمه هیئتجه تدقیق و قبول اولمشدر .

استانبول - مطبعة عامره

۱۳۳۹

B. M. M.	
Kutubhanesi	
Es. No. :	1311-145
Remiz :	H.H. - 271

مصطفیٰ رسمی بکک دبیر انلری:

رووحیاته مدخل
چوجق روحیاتی (المانجه دن « غاثوب » دن مترجم)
تجربی پداغوژی (قلاپاره د)
قادیس - ارکک و عرفلر روحیاتی
آوروپا ملتلی روحیاتی
تریبوی روحیات لابوراتواری
طبیعت وانسان
چوجوقلر نهوی (ماریام رنته سسوریا) ؟
طاغده بولونمش چوجق (ایتارد)
چرجوق و مکتب (جون دووهی)
ایزجیلک (باده پاول)
اخلاق
فلسفه تاریخی
تیمور و تزوکاتی
پستالوژی
آوروپاده یکی مکتبلر
امریقاده مکاتب ابتداییه و تالیه
مکتبلرده صحت درنکلی
چوجوق بویوتک
چوجوقلر جننی (چوجوقلر کتبخانه سی)
آلتون چفتک (چوجوقلر کتبخانه سی)
اصلاح عرق

ترجمہ طرفندن

بوکتابده کی تیمورک حیاتی : «شرف الدین علی» نک ، و (تزو کات)
ایسه تیمورک کندیسنک در . (تزو کات) ، تیمور طرفندن مونعولجه
اوله رقاملا ایتدیرلش وبعده ابوطالب طرفندن فارسیه ترجمه ایدلمشدر .
فارسیدن فرانسزجه یه ۱۷۷۶ده (Langlès) طرفندن ترجمه اولونمشدر .
فرانسزجه سی ، جنوره (دارالفنون کتبخانه سی) نده موجود اولوب
تورکجه یه اورادن نقل ایدلمشدر .

تيور

تيور ۲۵ شعبان ۷۳۶ صالى كيجەسى ، ماوراءالنهرده (كىش)
شهرينىڭ سورلىرى خارچىدە ، باباسى امير طوراغى (Tragen) ك
سرايندە دىنبايە كادى . آنا طرفىدىن ، چىكىزە منسوبدر . آناسىنىڭ آدى
(تىكىن خاتون) در . اوزمان ماوراءالنهر وتوركىستان سلطانى : غازان
خان ايدى ؛ كە تىورك باباسى ، بوغازان خانە تابەدى . چىكىزە وفاتى
تارىخى (۱۲۲۶) ايلە تىورك تولدى (۱۳۳۶ مىلادى) آرمە سىندە
۱۱۰ سەنە كچى .

تىورك اجدادىدىن (شەھەرلى بەادر) ، رۇياسىندە : كىندىن
سكىز يىلدىز چىقار ق بونلردىن سكىز نىڭ پىك پارلاق اولدىغى دىنبايە
دورت بوجاغىنى ايشىق لىر سالدىغى ، كوردى . (تومەن خان) . بورۇياسى
يوردىردى . (تومەن خان) : « سىندىن سكىز بطن صوكرا براوغل
كلەرك دىنبايە حاكم اولەجى . » دىدى . تىورك طوغدىغىدە ، منجىلر
يىلدىز يەنە باقوب حسابلىرى ياپىدىلر : بوجوجى ، بويونچە چوقا ئىمپراطورلار
ضبط ايدە جىك ، دىدىلر .

چىكىز كى ، تىور دە برألى قابالى وقانلە طولواولەرق دىنبايە كلىكى
سويلەنمەكەدە در .

تيور ، چوقىلغىدە يالگىز عىسكىر اويونى اويناردى . كىندىسە
آرتداش اولسون ، دىە برابر بويودولەن دىكىر بىلەرك اوغللىرى ،

تبعه سی عد ایدەرك اونلره برحکم دارك تبعه سینه یاپدینی معامله لری یاپاردی : بحریکلی وایش کورە نلره قوماندانلق لر ویریر ، بعضلرینی ده نفر یاپاردی . برکیجه بوجو جوقلره اوطورورکن دیدی که : « بنم ددهم غائبدن خبر ویریر . برکون او دیمش که » بنم نسلمدن بری کلوب جهانگیر اوله جق .. « ایشه او ، بنم . بکا صادق قاله جفکزه یمین ایدک . »

دیدی . اوکیجه قارا کقلر آره سنده ، اطرافنده کی چوجقلر ، اوکا صداقت یمینی ایتدیلر . وصو کرا بویودکلرندە صداقلرندە حقیقە ثبات ایتدیلر .

تیمور ، بر آزدها بویونجه الک آتشی مراقی : سلاح قوللانمق ، آتە بینمک ، آت قوشولرنده اوکه کچمک ، یوزو کک دلیکندن اوق آتوب کچیرمک ، ائی قیلنج قوللانمق ایدی . دائماً آوه کیدردی . حیاتی اون یاشندن یکرمی بریاشنه قدر بویله کچدی . یکرمی بریاشنده محاربه لره اشتراک ایتکه باشلادی . آرتق قلبنده ، دیلدرده داستان اوله جق بر بهادر اولمق عشقی قاینایوردی .

تیمور ، بالا آخره چوجقلرینه ده انضباطلی برعسکر تربیه سی ویردی . حظوظات ایچنه آتیلرینه هیچ مساعده ایتدی .

برقاج ساعت بوش وقتی اولورسه بونی ، ائی کتابلر اوقومغه حصر ایدردی . تیمور ، یاننده ، عجم و تاتار الک بویوک عالم لری بولو یردی . بونلر تیمورک (تاریخی روزنامه) سنی طوتارلردی . بونلره : طوغری وساده یازملرینی وهیچ بررمان طنطنه لی اسلوبه صاپاملرینی سویلردی . معین زمانلرده ، قوماندانلریله برابر اوطورهرق

بو (روزنامه) لری اوتودیر و حقیقتدن آریلوب آیرلما دقلرینی معاینه ایدردی .

ایشته بو (تاریخی روزنامه) لردن درکه تیمورک اوغلی (شاهرخ)ک اوغلی (ابراهیم سلطان) ک امریله ، تیمورک وفاتندن اون طقوز سنه صوگرا ، تیمورک معاصری منلا شرف الدین علی یزدی : « ظفرنامه امیر تیمور کورکان » نامیله تیمورک تازیخی یازمشدر . [بواثر « Petit de la Croix » طرفندن فرانسزجه یه ده ترجمه ایدلشدیر]

یکرمی بش یاشنه طوغری درکه تیمور ، جسارتی کوسترمکه باشلادی . خیلی زماندن بری ماوراءالنهر آنارشی ایچنده ایدی . چغتای خانی (غازان خان) ی ، — استبدادن بیقان — خلق قتل ایتشدی . بونک اوچ خلقی کذلک قتل اولونمشدی . قوجه ایمراطورلق ، کوچک کوچک بکلکلره آیریش اولمغه بونلر بربرلیله حرب ایدیورلردی .

جنکیزک احفادنندن (طغلوک تیمور) ، کنیدی ، چغتای ایمراطورلنی . خانی اعلان ایتدی ؛ بناء علیه ماوراءالنهرک ده بونک اولمسی لازمدی . ماوراءالنهر بکلری ایسه بربرلیله محاربه ده اولدقلرندن (طغلوک تیمور) بونلری یاتیشدیرمق ایستیه رک ماوراءالنهره عسکر سوق ایتدی . برجوق کوچک بکلر ، قورقولرندن خراسانه قاچدیلر (۷۶۱) . تیمور قاجایوب (طغلوک تیمور) ک عسکرینه قارشى چیقدی . و اوردو قوماندانی ایله قونوشوب درحال طغلوک تیمورک یانه کیتدی . طغلوک تیمور دن اون بیسک آدم ایله برابر ماوراءالنهر قوماندانلغی آلدی . بوندن (طغلوک تیمور) ده ممنون اولدی .

رمدت صوگرا ، ماوراءالنهرک اسکی بکلری احفادنندن (امیرحسین) ،

حق سلطنت ادعا ایدمرك داخلی محاربه لرینه باشلادی . بونك اوزرینه (طفلق تیمور) ، ماوراءالنهری فتح پروژمه سنی یکیدن آله آلدی (۷۶۲) . ماوراءالنهره براردو کوندرمرك امیرحسینی مغلوب ایتدی . و ماوراءالنهر تخته کندی اوغلی (الیاس خوجه) یی اوطورتدی . تیموری ده اوکا باش وزیر و باش قوماندان تعیین ایتدی .

الیاس خوجه ، مملکتک تعالیسنه دکل ، کندی استبدادینه میال بر آدم ایدی ؛ تیمور ، الیاس خوجه یی ترك ایله ، همشیره سنی آلدینی امیر حسینک یاننه کیتدی . الیاس خوجه ، امیر حسینه تابع اولان امارتلی دشمن صایه رق اوستنه عسکر سوق ایتدی . بونلرده عسکرلری طوپلایه رق مقاومت ایتدیلر . و الیاس خوجه عسکرینی ماوراءالنهردن قوغدیلر . الیاس خوجه موغولستانه کیدمرك ، یلقینده اولمش اولان باباسی (طفلق خان) ك یرینه کچدی .

تیمور هر محاربه ده کندی عسکره سودیرمشدی ؛ عسکرلر آردندن بلاتردد هر تهلکه یه قوشارلردی .

امیر حسین ، بالاخره تیموری ده ایمانی قوردی . فقط بوکا موفق اوله مادی . آره لرنده کی محاربه ده امیرحسین مغلوب و مقتول دوشدی . تیمور عسکرلری ، بلخده امیرحسینی چویرمشدی . امیرحسین ، جانمی قیماق شرطیله تسلیم اولورم ، دیمشدی ، تسلیم اولدی . فقط کندیته دشمن اولان ایکی ضابط اونی قتل ایتدیلر .

امیرحسینک وفاتی (رمضان ۷۷۱) ایله ، تیمور ماوراءالنهره تك باشنه صاحب اولدی . بوتون ماوراءالنهر وایلری اوکا عرض حرمته کلدی . اووقت ، تیمور سرایده برتخته چیقارق قیلیچ قوشاندی . و آلتین تاجی کیدی . موغول عادتی اوزره حکمدارلق قوطلولاندی .

وبونلرک اوستنه آلتونلر، اینجی لر، الماسلر صاحبدی . تیموره (صاحب قران) عنوانی ویریلدی . تیمور، (خان) عنوانی آلمادی، بوعنوان جنکیزک ارکک سلاله سندن کلن حکمدارلره عاڈدر ، دیدی . (خان) عنوانی ، تیمور جنکیزک ارکک احفادنن کلن برپرنسه ویردی، که بوپرنس کندینه « قوماندان » نامی ویرمکه اکتفا ایدردی .

تیمور ، حکمدار اولونجه چوقدن بری صلح یوزی کورمه یین ایمپراطورلغه دوزن ویردی . پای تختی اولان سمرقنده قورولتای دعوت ایتدی .

تیمورک سلطنتک ایلک آلتی سنه سی موغوللره وخواارزمیلره قارشى حرب ایله کچدی . بونلره غالب کلدی . و تیمور ، خواارزم سلطاننک بریکنی ایله ازدواج ایدهرک تیمور وخواارزم سلطانى آره سنده صلح عقد اولوندی . دیگر برچوق پرنسلرده باش فالدیرمه تشبث ایتشلردی . بونلری ده تأدیب ایتدی .

تیمور بورالرده حربده ایکن ، بویوک اوغلی جهانگیر حقنده قورقونچ بررؤیا کوردی . پای تختی سمرقنده عودتنده : علما و اشراف قارملر و ماوی لر کیه رک و باشلری اوستنه توزلر آتمش اولدقلری حالده کندینی قارشیلادقلری کوردی . سمرقند اهاالیسی ، جهانگیرک پک صمیمی یاسنی طوتدی . سرپوشمز باشلرینه طور بهلر کچیرمش اولدقلری حالده : « ایواه ، جهانگیر اولدی . یراوستنده بیتن بوروز کارله اوچوب کیدن برکل کبی کیتدی ! ایواه که اوילה عادل برشزاده یه اولوم قییدی » دییه آغلاشیدلر .

اردو دخی سیاه و ماوی کیه رک یاس طوتدی .

تیمور ، بونلری کورهرک چوق متأثر اولدی . صیق صیق : « آم

نه طالعهسز ايشم ، ديوردی . همان هرکون آغلاردی . جهانکیر ،
(۷۷۷) ده تولدی .

تیمور ، مراقندن امور دولته پک باقمه از ارلدی . بونک اوزرینه
اطرافنده کی وزیرلری ، اوکا تسلی ویردرک مراقنی برآز طاغیتدیلر .
موغول لرده هجومه باشلامشدی . بوهجوم اوزرینه تیمور ، طالیدینی مراقندن
سیلکینه رک ، اونلرک اوستنه یورودی وتادیب ایتدی .

بورادن عودتنده یولده ، جنکیز خان احفادنن (توقماش) .
راست کلدی . (توقماش) ، حق سلطنتی اولان بویوک تاتارستان
تختنه چیقمنه یاردیم ایشمینی تیموردن رجا ایتدی . اوصرمده بویوک
تاتارستان تختنده ایسه ینه جنکیر احفادنن (اوروس) نامنده برپرس
واردی . تیمور ، پک اعلا دیدی . و (اوروس) ک یرینه (توقماش) ی
چیقاردی : (۷۷۸) .

هرنیه باشلادیسه موفقیت ایله نتیجه لندیرمسندن جسارت آلان
تیمور ، کوچک پرنسلکر انده آنارشى حالنده اولان ، ایران اوستنه
یورومکه قرار ویردی . وسفرلر اجرا ایله بوتون خراسانی اطاعتنه
آلدی (۷۸۳) .

فقط عاٹلهسندن اولنلر ، اونک ظفرسوینجلرینی ازاله ایدیوردی :
۷۸۵ ده برقیزی ، همشیره سی وزوجه لرندن بری اولدی . بواو چ ضیاع
اونی ، پک متأثر ایدم رک فتوحات احتراصندن برمدت واز کچدی .
وحتی امور دولته بیله باقاماز اولدی . فقط علما ملتک ایشلرینی باقمه
دائر اولان وظائف دینیه سنی اخطارایتدیلر ؛ قوماندانلری ده فتوحات
امللرینی خاطرینه کتیردیلر . یکیدن فتوحات پروژهلری ترتیب ایتدی .
ایلك اول حالاغیرممنون بولنان موغولستان اوستنه براردو کوندردی .

ویوز بیک آدم ایله کندی ده مازندران و سیستان اوستنه یورودی . بورالده تسلیم اولیان برقاعه دن ، ایکی بیک اسیر آلدیلر . بونلرک اللریخی ، آباقریخی باغلا یه رق دیری دیری بربری اوستنه قویوب قوله یاپدیلر . سیستانک مرکزی آیلندی ، اهاالیسی قیلجندن کچیرلدی . ویغما ایدلدی (۷۸۵) . تیمور بورادن سمرقنده عودتندن اوچ آی صوکره مازندرانده ، اسکی بک علی اوستنه یورودی . ومغلوب ایتدی .

بعده عراق عجم اوستنه یورودی (۷۸۶) . وبوراده پلکده ایلریله مه دن کری دوندیلر . ایرته سی سنه تیمور ، بورایه ینه هجوم ایتدی . آذربایجان تسلیم اولدی . وپای تحت اولان شیراز یغما ایدلدی . بعده ارمنستان اوستنه یورویه رک ضبط ایتدیلر . ارمنستان قرالی (هیپوقرات) اسیر دوشه رک تیمور اوکا ، دین محمدینک کوزل لکنی آکلاده آکلاده نهایت مسلمان ایتدی .

تیمور ، بومظفریتی بر (آو) شنلکی ایله قوطلولادی . توقماش ، کندیخی تخته چیقاران تیموره قارشى عصیان ایتمش ایدی . بونک اوزرینه تیمور؛ عراق عجم وفارس اوستلرینه یورودی . بورالده (مظفری) پرنسلی حکم سورویوردی . تیمور اصفهانه قدر کیتدی . اصفهان شهری تسلیم اولدی ؛ واهالی یه جان بهاسی ویرکوسی صالدى . بوپاره طوپلانیرکن ، باشنه برجم غیر طوپلامش اولان بردمیرجی ، پاره یی طوپلایان مأمورک و اوچ بیک قدر تاتارک کله سنی کسدى . تیمور بونک انتقامی آلمق ایچون اصفهانه هجوم ایله ضبط ایتدی . واهالی سنی قیلنجندن کچیردی . یالکز سادات ، علما و برسنه اول اولن بویوک برواعظک ثولردن باشقه هپسی تخریب ایدیلدی . اهایلدن یتمش بیک کشی نک کله سنی کسه رک بونلرله قوله لر

یابدیلر (ذی القعدة ۷۸۹). عین آی ظرفنده شیرازدخی تسلیم اولدی. اوچ سنه بورالرده حربدن صر کره تیمور، پای تختی سمرقنده دوندی (۷۹۰ محرم). اوزمان تیمور اللی ایکی یاشنده ایدی. کرک فتوحات احتراصاتی، کرک زررله تحت اداره سنده کی ایالتلرک عصیان ایله تیمور هیچ راحت یوزی کورمه مشدی. ایراندن دوزر دوزمز، خوارزمک عصیان کوردی. خوارزم ایچین اساساخیلی اوغراشمشدی. بردها عصیان اولماسین دیه خوارزمک پای تختی تخریب ایله اهلینسی، سمرقنده نقل ایتدی. فقط اوج سنه صر کره بزرشهری یکیدن انشای ایتدی. بو آراتی چاغتای خانی وفات ایتدی. تیمور، اولبالده کی سیاستی ترک ایتمه رک، چغتای تختنه، أولن خانک اوغلنی کچیردی. بالطبع بو خانک بویوک برصلاحیتی یوق ایدی.

بویوک تاتارستان خانی (توتامش)، تیمور اوستنه بردها هجوم ایتدی. تیمور، (توتامش) دن قور تولق ایچون، بونک احساسی لازم اولدیغنی دوشوندی. فقط بونک ایچون غوبی بویوک چولنی آشمق لازم ایدی. تیمور، عسکر ایله یوله چیقدی. توتامش، تیمورک عسکرینی کورمه دن کری قاچدی. تیمور، اونی چولده تعقیب ایتک ایسته یوردی. فقط قوماندانلری، مملکتدن اوزا قلاشیرساق باشقه عصیان چیقار، دیمشلردی. فی الحقیقه، موغولستان حکمداری، عصیان علامتلی کوسترمشدی بیله. تیمور، عسکرینی بش قوله آیره رق موغولستانه کیردی. وموغلستاننی باشدن باشه تخریب ایله قتل عام ایتدی. چولوق وچو جقلری اسیر آلدی. موغول حکمداری، جانی قور تارمق ایچون، تاجنی تیمورک اوکنه آتدی. موغولستان فتحندن صر کره تیمور عسکرلری، ییلدیز نامنده کی محله،

چیچکلی چایرلر اوستنده برقاچ کون استراحت ایتدیلر .^۴ بوراده کی چشمه لرك صولرینك براقلی ، اومحه (صباح ییلدیزی) نامنی ویردیرمشدی . و بورانی مدحا برچوق شعرلر یازلمشدی .

ییلدیزدن ، سمرقنده عودت ایتدیلر . بر آرزو کوره قبیاق فتحنه کیتدیلر . بواردونك حرکتی ایشیدنجه (توقتامش) ه قورقو کلدی . وولی نعمتی تیمورایله باریشمنی قوردی . فقط تیمور هر تکلیفی ردایدنجه سلامتک فرارده اولدیغنی آکلادی . و بویوک چولک نهایتسز اوجلرینه قاچدی . تیمور عسکرلری ، آلتی هفته لق یول اولان چولک اوجنه قدر اوئی تعقیب ایتدیلر . یورغونلق و آچلقدن بی تاب دوشدیلر . (توقتامش) بونلرك یورولدیغنی حس ایدنجه ، طوروب غوغا ویردی . ایکی اردو چارپیشمغه باشلامازدن اول ، تیمور ، عادتق موجبنجه ، آتندن اینوب دعا ایتدی . یاننده ساداتدن (امام برکه) واردی . (که بوامام ، اوکا تخته چیقجهغنی اولدن سویله مشدی و تیمور اوئی چوق سوردی) (امام برکه) سرپوشنی چیقاروب ، اللرینی دعا طرزنده کوکه طوغری قالدیردی و تیمورک مظفریتنه دعا ایتدی . بعده یردن بر آووج طوپراق آلوب ، دشمنلر طرفنه آتدی . تیموره : — یورو ، ایلری ، ظفر سنکدر ، دیدی .

حرب ، اوزون وقانلی اولدی (رجب ۷۹۳) . برزمان غالب و مغلوب کیمدر بللی اولمادی . (توقتامش) ک علمداری ، تیمور طرفنه صاتیلمشدی . بوبایراقدار (توقتامش) ک بایراغنی ایندیردی . و بوصورتله توقتامش عسکرلری بوزولدی ، قاچدیلر . توقتامش ، ارمستان (قافقاسیه) طاغلرندن قاچدی .

بویوک تاتارستانک فتحندن صوکره ، اوزمانه قدرهیچ یورولمامش

اولان اردو استراحتہ محتاج ایدی . تیمور اردوسنی ، ووالغا قییلرندہ .
یشیل چایرلرہ دیکلندیرمکہ کوتوردی . بورادہ یکریمی آلتی کون ذوق
وصفا ایتدیلر . وبوتون یورغونقلریخی اونوتدیلر : ضابطلر ، تیمورایله
برابر سفریہ اوطوریور ، صنعتکارانہ ثورولمش صاحلری یرلرہ قدر
اوزانان کنج قیزلر بوسفرلرہ، آلتون قدحلر ایچندہ ایچکیلر صونیور،
درلو درلو هوالر چالیورلردی . هیبتلی ، کورولتولی حرب هوالریخی،
بادصبا کی خفیف، عشق نغمه لری تعاقب ایدیوردی . کوزلر، تورکیلر
چاغیره رق اوینایورلردی .

سمرقند طرفلرندہ عصیان باطلا مسندن قورققده اولان تیمور ،
بورادونک باشنه تجربه دیدہ قوماندانلر براقه رق کندی سرعتله سمرقندہ
دوندی (۷۹۳ ذی الحجہ) .

مواصلتندہ (مازندران) و (ایران) ده عصیان باطلا دیغنی طویدی .
خراسان ایله زابلستانه برر اوغلنی دیکرک یکی براردو ایله یکی برسفره
باشلادی که بو ، بش سنه سوردی .

مازندرانی تادیب ایتدی . بورادن ایرانہ ، شیراز والیسی (شاه
منصوره) ک اوستنه یورودی . ایرانده الک زیاده قوت صاحبی شا
منصور ایدی . شاه منصور شهردن چیقارق تیمورایله حربہ باشلادی .
فقط مغلوب اولدی . اووقت اونیدی یاشنده اولان شهزاده (شاه رخ) ،
محاربه ده شاه منصورک کله سنی کسه رک باباسی تیمورک اوکنه آتدی :
« سن ، بوتون دشمنلریکک کله سنی بویله چیکنیه بیلیرسک بابا ! » دیدی .
ایکنجی دفعه ایرانہ حاکم اولدقدن صوکرآ ، داخلی محاربه لر ایله
خراب اولان ایرانی تعمیره چالیشدی . عدالتی تأسیس و ویرکی لری
تنقیص ایتدی . وایرانک اداره سنه دردنجی اوغلی (عمر شیخ) ی

نصب ایتدی . آذربایجانى اداره‌یى، دیکر اوغلى (میرزا میران خان) .
تودیع ایلدی .

تیمور ، ایراندن چیقارک بغداد ، سلطان احمد جلایر اوستنه
یورودی . تاتارلرک کلمکده اولدیغی ایشیده‌ن احمدجلایر فرار ایتدی .
بغداد ، تیمورک الله دوشدی (شوال ۷۹۵) . تیمور ، فرات
نهری کچرک احوالیده‌کی بوتون کوچک پرنسلى اطاعتی آلتنه
آلدى . عراق عرب تیمورک اولدی .

بوفتوحات آره‌سنده تیمور ، نه‌زوجه‌سنی ، نه‌چوجوق‌لری
اونوتمايوردی . هروسيله‌دن بالاستفاده کرک مکتوبلر ، کرک هدیله‌ر
ایله اونلری ده دوشونیوردی . بردفعه، تیمورک چوجوق‌لرینه کوندردیکی
هدیله‌ر ، عراق عرب بکی عزالدینک بردوستی طرفندن ضبط ایدلدى .
عزالدین ، اودوستی ، اشیای مغصوبه ایله ، خانه‌سنه قبول ایتشدی .
تیمور ، برقاج دفعه طلب ایتدی ایسه‌ده عزالدین آلدیرمادی .
بونک اوزرینه تیمور ، عزالدینک اوستنه یورویوب پای‌تختی آلدى .
ویغما ایتدی . تاتارلر ، بورادن ، ییلدیرم کبی سرعتله ارمستانه هجوم
ایتدیلر . ارمیلرک چوغنی محو ایتدیلر . قیشی استراحت ایله کچیردیلر .
ایلك بهارده (۷۹۷) ، تیمور یکی حاضرلقلره باشلادی . محو
اولدیغی ظن ایدیلن (توقامش)، ینه باش قالدیردی . توقامش اوزرینه
اولان صوک سفرک کوجلک‌لری هنوز اونودولماشدی . تیمور ، کندی
ایله اوکا برمکتوب یازارق صلح تکلیف ایتدی . توقامش قبول
ایده‌جکدی ؛ فقط یاننده‌کی آدم‌لری — که منفعت‌لری حربی اقتضا
ایدیوردی — جای‌دیردی .

حرب اعلان ایدیلنجه تیمور عسکرلرینه برکچیدرسمی یاپدیره‌رق

معاینه ایتدی . معیتندە درت یوز بیک عسکر ایله روسیه یه کیردی .
 بو عسکرلر صیره لانتجه قفقاسیه ده (البرز) تپه لرندن ، ششور چانی
 بونجه بحر خزر قیسسه یعنی بش میل اوزانیوردی . اردونک بوتون
 ضابطلری ، آتلینک دیزکینلری قوللرینه طاقیلش اولدینی حالده
 دیز چوکوب ، تیموره صداقت یمینی ایتدیلر .

ایکی اردو ، وولغا قیلرندە قارشی قارشی یه کلدی (۲۳ جمادی الاخری
 ۷۹۷ و ۲۲ نیسان ۱۳۹۵) . محاربه یه پک قانلی اولدی ؛ توقتامش مغلوب
 اولدی . و تیمور ، اونک یرینه باشقه خان تعین ایتدی . توقتامش
 اردوسنی تعقیب ایدن تیمور اردوسی اونی سیریاده تعقیب ایله اولکی
 محاربه ده واردینی یرلره ، بحرمنجمد قیلرینه قدر واردیلر . برچوق
 غنائم ایله وولغا قیلرندە اردوسنی بکله یین تیمورک یاننه دوندیلر .

تیمور ، بورادن آوروپا اوستنه یونه لهرک (بویوک روسیه) نی
 قان و آتش ایچنده براقدی . موسقوه اوستونه یورودی . شرف الدین ،
 موسقوه نی آلدی ، دییور . روس مورخلری آلمادی ، دینورلر .

(رەزان) حوالیسندە برآز قالدی . اردوسنی متعدد قوللره
 آیرمرق بر قسمی روسیه ایچلرینه ، بر قسمی مجارستان اوستونه یورودی .
 واوروپانک جنوب اقسامنی فتح ایتدکدن صوکر تاتار اردولری ، برچوق
 غنیمت ایله ، بیکلرجه اسیر ایله آسیایه دوندی . یولده قفقاسیه ارمنستانی ،
 بر هجومه ده اوغرادی . وار دو ، قیشی بوراده کچردی (۷۹۸) .

تیمور ؛ بویوک تاتارستانی ، روسیه نی ، مجارستانک بر قسمی ،
 ایرانی ، عراق عرب و عجمی فتح ایتدکدن صوکر ، پای تختنه
 دونمک ایستدی . بحر خزر ساحل لرندن سیروس (یکی آدی قور)
 ایرماغی قیلرینه وارمرق بوراده عسکر ، بر قاچ کون اکلنجه لر ترتیب

ایده رك دیکلندی. تیمور، کچدیکی یرلرده والیرك، مأمورلرک واهالی نك احوالی تدقیق ایدیوردی. حقسزلق وظلمه معروض قالانلر، تیمور شکیته کله رك اونلرک دعوالرینه باقاردی. اموال امیریّه تحصیلده سوء استعمال ایده نلرک جزاسی اعدام ایدی. زنکین لرك، مزاجه جیلرک خلقی دائماً صویدق لرینی، حقسزلق ایتدکلرینی بیلن تیمور، بونک اوکنی آلمق ایچون ایمپراطورلغنک هر طرفنه مأمورین مخصوصه دیکدی. یوله تیمور، کندی مملکتی (کش) . اوغرایه رق اولیالرك، باباسنک و اوغلی جهانگیرک مزارلرینی زیارت ایتدی. معتکفلره، درویشلره صدقه لر طاغیتدی. وئولش لرینک روحنه قرآن او قوملری ایچون قراءلر تعیین ایتدی. نهایت سمرقنده واصل اوله رق (شوال ۷۹۸ - ۱۳۹۹) کندینه طنطنه لی براستقبال یاپیلدی. ظفر بایراملری تسعید واوروپا و آسیادن کتیریلن غنائم تقسیم ایدلدی.

اردو واهالی، ظفر بایراملری ایچنده سرخوش ایکن، تیمور، ایمپراطورلغنک اصول اداره سی حقنده تحریات ایله مشغول ایدی. بوقیصه صلح کونلرنده، کندینه ولی عهد تعیین ایتدیکی، اوغلی شاهرخی، خراسان، سجستان و مازندران ایالتلری حکمداری نصب ایتدی (شوال ۷۹۸). قورولتایک حضورنده اوغلنه حکمدارلق عصاسی ویردی. و اوغلنک آلندن وکوزلرندن اوپدی. سنه نك متباقیسی بایراملره کچدی. بوسرمده کوچوک اوغلی میرزا اسکندرک ازدواجی اولدی.

بعده اهلینک ای اداره اولونوب اولونما دیغنی بالذات کورمک واهالی ایله دوست اولق اوزره ایالتلری طولاشدی. بووسیله ایله، چوجوقلغنی کوزل اوولرنده کچیردیکی (کش) ده برقاچ کون ینه قالدی.

هر طرف صلح و سکونت ایچنده ایدی. لکن بویوک فتوحات احتراصاتی قیلمیرنده قاینایوردی .

تیور، هندایله هم حدود ایدی. هندستانی فتح ایتمک، چوقدن بری عقلندن کچیوردی. ذاتاً هندپرئسلی، بربرلیله کچینه مامکده و غوغاده ایدیلر. هند اهالیسی ایسه، ظالم و داخلی حربلرایله مملکتی محوایتمکده اولان بو هند پرئسرنندن هیچ ممنون دکللردی .

تیور، هندی فتح پلانلرینی، قوماندانلرینه ایضاح ایتدی. هندی فتحدن اک بویوک غایه لری: اسلامیتی هندده نشر ایتمک ایدی. هندیلرک چوغنی بت پرست ایدی .

تیور، قندهار والیسی (میرزا پیرمحمد) . هند اوستنه یورومسنی امر ایتدی. کندی ده، عرض عبودیت ککن برچوق آسیا خان و بکلرلیله یوله چیقدی (۸۰۰). کیدرکن، هندستان یولی آسایشنی اخلال ایدن برچوق اشقیالری تأدیب ایتدی. تاتارلر، هندستانه کیردی. (ایندوس) نهرندن (غانز) نهرینه قدر فتح ایتدیلر .

تاتارلر، هندستانک پایتختی اولان دهلی یی محاصره ایتدیلر . دهلی والیسی محمود، هند عسکرلرلیله مدافعه یه چیقدی . هند عسکرلرینک اوکنده برچوق فیللر واردی. تاتارلرو آتلی اؤرکوب کری قاچدیلر . فقط ایرته سی کون تیور (اووقت تیور نزدنده قاستیلا قرالی اوچنچی هانزی نک سفیری اولان Clavijo نک افاده سنه کوره) اردوسنک اوکنه برچوق دوه صیرالادی. وبونلرک حاوودلری اوستنه قوری بغدادی، چاودار صاپلری قویدیره رق آتش ویردی . فیللر بو آتشی کورونجه ئورکهرک کری قاچدی. بونک اوزرینه تاتارلر هجوم ایله هندیلرلی مغلوب ایتدیلر .

دهلی شهری ۸ ربیع الآخر ۸۰۱ چهارشنبه کونی آئندی .
واوچ کون یغما ایدلی . غائر ساحلرند برقاچ کون دها قالدقن
صوکر تیمور اردوسی غنائم ایله ، سمرقنده دوندی . ۸۰۱ شعبانده
سمرقنده واردی . ۸۰۲ محرمده ، یدی سنه سورمن ، یکی برسفره
کیتدیلر . بونک ابجد حسابیله تاریخی (فتح قریب) در .

تیمور اوزمان آلتش اوچ یاشنده ایدی . بو اوزون غیوبتی
اثناسنده ایران و آذربایجانده عصیانلر باطلایه رق تیمور کریه دونمکه
مجبور اولدی .

بغداد سلطانی احمد جلاپیر ، میرزا میران خانک اهلکار لغندن
استفاده ایله حدودلرینی برآز توسیع ایتشدی . تیمورک یاقلاشمه سی
احمد جلاپیرک بویومه حرصی سوندیردی . و رجعت خطی کسلیر دیه
قورقوسندن بر قوماندان براقه رق بغدادی ترک ایتدی .

تیمور ، بورادن اول ، اداره سی آلتنده بکلکی اولان ارمنستان
اوستنه بردها یورودی . تیمور بوراده ایکن ؛ بیلدیرم بایزید - که
ملکتنی توسیع ایتش و بعض خرستیان دولترینی اُزمشدی - تیمورک
مالکندن اولان آذربایجان اوستنه یورومشدی . تیمورک آذربایجانده کی
قوماندانی ، مسئله یی تیموره بیلدیردی . [بعض مورخ لر ایسه ؛
بیزانس ایمپراطوری پاله ثولوغ ، بایزیدک النه دوشه جکندن قورقارق ،
تیموره « سنک تابعک اولورم ، شو عثمانلی پادشاهنه هجوم ایت . » دیه
خبر کوندرمشدی ، دیرلر] .

تیمور ، مسئله یی صلحاً حل ایتمکه اوغراشدیسه ده موفق اوله مدی .
چونکه قوتلی و کندیلرینی حرب میدانلرند کسوترمش انولا عثمانلیر
ایله چارپیشمنی آرزو ایتیموردی . نهایت اناطولییه سکز یوز بیک

كشيك براردو سوق ايتدی . سیواسه هجوم ایله تقریباً اون سکنز کونده آلدی . فدیة نجات اوله رق پاره ویرمن بعض مسلمانلر ، حیاتلرینی قورتاردیلر . درت بیک کشی قویولره طولدیریه رق اوستلری طوپراقله اورتولدی . اهاالیه هیچ برفئالق یاپمیه جفنی وعد ایتسنه رغماً سیواسی یغما ایتدیردی (محرم ۸۰۳) . وعادتی موجبجه کله دن قوله یاپدیردی .

تیمور ، سوریه بکنه برایلچی کوندرمشدی . سوریه بکی فرج ، ایلچی یی حبس ایتدیردی . سوریه اوستنه یورویره رك حلبی آلدی . هرکس قیمتی اشیا سنی حلبده براقشدی . بونلر هپ تاتارلرک ائنه دوشدی . تیمور ، بوراده حلب علماسیله ، یاننده کی علمای مناقشه لر یاپدیرمقله ذوق آلیردی .

بعده شام اوستنه یورودی . یولده برچوق والیرک ، شهرلرینی تسلیم ایتک اوزره آناختارلرینی کتیردکلرینی کوردی . نهایت شام اوکنه قرارگاهنی قوردی . سوریه بکی فرج ، کیجه قاراکلقلری آرمسند قاجوب قورتولدی .

شهر اهاالیسی ، فدیہ ویره رك جانلرینی صاتین آلمق وعیدنی آلدقنن صوکر ا قاپولرینی تاتارلره آچدی .

تیمور : « شاملیر ، آل محمد و حضرت علی یه ظلم ایدن اموی خلیفه لرینی طوتدیلر . انسان ، آل محمد نصل دوشمن اوله بیلیر ؟ بونلرک اوزمانکی جنایتلرینی حق تعالی بوکون جزالاندیریور . دیدی . عسکرلری بوندن جسارت آله رق شامی یغما ایتدیلر .

عرب مورخلرندن (عربشاه) ، شام یغماسنی ؟ فرجک تیموره تحقیر آمیز برمکتوب یازمش اولسنه عطف ایلر . زنکینلری چاغیره رق ،

باره لریکزی نرملره کومدیکز، چیقاریکز، دیدیلر. ویغمایه باشلادیلر.
 بریانغین ظهور ایله شهرک مهم برقسمی یاقدی. جامع لر بيله یاندی.
 یالکیز برمناره قالدی که بورایه حضرت عیسی اینه جک ایمش.
 تیمور شامدن ارمنستانه و بورادنده عصیان ایدن بغدادده دوندی.
 پک شدید صیجاقلر طولایسیله اوکله وقتی، بغداد سور
 دیوارلرینک بکچی نقطه لرنده هیچ کیسه یوقدی. تام بوصره ده
 تاتارلر، بغدادده هجوم ایتدی. تاتارلر ایله دجله آره سنده قالان
 بغدادلیلر، دجله نك طالعه لرینی کفن ایدینمکی ترجیح ایتدیلر. مع مافیه
 مورخ عربشاهه کوره تیمور، بغدادده کله دن یوزیکرمی قوله یابدی.
 یالکیز علما قور تولدی. جوامع، مدارس، خسته خانه لردن ماعدا
 شهر تخریب ایدلدی. تیمور، دجله بویندن یوقاری یه طوغری چیقارق
 امام اعظم حضرتلرینک مزارینی زیارت ایله بورادن ارمنستانه دوندی.
 ییلدیرم بایزید، ارزنجانی آلمش وجسارتی آرمش ایدی. فقط
 تیمورک، مهم حاضر لقلرده اولدیغنی ایشیدنجه صلحه طالب اولدی.
 تیمور، کفاره قارشی کندی کبی حرب ایدن عثمانلی پادشاهی ایله
 — برآزده قورقوسندن — حرب ایتمک ایسته میوردی. بونک ایچون
 صلح تکلیفه چوق سویندی. صلح تأسس ایدر کبی اولمشدی. فقط
 مکه یولجیلرینی، حاجیلری صویان قاره یوسف نامنده بری، تیمور ایله
 ییلدیرم آره سنه یکیدن آتش صوقدی. ییلدیرم بایزید، قاره یوسفه
 ملجأ ویرمک اوئی مدافعه ایتدی. قاره یوسفی جزالاندیرمق ایستیان
 تیمور، اوئی ایستدی ایسه ده ییلدیرم ویرمدی.
 تیمورک عسکرلری، چوقدن بری مملکتلرینی کورمدکلرندن
 عثمانلیلرله حربی ایسته میورلردی. فقط تیمور، اونلری کوروکلکی

بیلدی : منجمنه : « ییلدیزه باق باقالم ! » دیدی . منجم : « کونش ؛ برج حمده ایکن بر قویروقلی ییلدیز ظهور ایدم جك و شرقدن براردو کلوب اناطولی یی فتح ایدم جك » دیدی . عسکرلرک قوه معنویه سی وشجاعتی یوکسلیدی .

تیمور ۸۰۴ سنه سی ، قیشلاغندن چیقدیغنده ، ییلدیرم بایزید طرفندن کلن ایلچیلر مواجهه سنده اردوسنی معاینه ایتدی . عثمانی ایلچیلری ، سکزیوز بیک کشیک بومنتظم اردوی کورونجه درین درین دوشوندیلر .

ایلچیلر کیدنجه ، تیمور ، اردوسنه (ایلری !) امری ویره رک انقره یی محاصره ایتدی . فقط قارشیلرینه ییلدیرم اردوسی ده کلوب قرارگاه قوردی . تیمور ، قاچ کون قاچاماقلی چارپیشمه دن صو کرا قطعی حربه قرار ویردی . تیمور ، انقره محاصره سنی یاپدینی زمان (۱۹ ذی القعدة ۸۰۴ و ۱۶ حزیران ۱۴۰۲ جمعه) آلتش آلتی یاشنده ایدی . ایکی جناح و مرکز دن هر برینی برراوغلی قومانداسنه ویردی . کندیسسی احتیاط اردو قوماندانلغنی آلدی . بو احتیاط اردوسی سچمه فرق آلایدن مرکب ایدی .

مرکز قوی اوکنده برچوق علو صاچان آرابه لر واردی . بو آرابه لری فیللر چکیوردی .

ییلدیرم بایزید ، اردوسنی شویله تعبیه ایتدی : دمیرزره لی ، سیاه البسه لی یکر می بیک سواریدن مرکب صاغ جناحی ، قان برادری (پزیرلاس) ؛ صول جناحی ، اوغلی چلبی محمد ویردی . مرکزی کندی قومانداسنه آلدی .

تاتارلر ، فیللی آرابه لریله علو صاچارق ، اوکلدهن ایکی ساعت اول

هجوم ایتدی . عثمانلی لر ، آرسلا نجه سنه ، مقاومت ایلدی . تاتارلر قیزارق ایکی مثلی دها شدید قوتله هجوم ایتدیلر . ییلدیرمک صاغ ووصول جناح لرنده خفیف رجعت علامت لری کورولدی . بعده (پزیرلاس) ک وفاتی ایله صاغ جناح بوزولدی . صاغ جناحک بوزولدیغنی کورمه ییلدیرم ، مرکز فرقه سی ایله یوکسک بریره چیقدی . بردن بره بورایه تیمور ، قرق آلا ی ایله ، هجوم ایتدی . عثمانلی لر ، کیجه یاریسنه قدرینه آرسلان کبی چارپیشدی . لکن بوراده ییلدیرم ، ایکی یوز بیک عسکر غائب ایتدی . ییلدیرم ، کیجه دن بالاستفاده بورادن چکیلدی . بوظفردن صو کرا تیمور ، چادیرینه چکیلوب ، قوماندانلرینک تبریکلرینی قبول ایتدی . تیمور چوق یورولمشدی . یاتمغه کیدیوردی . تام بو ائناده ییلدیرم بایزیدی ، اللری باغلی اولدیغنی حالده ، تیمورک یانه کتیردیلر . تیمور ، بونی کورونجه کوزلرندن یاش کلدی . وهان ییلدیریمه طوغری ایلریلیهرک اللرینک باغنی چوزدیردی . ویانه اوطوره رق : « بایزید ! . فلا کتکه ، سبب ، سنسک . سن دیکن لر ا کدک . بن ، سندن قارم یوسفی ایستمشدم . رد ایتدک . بوسبیله بن سکا قارشی حربه مجبور اولدم که بکا بهالی یه مال اولدی . سنکله حرب ایتمکی عقلمدن بیله کچیرمیوردم . بالعکس کفاره قارشی اولان محاربه لرکده ، سکا یاردیم ایتمکی دوشونمیوردم . عنادک ایشی بورایه دوکدی . اکر موفقیت عکسنه اوله یدی ؛ اردومک و بنم باشمه نه کله جکنی بیلیوردم . فقط سن امین اول : بن سنک حیاتکی قورو مقله تا گری یه بوظفرك شکرانه سنی ادا ایدم جکم . » دیدی .

بعده ییلدیرم ایچون ، کندی اوتاغ نک یانی باشنده براوتاغ قورولسنی امر ایتدی .

تیمورک دشمنی اولان عربشاه ، بیزانس و عثمانلی مورخلری ایسه « تیمور ، بایزیده آغیر پراغهلر اوردیرمش و صوکر اونی دمیبر قفس ایچنه قویدیرمق بوقفسک اوستنه باصوب آتیه بینرمش و ییلدیرمک زوجهلری و قیزلری کیتیره رک بونلری یاری چیلای ییلدیرمک بولوندیغی بدعوتده سفرده خدمت ایتدیرمش » دیرلر . بونلری (وولتر) ده :

Essai sur les mœurs et le génie des nations

اثرنده رد ایله دیرک : « عربشاهک بو اویدورمه لرینی ، دیگر مورخلرده حاده تدقیق دن کچیرمکسزین نقل ایتمشلردر . »
تیمورک حیاتی و تاریخی یازان و تیموره انقره محاربه سنده رفاقت ایدن شرف الدین علی ایسه اثرنده بوکا دائر هیچ برشی یازمایور و بالعکس بایزیده ، ایمپراطورلره لایق بر معامله ایدلدیکنی سویلیور .
مشهور اولان بر فقره یی ده شورایه نقل ایدم :
بایزید ، تیمورک یانه کتیریلنجه ، تیمور مستهزایانه کولمش . ییلدیرم ، وقار ایله اوکا :

« تیمور ! بنم فلاکتیم ایله استهزا ایتمه . ایمپراطورلقلری انسانلره ویرمن الله در . سکا ویردیکی ایمپراطورلنی یارین سندن آله بیلیر . »
دیدی . تیمور جواباً :

« بایزید ، اوت او یله در ، بیلیرم . بن سنک فلاکتکله - الله ایتسون - استهزا ایدرمییم هیچ ؟ ... فقط سیما کی کورونجه شوعقلمه کلدی : « تا کری ، ایمپراطورلره پکده دقت ایتیمور غالباً : سن شائیسک ، بنده طوبالم ... »

غالب کلکی و غلبه سندن استفاده ایتکی بیلن تیمور ، اناطولی ایچنه

برچوق فرقه‌لر کوندردی . شهرلر یغما ایدلدی . وبروسه‌دن بایزیدک خزینه‌لری وزوجه‌لری آلدی .

عسکرلری آناطوللی یغما ایدرکن تیمور، انقره چایرلرنده مختلف ایشرله مشغول ایدی . قاستیل (اسپانیا) قرالی اوچنجی هانری‌نک یوللادیغی ایکی ایلچی‌یی کری کوندرم‌رک بونلرله اسپانیا قرالی نزدینه (محمدالقاضی) آندمه برایلچی کوندردی . (اسپانیول ایلچیلری ، تیمور - ییلدیرم حربنده حاضر بولونمشلردی . بعده اسپانیا قرالی‌ده تیمور نزدینه بر سفیر کوندردی) .

تیمور ، ییزانس ایمپراطورلرلرندنده جزیه ایستدی . ییلدیرم بایزید پک محزون ایدی . تیموراونی تسلی ایتمک‌اوغراشیردی . حتی اناطوللی و تاجانی اعاده ایتمکی بيله تکلیف ایتمش . فقط ییلدیرم ، بوبویوک مراقه طایانامایه روق ۱۴ شعبان ۸۰۵ و ۸ مارت ۱۴۰۳ پرشنبه کونی آقشهرده (نزول اینه‌رک) ارتحال داربقا ایتدی . رحمة الله علیه . خرابیسنه سبب اولدیغی ییلدیرم‌ک وفاتندن صوکر ا تیمور متأثر اوله‌رق آغلادی . وبایزیدک چوجقلرینه انعام واحسان و حرمت ایله معامله ایتدی . ییلدیرم‌ک وفاتندن برقاچ کون صوکر ا تیمور‌ک اوغللرلرندن (میرزا محمد سلطان) ، اون طقوز یاشنده ، ثولدی . بوپک بهادرایدی . تیمور ، اونده کندی ذکاسنی کوروردی . شخصنک بعده کندنده یاشایاجغنی امید ایتدیکی بومیرزانک وفاتندن صوکر ا کونلرجه آغلادی . آل تیمور یاس طوتدی . میرزا محمد سلطانک ضابطلری ، تاتار عادی موجنبجه ، میرزانک طونج تامبورخی قیردیله . اردو کذلک بویوک یاس طوتدی ؛ آق وقولا آتله بینلمه‌دی .

وزیرلر وقوماندانلر ؛ حیاته‌ده کیلرک آغلایمسی مرحومی معذب

ایدر ، دیه تیموری برآز تسلی ایتدیلر . جزیه کذارى اولان سوریه
ومصر دن کلن برسفیر ، تیمورک حزننه نهایت ویردی . و تیمور ،
آناطولی اووه لرندن چکیلوب کتیدی .

آناطولیدن دوزکن تیمور ، آیالاتده کی اوغللری زیارت ایتدی .
وئولن میرزانک ایکی کوچک اوغلی ، حضورینه چیقاریلنجه ، تیمور
یکیدن آغلامغه باشلادی . بوچوقلری قوجاغه آلوب قلبی اوستنه
باصدی ، اوپدی .

ارمنستان قرالی (غورکین) ، معاهده نك بعض ماده لرینه پك
اعتنا ایتیموردی . تیمور ، بونك اوستنه یورومکه قرار ویردی . فقط
ارمنستانه کیتمزدن اول ، خراب اولان بغدادک یکیدن انشاسنی امر
ایتدی . وقاره یوسفه قارشى ، عراق عربیه عسکر یوللادی .

بعده ارمنستانه متوجهاً یوله چیقدی . ارمنستان قرالی ، تیمورک
یوله چیقدیغنی طویار طویماز ، جزیه ویرمکی تکلیف ایله صلح یاپدی .
تیمور ، ارمنستانده چوقدن بری خراب اولان بیلقان (Bailcan) شهرینه
انشادن صوکره قاره باغه کیدوب تیشی بوراده (Couria) دنیلن ساز
ئولرده کچیردی . (۸۰۶) .

بورایه جواردن بوتون دره بکلری ، تیموره ، میرزا محمد سلطان
ایچون (باشک صاخ اولسون) . کلدیلر .

تیمورک دوستی ومظهر حرمتی اولان ساداتدن امام برکده بورایه
کلدی . تیمور بونی کورونجه قارشلامغه قوشدی . امام برکة قاووغنی
چیقاروب ، تیموره تسلیت کار برقاچ سوز سویلیدی . فقط برمدت
صوکره امام برکده ئوله رک تیمور ، بودوستیده غائب ایتدی .
صوکره امور حکومت ایله اشتغاله باشلاندی . اداره ایشلری

الترینه آلمش اولان علما ، سیاست داخلیه و خارجیه ایشلرینی ده برر
برر آله آلوب تدقیق و مناقشه ایتدیلر . قرارلر ویردیلر . ایشلر ،
بو قرارلره تطبیقاً کورولدی .

۸۰۶ رمضانده ، میرزا محمد سلطانک سنه دوریه و فاتی یاسی
طوتولدی . خیر آشلی یاپیلدی . قرآن ختم ایتدیرلدی . مدعوا
حاضر بولنان اماملره آغیر هدیهلر ویرلدی .

قیش کچوب بهار باشلاینجه تیمور عسکری (آراقس) اوستنه کوپری
قوردی . بورادن کچوب ایلك قرارگاهی قورونجه قوماندانلرندن
مرکب بر مجلس عقد ایده رک (میرزا عمر) . ایران و خراسان ایالتلرینی
ویردی . میرزا عمری ، ایرانه کوندردی .

تیمور کندی ، یدی سنه سورهن بو محاربه لردن صوکر ، پای تختنه
دوندی . شهره کیررکن باغچه لر آرمه سنده آتندن اینه رک ، کندی
غیوبتنده انشا اولنان مدرسه لری ، جامع لری ، خسته خانه لری
زیارت ایتدی .

عمومی قبول مراسمی یاپوب اهالی نك عرفه لالرینی آلدی . شامدن
کتیردیکی اسیر عمله لره ، سمرقنده بر سرای انشاسنی امر ایتدی .
ایران صنعتکارلری بو سرائک خارجنی ، (کاشان) پورسلن لریله
سوسلدیلر . سمرقندی کوزلشدیردی . ارتق بوراده اوطوره رق
اختیارلق کونلرینی استراحت ایله کچیره جک ظن اولنورکن ، فتوحات
احتراسی نك هنوز سونمیدی کورولدی : شمدی ده چین فتحنی
دوشونیوردی . فقط کچن محاربه ده ضابطلری خوشنودسزلق
کوسترمشلردی . اول امرده بوپلانی ، ضابطلرینه قبول ایتدیرمک
لازمی . بونک ایچون (قورولتا) ی قوروب کشاده مرسمده

برجوق شهزاده لری ئولندیردی (شاهرخک اوغلی ابراهیم سلطانک
اوغلی مشهور ریاضیاتچی اولوغ بکده بوصیره ده ئولندی) . ایکی آی
ذوق وصفا ایدلدی . بویله ذوق وصفا وهدهلردن صوکرا ، تیمور ،
ضابطلرینی ایستدیکی یره چکه بیلدجکنی بیلوردی . اونلری نزدینه
دعوت ایدوب دیدی که :

« قهرمان آرقداشلر ! تاگری نک بزه اولان لطفلرینی هپکیز
بیلیرسکیز . بزه بونجه فتوحاتی میسر ایتسی ، الطاف التهمیه سنک صریح
دلیلی در . مع التأسف شوراسنی ده اونو تمیه لم که ظفر نشسته سیله مسلمان
قنلری ده دوکدک . بونلر بررجنایت اولوب بوکناهلردن ییفاتمق ایچون
بویوک ایشلر ایستر .

چین ، کفار ایله طولو . بز اوراده اعلائی کلمه الله ایله اولکی
کناهلریمزک غفرانته واسطه حاضر لایایلیرز . کیدوب او بت پرستلرک
معبدلرینی ییقالم ، خرابه لری اوستنه جامع لر قوردیرالم کناهلریمزی
اوراده ییقایالم . زیرا جهاد مقدس ، بوتون کناهلری ییقار ، کوتورور .»
ضابطلرک هپسی هیجانه کلوب بوتکلیفی مسرت ایله قبول ایتدیلر .
سفیرلرک هپسی (اللهه ایصهار لادق) ه کلوب تیمور ایله وداعلاشدیلر .
یدی سنه لک محاربهلردن دوندکدن بش آی صوکرا ، معیتنده
ایکی یوزبیک عسکر اولدینی حالده ، تیمور ، آلتون کوموش والماس
ظافلی برقرآت اوستنده سمرقنددن چیقدی (۲۳ جمادی الاولی ۸۰۷
۲۸ کانون اول ۱۴۰۴) .

منجملر سفر ایچون اوکونی ، اشرف ساعز اوله رق بیلدیرمشلردی .
هوا صفوق وهر طرف قارله مستور ایدی . عسکرلرک و آت لرک بر قسمی
یولرده محو ایلدی . فقط اردو دائمی ایلر یلایوردی . بوز طوتمش .

اولان سیحون نہری اوستندن کچدیله . چین حدودنده (اوترار) .
واردیلر . تیمور بوراده تولدی .

منجملر ، مشنوم برشی کشف ایتشلردی . تیمورک اطرافنده کی
آدملر ، قورقونچ رؤیالر کورمشدیله ؛ تیمورک اوطهسی ، رؤیالرنده ،
آتش آلمشدی .

پرنسسلر ، سمرقنده کوندریله جکی زمان ، تیمور خسته دوشه شدی .
طیبی (فضل الله) ، تیموره ، هیچ صاقلامق سزین (امید یوق)
دیدی . تیمور تولومنک یاقلاشدیغنی کورونجه وصیتی یازدیردی . بوتون
سرای آدملری حضورنده ولی عهدلکنه حفیدی پیرمحمد جهانگیری
تعین ایتدی . (پیرمحمد ، ۷۷۷ده تولن میرزا جهانگیرک اوغلی در) .
و : « پیرمحمد جهانگیره ، بکا اطاعت ایدرکی اطاعت ایده جکسکز .
بوابده صداقت یمینی ایتکیزی طلب ایدرم . » دیدی . بوتون
قوماندانلری آغلایه رق یمین ایتدیله . بومین مراسمنده یانی باشنده کی
چادیره چکیده ش اولان پرنسسلرک آه وانینی ، تیموری پک متأثر ایتدی .
فقط سکینتنی محافظه ایدیوردی . بعده کوزلرینی سمایه دیکرک :
« بریجک یانیدیغ و آجیدیغ شی : اوغلم شاهرخی کوره مکسزین
تولدیکم در... فقط نه یاپه یم ، تا کری بویله مراد ایتش » دیدی . بعده
یتاغنک اطرافنده ایاقده اولان اوغلرینه دونه رک :

« جو جو قلم ! تبعه نک استراحتنی تأمین ایچون بنم سزلره براقدیغ
وصیتی و دستورلری اونو تمایکز [۱*] . خلقک دردلرینه درمان بولیکز .
ضعفلری حمایه ایدیکز . بالخاصه فقرلری ، زنکینلرک ظلمندن صیانت
ایدیکز . هر عملکزده رهبرکز ، عدالت و اییلک اولسون . ، اگر بنم

[۱*] بو وصیتلر و دستورلر (تزوکات) ؟ دی در .

کبی اوزون مدت سلطنت سورمک ایسترسه کز قلیچی، احتیاط و لیاقت ایله قوللانیکنز . آره کزه نفاق تخمی کیرمامسنه چوق دقت ایدیکنز . زیرا ندیملریکنز و دشمنلریکنز بوندن استفاده ایچون آره کزه نفاق صاحجه چالیشه جقلردر . وصیتده کی اصول اداره دستورلرینه صادق قالیرسه کز ، تاج دائماً سزک باشکزده قالیر . ثولوم دوشکندن اولان بابا کزک سوزلرینی دائماً خاطرلاییکنز . »

دیدی . بونک اوزرینه تیمور ، بایلدی . فقط عقلنی بوسبتون غائب ایتمدی . یانی باشنده کی قسمده منلا هبة الله قرآن او قویوردی . منلا هبة الله کندی یانه کتیرلمسنی اشارت ایتدی کتیردیلر . تیمور : « لا اله الا الله محمد رسول الله » دهرک ثولدی .

اوترار : ۱۷ شعبان ۸۰۷ و ۱۹ مارت ۱۴۰۵ .

تولدی ۷۳۶ اولغله سنه قریه حسابیه یتیم بر ، افرنجی ینه حسابیه ۶۹ یاشنده ثولدی .

نعشی مومیالانهرق ، وصیتی موجبجه سمرقندده امام برکه ایچون انشا ایتدیردیکی محتشم تربیه دفن ایدلدی . تیمور ، صاغلفنده « روز محشره کیدیله جکی کون قالقینجه بن یانمده احفاد محمدن بوذاتک اتکلرینه یاپیشیرم » دیردی .

تیمورک درت اوغلی واردی : جهانگیر سلطان (که تیموردن اول ثولدی .) شیخ عمر ، میران شاه ، شاهرخ .

تیمور ، علم و فن آدملرینه چوق حرمت ایدردی . مورخ لر ، فیلسوف لر ، متفن لر ، اداره آدملری یانه کلنجه تختندن اینهرک اونلرله یان یانه اوطورور ، صمیانه کوروشیردی و اونلرک علملرندن استفاده ایدردی . ملتلی اطاعتی آلتنه آلمق قدر اونلری ممنون ایتمکیده

بیلیردی . شرف‌الدینک روایتنه کوره « دشمنلرینک باشنه بلا ،
عسکرلرینک معبودی ، تبعه‌سنگ باباسی » ایدی .

اهالی ایله تماسده بولونه‌رق اولنرک درلرینی بالذات اکلار، دیکلردی .
واولنرک‌لانی اداره آدملری کوندریردی . بومأمورلری بالذات کندی
تعین ایدردی . ای مأمور اولاجق آدملری پک‌ایی سچردی .

تیمورک بوتون اکلنجه‌سی : آو و - تکمل ایتدیردیکی - شطرنج
اویونی ایدی . فقط اکلنجه‌یه پک آزوق آیریردی : ایی برحکمدارک
هیچ برزمان چوقوقی یوقدر، دیردی . دیردی که : « بزتا گری تعالی‌نک
بزه امانت ایتدیکی تبعه‌نک سعادتق ایچون چالیشمقله مکلفز . تبعه‌مک
سعادتنه چالیشمق ، بنم یکانه غایه‌مدر . چونکه ایسته‌مم که تبعه‌مدن
بعضری آخرتده (انتقام !) دیه بنم اتکلیمه صاریلسین لر . »

دوستک قیمتی ودوستلرینی محافظه ایتمکی بیلیردی . قلبه ، پاره
ایله دکل ، قلب ایله مالک اولونه‌جقنی بیلیردی . اک عزیز دوستی امام
برکه‌تولدیک زمان تیمور ، چوق اغلامشدی .

جنکیزکی ، تیمورده بوتون دنیایی فتح ایتک پروژه‌سنی تعقیب
ایدیوردی . تیمور نظرندده بوتون بشریت انجق اوزمان مسعود
اوله‌بیله‌جکدی . کوکده نصل برالله وارسه یرده‌ده اوله برحکمدار
اولمی . هم کره ارض برحکمدار ایچون بویوک‌می‌درکه ؟ ... » دیردی .
مسلمانلرک اوستنه یورویه‌جکی زمان ، عسکرلرینک عصیانق
اویاندرمامق ایچون هر درلو مهارته مراجعتله هجومه بروسيله بولوردی .
تیمور ، دفن اولنور اولونماز ، میران شاهک اوغلی ، میرزاخلیل
تیمورک وصیتنی آیاق آلتنه آله‌رق سمرقند خزینه‌سنی یغما ایتدی .
وتیمورک ولی عهد تعین ایتدیکی (پیرمحمد) قارشق عصیان ایلدی .

مترەسى اولان مشهور (شادالملک) ، يکرمى برباشنده اولان ميرزا خلیلی بویله سرگذشتلره سوقايدیوردی . ۸۱۱ دە مغلوب اولونجه يالکز مترەسى براقيلمق شرطيله هرشيئي قبول ايله، موقعی شاهرخه ترك ايتدی . شاهرخك حفیدی (محمد طورغای = اولوغ بك) ، سمرقنده ۸۲۸ دە مشهور رصدخانه يی انشا ايتدی که بوراده (اولوغ بك زیجی) دنین زیج حساب ایدیلوب یاپیلدی .

۸۴۹ دە شاهرخ ئولونجه ، اولوغ بك اوکا خلف اولدی . فقط فن آدامی اولان اولوغ بکده، ماوراءالنهرک زوربا اشرافی و علماسنی یوله کتیره جک شدت یوقدی . اوغلی عبداللطیف ، کندینه قارشى عصیان ايله بودکرلی اولوغ بکی یعنی باباسنی قتل ایتدی (۸۵۲) . اولوغ بکک وفاتيله اورته آسیاينه کوچوک خانقلره آریلوب بربرلیله محاربه یه باشلادیلر . بونلر آرتق بویوک ایمپراطورلق قورامادیلر . يالکز تیمورک احفادنن بابرشاه هندستانی فتح ايله هندموغول ایمپراطورلغنی تأسیس ایتدی .

ماوراءالنهر تورککری ، دین اسلامی قبول ایتدکن صوکرآ ، ملتیرینی دین یولنده فدا ایتدیلر؛ عربلاشدیلر . تورککلرینی بوسبتون اونوتدیلر . ماوراءالنهرک اون اوچنچی عصر تورککری، مسلمان اولمغله برابر، روسیه وقفقاسیه ده کی قبقاقلره اولرده بزم قائمزدن دیورلردی . لکن اونالتنچی عصرده اونلرک آدلرینی بیله ایشیتمک ایسته مزلردی . روسیه ده کیلره نوغای کافر ی و (اسکی دینده قالدقلرندن) « قالموق » دیرلردی .

اونالتنچی عصر میلادیده اوروپاده فکرلره انتباه کلشکن تورکستان و ماوراءالنهر و خوارزم تورککری ، قرون وسطانک ایلک

خرسینانلرنده عیسوی ایچون کورولن حر برطرفدارلق کجی، دیل
شکلی وظاهری قسنه باغلانوب قالدیلر . اون بشنجی عصره قدر
آت قولای کیدن شرق وعریدن ، عصر مد کورده عرب ، شرقی
براقوب کجی .

ماوراءالنهرده کی حر فکریلر ، متعصبلرک سرندن قورتولق
ایچون هده (بابر) د صیغمه مجبور قالدیلر . هاب رواللی (بابر) ده
قربان کیدی : متعصبلر ، برکون سادن ایشیتدکلری « اور ، بابری
اور ، اور ! » صداسی اورریه باره هجوم ایله قتل ایتدیلر

اسپانیول رادکانندن Clavijo اوزما ، سمرقندی ریارتایمش .
تیمور ، اونی ، باباسنک مزارینه کوتورمش . اسپانیول سویله دییور :
« (کش) ده باباسنک مزارینی محشم برتره ایچنه آلمش . بوراده
هرکون یوز فویون کسیدیره رک فقیرله طاغیتدیریور . سرایلر ،
بانچهلر ، یکریمی سندهن ری چالیشیلار مرمر موزاییقلر ، آلتین
یالیزی ، چیدیل بنار وار .

سمرقند ، (کش) دن دهاکوزل : مسجدتاه ، بانچهلر ، ایچده
جیلانلر وسوکلونلر وفیللر اولانلرلر . هرکون بیل عمله سی ، رهلی
البسه یامغه اوغراتسان اعمالاتخانه . فرمک رسمی سالونلر ،
هاملر ، خسته خانلر .

بویله آثار نفیسه یانده تیمور ، منافع عمومیه عائد ایشلری ده
اهمال ایتماشدی : ماوراءالنهر اوومسی اسقا ایدیلرک پاموق رراعتی
پک ایلری کیتمشدی . کنویر وکنن زراعتی ادخال ایدلدی . سمرقند
یانده کاغداعمالنه ماشلاندی . هر صورتله جینک صنایع (هه که مون) سندن
قورتولق چاره لرینه تشبث ایدلدی .

تیجورک خلفری زمانده سمرقند و هراتده - بابرک روایتنه کوره -
شونلر واردی : دیوارلرینه تیجورک هند محاربه لری ، فرمست ایله
رسم اولنان کوشک . توقو وازلر . میرزالرک حاملری . چین رسملریله
منقوش برمسجد . اولوغ بکک انشا ایتدیردیکی رصدخانه ، که اوچ
فات اولوب بوتون دنیا طرفندن قبول ایدیلن زایچه سنی اوراده
یاپدی . قرق دیره ککر . برناسیه (باغ میدان) . چین پورسلندنن
اوطه لر . دیگر مسجدر ، الخ .

هراتده : علی شیر باغچه سی ، کاغداعمالا تخانه سی . کوزتپه سرایی ،
بلورسرای ، زبیده باغچه سی . اون ایکی حصارلر . بازارهایون . بویوک
بدستان . علی شیرک سرایی ، تره سی ، جامی ، مدرسه سی ، تکیه سی ،
خسته خانه سی ، حاملری . //

علی شیرک ، یالکیز برشاعر و محرر اولمی نظر اعتباره آلنیرسه
تیجور احفادینک ارباب علمه نه درجه رفاه و سعادت تأمین ایتدیکی
آکلاشیلیر .

هرات ، پک مترقی ، آرتیستیک برشهر ایدی .
بابر حکایه ایدیورکه : ابوسیدک ، دیوارلری ، محاربه نقشلریله
سوسلو اولان ، صالوننده بربالو ویریلدی : « موسیقه جیلر آره سندمه
حاجی حافظ جلال الدین فی جلیوردی . شادی هارپ چالدی . حاجی
حافظ ترنه ایتدی . هرات آرتیستلری ، سسلریخی زورلامقیزین
آهنک ایله پک کوزل چاغیریورلردی .

صنایع نفیسه ایچنده منلارک اک آزهجوم ایتدیکی موسیقی ایدی .
بوسبیله موسیقی ، ماوراءالنهرده ایلری کیتشدی .
اون بشنجی عصرده (مینیاتور) وبالخاصه وازوجلیق پک ایلری یه

کبتدی علی شیرک آل یازمه سسجه زبده کی - نارس کتسجانه سنده در -
 مینباتورر انفس اولوب اوروبا مینیاتورلرندن قطعاً کری دکلدن .
 نارس ، رساملر آره سنده (سزاد) ی « پک هنرلی برصنعتکار »
 دبه دکر اییدیور .
 (شاه مظفر) ، مستمل موضوعلرده نوبوک ر اقتدار ادبی
 کوستریوردی .

موسیقی حبلر آرد سنده قول محمود پک ایلر بده ادی .
 (سبجی) ده اوایله ابدی : هر هانکی ر مبلودی بی ایشیتسه (نو ،
 فلاک) دبه بیلیدی . شاه قولی حسین ، علامه ادی ، الخ کذالك
 موسیقیده پک ایلری اییدیلر .

تیمور زمانده ماوراءالنهر لیلر ، عجمجه یارمی نرک ایله
 حتتایجه یارمغه ناشلادیلر . نونلردن اول حوچه احمد ، عوام لسانیه
 یارمغه ناشلامش ایسه ده ، علما وسرای لسانی فارسی ایدی . حوچه
 احمدن صوکر (معراجنامه) ، (بختیارنامه)^[۱] (تذکره الاولیا) او یغور
 حرفلریله او یغور حه یازیلدی .

تورکلر ، اسلام اولمازدن اول ، اسکی خاقانلرک تربیت ایتدیردیکی
 ربوع ، نستوری بورمه سی حرفلری قوللانیورلردی . اسلام اولدقدن
 صوکر عرب حرفلری آلدیلر .

ماوراءالنهرک اون بشنجی عصر محررلری : (تزوکت) ی ایله
 بالذات تیمور . حمیدی میرزا خلیل (که میرعلی شیر نونک شعرلرینی
 نقل ایلر) .

[۱] (بختیارنامه) عاحده موجود اولوب شیر اولنشدنر . معارف وکالتی
 کلیاتنک : : عجمی تشکیل ایدر .

مستیک ادیبان : سیدعلی همدانی (۱۳۷۴ ده وفات ایتشدن).
 خوجه بهاءالدین (۱۳۸۸ ده وفات ایتشدن).
 شاعران : لطف الله ینشاوری ، کمالالدین خوگندی ، احمد کرمانی
 (که تیمورک حیاتی نظماً یازمشدر) .
 فقهه جی : تفتازانی (۱۳۲۲ - ۱۳۸۱) .
 لغت جی : عربجه لغت مؤلفی جزری .
 ایرته سی عصرده : نحوجی ، فیلسوف ، شاعر عبدالرحمن جامی .
 ماصالار ناقلی سهیلی . صوفیه دن معین الدین . احمد کرمانی دن دهاز یاده
 تیمورک حیاتی نظماً یازان هاتفی . اولوغ بکه ادبیات تعلیم ایدن بخاری .
 حسین کیرای (که موغوللر طرفندن ئولدریلن نجم الدین کیرایک
 احفادندن در) . هجوجی منلا نبائی . شیبان نامه مؤلفی و مجنون - لیلا
 رومانی تورکجه یه اویدیران محمد صالح . شاه - درویش روماننک مؤلفی
 هلالی . وهپسنگ فوقنده : مورخ ، اخلاقچی ، شاعر ، قلاسیک
 چغتای دیلنک حقیق بانسی (میرعلی شیرنوا) .
 اخلاقچیلر آره سنده : حزامی خیوی وبالخاصه عبیدالله احرار
 [که شعاری : « فقرمله مغرورم » ایدی . تارلاسند بالذات چالیشیردی .
 ۱۴۸۹ ده ئولدی . مرقدی ، سمرقندده (ولی) دیه زیارت اولنور .]
 مولانا فصیح الدین (۱۵۱۱ ده ئولدی) ایله منلا ابوالغفور
 (۱۵۱۰ ده ئولدی) اهل سنت والجماعت اماملرینک اک بویوکلرندن در .
 مشهور مورخان : شرف الدین ، عبدالرزاق میرخونده .
 چغتایجه نکه اک بویوکلر نثری ، باری ده ذکر ایله فصلی قاپایلم .
 بایردن صوکران انحطاط باشلامش اولوب اون یدنجی عصرده
 خیوه خانی ابوالغازی دن باشقه هیچ بر مهم شاعر وادیب کلدی .

تزوکات تیمور

سلطنتد فاملری بختی میر مقبریم، میرانک علوی حکمدار لری انساله

بیلکیز که ایچیکزدن چوغکیز - تا کری عنایتیه - بندن صوکرا
تخته چیقاق در. بونک ایچوندر که سزله ارمغان اولمق اوزره کندی
دستورلری بر آرایه طوپلایورم. بودستورلره رعایت، انساله - وقتیه
بنم قاتلانمغه و دویرمه مجبور اولدیغ برچوق زحمتله، یورغونقلره،
« اللهم لطفی و محمد دینک تاثیر ایله » آتلا ندیغ تهلکه لره قارشی -
برخزانہ بخت و اقبال تشکیل ایدم جکدر .

بناءً علیه بو دستورلر، اونلره براقه جم ایمر اطور لغت بقاسی
ایچون اداره لرند و حال و حرکتلرند اساس اولسون .

بونلر اون ایکی دستور دن عبارتدر. اهمیتلرینک الذبلیغ شاهی:
اونلردن بنم ایتدیکم استفاده در . او دستورلر سایه سنده بن جهانگیر
بر دولت تاسیس، کشورلر فتح، فتوحاتمی محافظه ایلدم و تختمد
هرکسک متداری اولدم .

۱ - تا کری دینی، حضرت محمدک (صلم) شریعتی دنیایه یامنی
اساس ایدیندم : هر زمان هر یرده اسلامیتی طوتم .

۲ - اطرافده اولان آدم لری اون ایکیه آیردم. کرک کشورلر
فتحی، کرک فتح ایتدیکم یرلری اداره خصوصنده بعضیلری بکا قوللری،
بعضیلری مشورتلری ایله یار دیم ایتدیله. اونلری سرمایۀ بخت و اقبالک
آرتمه سی اوغرندم استخدام ایتدم . اونلر سرمایکم سوسی ایدیلر .

۳ دشمن اردو لڙي مغلوب ويا لٽر فتح ايتڪدم حڪما ايله
استشاره ، احتياط ، اويانيقلق وفعاليت بڪا چوق يارديم ايتدي . اداره
حڪومتمده ، حلم ، انسانيت و صبر ايله حرڪت ايتدم ؛ هيچ مشغول
اولمايور کي کورونهرك هر شيئي بصيرتم آلتنده بولنديردم . دوست
ودشمنلريمه مساواة ملتفت طاورانددم .

۴ — انتظام وقوانينه رعايت ، بيم قوه حڪومتمى اودرجه ترصين
ايلدى كه وزيرلر ، اميرلر ، عسڪرلر و خلق اوست طرفنده كي صنوفه
جان آتار (ارزوڪش) دكل ايدى . هر برى بولنديفى صنفدن ممنون
ايدى .

۵ ضابط و عسڪرلريمى تشجيع ايچين آلتون وجواهر صرفندن
چكينمهدم . اونلرى سفردهم او طور تدم . اونلرده غوغالرده بيم ايچين
جانلڙي ويرديلر . احتياجات حياتيه لڙي تسهيل وكدرلڙينه اشتراك
ايله بكا مربوطيتلڙي تاامين ايتدم . بويله قيمتلى بازولرك وجنكا وورليمك
يارديمى ايله يكرمى يدى ايمراطورلغك حڪمرانى اولدم . ايران ، توران ،
روم ، مغرب ، سوريه ، مصر ، عراق عرب ، عراق عجم ، مازندران ،
كيلان ، شيروان ، آذربايجان ، فارس ، خراسان ، جدم ، بويوك
تاتارستان ، خوارزم ، خوتين ، كابليستان ، باختر زمين ، هندستان ..
بوتون بوقطعهلر بكا تابع ايدى وبن اونلره قانونلر ياددم :

خانلق خلعتى كينجه استراحتو الوداع ايتدم . ذاتاً اون ايكي
ياشمدن برى ديارديار طولاشوب محنت وادبار ايله چارپيشير ، پروژملر
ياپار ، دشمن آلايلڙي طاغيدير ، عسڪرلڙله ضابطلر آره سنده حصوله
كلن اطاعتسزلك وعصيانلڙي كورمكه واونلرك قاتى سوزلڙي ايشيتمكه
آليشير فقط صبرى التزام ايله اهميت ويرميور كى كورونهرك اونلرى

تسکيه موق اولوردم. جنل ميدانلرنده دشمن صفلى ايچنه آتيلدم؛ ايشته بويله لکله در که بن ، کشورلره خافان اولدم و سهرتمه اوراق ايللرده حالقاندی .

۶ عدالت ونى طرفلق ايله عباداللهك حيرخواهى اولدم وحسن توجهى فاراندم. حسن معاملهم صوجسرلره اولديعى قدر قباحتليرده شامل ابدى. سخام ايله انسانلرك قلبنده اى برير فازاندم ؛ حکملرمدہ اساس، عدل و بصفت ايدى. برسياس حکيمانه وعدالت تامه سايه سنده عسکرلريمى و تبعدى بين الحوف و الرحاطو تدم . حنکا ورلرم ، عوغا ميدانلرنده نى يانلرنده کورورلردى .

مطلوبى ، طالمک أُلندن فورتاردم. شخص ويا مال و ملکه ياپيلان ضررى تماماً ميدانه جبقارنجه فانوى تطبيق ايتدم وصوجسرلرى اصلا قباحتى جبقارمادم .

بروژملريمه مالع اولمق ايچين بکا فارشى فيليخ جکس هر آدم ، امان ديله نجّه ، طرفدن حسن معامله يه مظهر اولدى ؛ اوکا قدرينه کوره رعايت ايتدم ، ياپدقارينک اوستنه يردۀ نسيان چکدم . اکير هنوز اونک قلبى يارملى ايسه ، بو يارمى اى ايتمه اوغراشدم .

۷ — ساداته ، عامابه ، فقهايه ، فيلسوفلره ، مورخلره مختار معامله ايتدم. اى وجسور آدملر — چونکه تاكرى بويله لرى سوه — بنم دوستلرم ايدى . علماء ايله صيقى مناسبتده بولندم و اصل قلبلى افسانلرك مودتتى حبله چاليشدم. بونلرله استشاره ايتدم وخير دعائرى بکا ظفرلر تامين ايتدى . درويش و فقيرلرى حمايه ايتدم ، بونلره ذره قدر فنالق ايتماکه اوغراشدم وهيچ برطليلرينى رد ايتدم . باشقهسى

عليهنده سويليانلرى سرايىدىن قوغدىم . بونلرك سوزلىرىنى و افتارلىرىنى
هيچ اهميت وىرمدىم .

۸ - هر تشبىشى باشه چيقارمقدىم ثباتكار ايدىم . بر پروژىنى بر
كره قبول ايتدىمى آرتق بوتون ذهنم اوكا منحصر اولوردى . اونى
موقىته باشارمادىقه اصلا ترك ايتدىم . هيچ بر وقت حالم ، قالمى
تكذيب ايتدى و اصلا شدتله حركت ايتدىم . تاكرى بكا - ياپه جىم
شدتلى معامله كوره - غضب ايله معامله ايدر قورقوسيله كيمسه يه
حدت و غضب ايله معامله ايتدىم .

آدم بابامزدن محمد خاتم الانبياء (صلى الله عليه وسلم) واوندىن بىر زمانمه قدر كلوب
كچن حكمدارلرك نه كى قانونلرى اولديغنى علمادىن صوردم . بو حكمدارلرك
حال و حركتلىرى ، علملىرى ، نطقلىرى چوق زمان اول بىر قلمبه
نفوذ ايتىش ايدى . اونلرك اوصاف ممدوحه لرى و حياتلىرىنىك ان كوزل
قىلملىرى ايله متصف اولمغه اوتىدىن بىر اوزم نيردىم . انخطاطلىرى
اسبابى مطالعه و تدقيق ايتدىم ؛ اونلرك دوشدكارلى خطالردن چكىنمكه
اوغراشدىم . اموال اميريه تحصيلنده نسبتىزلرك ، سوء استعمال ،
ارتشا و خلقى تضيقدن توقىه اعتنا ايتدىم ؛ بونلرك قىحطلق و هر
درلو مصائب توليد ايدىمك و عرق و جمعى سىلوب سوپوره لك
فناقلر اولديغنى بيليردىم .

۹ - خلقك حاله واقف ايدىم . بويوكلره قارداشم ، كوچكلره
چوچكلرم كى معامله ايتدىم . هر ايالت و هر شهر ك اهاالىسىنىك اعتياد
وسجيه سنه كوره عادتلر ايدىمكى بيلدىم . يكي تبعه مك و بونلرك اشرفنك
مودتلىرى قازاندىم . امور ادارملىرىنى اونلرك اعتياداتنه آليشمىش
واعتمادلىرىنى قازانمىش كيمسه لرى نصب ايتدىم . هر ايالت اهاالىسىنىك

اعتیاد لرینی او کره ندیم . ایمپراطور لغمت هر قطعه سنده او قطعه دهم کی
عسکر واهالینک بنی علاقه دار ایدن احوالی بکا بیلدیرمک اوزره عفت
و استقامتی ایله معروف آدم لر بولندیردم و بو آدم لرک معاملات و مناسباتنده
اک کوچک خطاسنی کورونجه شدتله جزالندیردم . امور اداره آدم لری ،
عسکر لر و یا خلق طرفندن برظم ارتکاب ایدیلیرسه ظالمی پنجه عدالته
ویردم .

۱۰ — برقیله ویا بر عرب و عجم کوچیه سی بایراغم آلتنه کیرمکی
دیله پنجه بکلرینی شرفله ، دیگر آدم لرینی موقعلرینه کوره اعتبار ایله
قبول ایتدم . ای لره اییلکله معامله و شریرلره فناقلرینی اعاده ایلدم .
بنم ایله دوست اولان هرکس ، بو رابطه مودتدن هیچ ندامت
ایتمدی . هر دوستلنی اییلک ایله قارشیلادم . بکا کیم خدمت و معاونت
ایتمش ایسه مکافاتسز قالمادی . دوشمن اولان آدم ، بالا آخره حقسزلنغی
آکلایه رق ، بندن حایه و لطف دیله مش ایسه اونو دوستلق ایله قارشیلادم .
شیر بهرام ایله بویله اولدی . بوبک ، بنم ایله آرقداشلق ایتدکن
صوکره ، تام ایش زماننده بنی ترک ایتدی . غنیمت سوداسنه دوشه رک
بکا قیلچ چکدی . صوکره طوز و اکمکی ییدیکنی دوشونه رک بکا
کلدی ، باغیشلامه می یالواردی . بو ، شانلی برصویک ، فلکک چنبرندن
کچمش (تجربه لی) ، قبادای جنک آدم لرندن ایدی . خطالرینه کوز
یومدم ، ییکیتلکنه باغشلادم . مودتمی کوسترمک ایچین اسکی رتبه سنه
معادل بررتبه ویردم .

۱۱ — اوغل ، طورون ، دوست ، متفق بنم ایله رابطه سی اولان
هرکس اییلکمدن نصیه دار اولدی . اقبال و سعادتک پارلاقلی
ویوکسکی ، هیچ کیمسه نی اونو تمغه سبب اولمادی . طرفندن هر زمان

هرکس مستحق اولدینی مکافات و حرمت مظهر اولدی. رحم و شفقتی ده الدن براقدام .

اوغللر مده ، طور و نلرمده قان رابطه سنه حرمت ایتدم : اونلرک حیات و حریتنه سوء قصد ایتدم .

هرکسه - اولجه بالتدقیق کسب و قوف ایلدیکم - سجه سنه کوره معامله ایتدم . نجم اقبالک سونوکلکی زمانلرنده ایدیندیکم تجربه لر ، دوستلره قارشى نصل ، دوشمنلره قارشى نصل معامله ایتک لازم کلدیکنی بکا اوکرتدی .

۱۲ کړک له کړک علیده حرکت ایتسینلر، هرزمان عسکرلره حرمت ایتدم . سورمه کی بر سعادتی ، چابوقاق زائل اولیویرون شیئه فدا ایدن آدملره شکر ایتک بورچ در . اونلر غوغایه قوشیور و حیاتلرینی فدا ایدیورلر .

دشمن اولان و بکلرینه پک صاعلام مربوط بولنان جنک اُزلرینه قلباً دوستلق بسلهدم . بيم باير اغم آلتنه کچرلرسه اونلرک بهادرلکلرینی و صداقتلرینی - انک صمیمی آدملرم آراسنه آلمقه - مکافاتلاندیردم . فقط ایش زماننده انک قدسی قانونی آياق آلتنه آلهرق قوماندانی ترک ایله بکا کلن دشمن عسکری ، نظر مده انسانلرک انک منفوریدر .

توقتامش خان ایله اولان غوغاده ، امیرلری بکا تحریری تکلیفاتده بولندیلر . بيم دشمن اولان توقتامش خانه قارشى امیرلر ، آچاقلق ارتکاب ایتک ایستیورلردی . نفرت ایتدم . کندی کندیمه : «شمديکي خانلرينه اولدینی کبی بالا خره بکاده خاشاک ایدرلر » دیدم . وجواب اولهرق اونلره سز آچاق و ملعونلکیز ، دیدم .

نجره بکا کونستردی که دن و فواین اورر سه اسسناد اتمان ر
حکومت ، اورون مدت پاندار اوله مر . بوله حکومت ، حسلاق
اولوب کندی کورده هرکسه فارنی کورلیری ره دبکن ، وهرکس
یامده هیچ حرمت و اعساری اولیان آدمه بکیرر . کدک اوله
حکومت ، طاوانی ، فایوسی ، آولی دیوانلری اولمان وهر اوکسه کان
انجهری به طالایل او دده بکیره دبله بیلیر .

بون انجین درکه س ، کاتانه سلطمی اسلامب اورر سه فورد
و حکومتی اداره انجین فابولر مطم اتمه که نو فابولر سلطم دوا
اتمکی مدحه رعاب ایدم .

فلمده طوعان امان فابون ، دی دیبانه یامق و حصرت محمدک
(صلی) سریعی رصین اتمک اولدی . هرکوشه اسلامتی ، نوور
هدای اولاشدرم . واونی امپراطور لعل سوسی فلمد .

دن محمدی به کبره حکلری بکتیر اتمه بیلیم اورر سه حصرت محمدک
احقاد کیریدن ری حایره رو اونی مسلمانلر اورر سه رهوذ مطلقه
صاحب قلمد . اوفای ایشلری ، حاملر موایلر بصدی ، شهرلر وقصه لر
فاصلر ، مصیلر و محمدلر تعینی اوکا حواله اتمد . سادات ، علماء ،
فقهاء و سائر ارباب اماقه معاسر محصصی کمیتی الهده اومتعول اندی .
کمد ، ری اردو دبکری خلق انجین انکی فاصی نصب اتمد .
هر ایالته رر فقیه کوندرم . نو ، مسلمانلری مموع اولان شیلردن
نهی ایدر واولرک تعلم وریه سهله او عراشیردی .

شهرلر حاملر وراویه لر ، بولر کاروانسرایلر وایر مقلر کویرلر
قوردرم .

هر شهرده دسدار آدملر واسطه سیله قرآنی و عقائد دینی ، علماء

دینک تفسیرلرینه و عنعنۀ مقدسه‌یه کوره ، مسلمانلره اوکرتدیردم .
دینه عائد شیرلی بکا عرض ایتمه‌لرینی قاضیلره و مفتیلره اراده ایتدم .
بوندن باشقه بر عدلیه ریاستی تأسیس ایلدم که عسکرلرم ایله تبعه‌م
آرسنده کی اختلافاتی بکا بیلدیردی .

دین اوزرینه قانونلریمی نشر ایله شهرلرده دین اسلامی صاغلام
اساسلره استناد ایتدیردم و کوچک ، بویوک مؤمنلر دین اوغرنده کی
غیرتمی اوکره ندکری زمان علماء دینک مظهر توجه و حرمتی اولدم .
«هر عصرده تا کری، دین محمدی به برمدافع و ناشر کوندرمشدر .
بو سکزنجی عصرده طالعلی بر نجم آلتنده دنیایه کلن دنیا قهرمانی
تیمور ، دین محمدی نک مجددی در .»

شیخ‌العلماء ، سید شریف بکا یازیوردی که دین اسلامی ، بوتون
دنیا به یایمغه چالیشدیغمدن دولایی (ناشر دین) عنوانی بنم حقمدی .
ایشته سید شریفک مکتوبی :
تا کری ! حضرت محمدک دیننی یوکسلیتمک ایستیانلره یاردجی اول .
اونی ترک ایدملری سنده ترک ایله .

هجرتدن بوکونه قادار سکزه‌عصر کچمش اولوب هر عصرده خدای
متعال ، سوکیلی رسولنک دیننه بر مدافع و ناشر کوندرمشدر . اولو
تا کری به چوق شکر . بو سکزنجی عصرده او خدمتی امیر تیموره ، بو
جهان قهرماننه تودیع ایتمشدر که شهرلره و کنیش اولکالره قدراسلامیتی
کوتوردی .

متقدمین علمادن اوکره نیورز که هجرتک ایلك عصرنده مدافع دین
عمر بن عبدالعزیز اولدی . جامع کرسیلرنده ، اموی لرك ، حضرت علی
علیه‌ننه سویله‌لرله دین اسلام صارصیلمغه باشلامشدی .

عمر بن عبدالعزیز بومنفور عادت قالدیردی . مسلمانلر آردسنه منازعه واختلاف دوشمش ایدی ؛ بر قسمی خلیفه الحقیقی لر تلغین ایدیور، دیگر قسمی امام علی ، عباس وحسین (رضی الله عنهم) علیهنده بولونیورلردی . قان دوکولمک اوزره ایدی ؛ عمر بن عبدالعزیز مسئله نك اوکنی آلدی وحامی دین اولدی .

ایکنجی عصرده اسلامیتک مدافع وناشری عادل (مأمون) اولدی . بو خلیفه ، کندینه عرض اولونان یتیمش ایکی خطا آلود تکلیفی رد ایتدکن صوکره کندی رأخی بیلدیردیردی که بو ، دین مینه موافق ایدی . خراساندن موسی کاظمک اوغلی علی رضایی دعوت و اونی کندینه خلف یاپهرق اداره حکومتی الله آلمغه راضی ایتدی .

اوچنجی عصرده مدافع اسلامیت ، عباسیلردن مقتدر بالله اولدی . ابوطاهرک قومانداسی آلتنده قرامطه ، مککی ضبط ایله عرفات اوستنده (اوتوز بیک) حاجیی بوغازلادیلر . حجر اسودی کعبه نك دیوارندن سوکیدیلر ؛ حاصلی اسلام بلده لری ، یغما وقتاله میدان اولدی . (مقتدر بالله) ک ظهورنده دین جان چکیشمکده ایدی . مقتدر بالله بو شقیلمه قارشى براردو سوق ایله اونلری پریشان ودینی تأیید ایتدی .

دوردنجی عصرده مدافع مؤمنین اولمق اوزره کندینی اعلان ایدن (عضدالدوله) اولدی . عباسیلردن (مطیع لامرالله) ک کوتولکلری ؛ ندماسنک ظلملری ، دین حقیقی بی ضرر دیده ایدیوردی . ظلم هر طرفه یاییلمق اوزره ایدی . دینسزک آله بیلدیکنه ایلریلیوردی . عضدالدوله مذکور خلیفه بی خلع ایتدی و یینه اوغلی (طایع بالله) ی چکیردی . عضدالدوله دین اسلامی اعلایه اوغراشدی . دینه مغایر بیلکیلری منع ایتدی . تفسیح و جنایتلری ، تضییق و عدالتسزاکلری قالدیردی .

بشنجی عصرده مدافع اسلام اوله رق ملک شاهک اوغلی سلطان سنجاری کوروروز. بو ذات، احمد جامی ایله (حکیم سنائی) ک معاصری اولوب اولرک طریقتنه کیرمشدی. شیعی لرایله جاهل لر اسلامیه مشوم بر ضربه ایندیرمشلردی. سلطان سنجار، بو کیلری تدمیر ایتدی. دین اسلامه پک صاغلام مربوط اولان سلطان سنجار، دین مینه مغایر هیچ بر عمل ارتکاب ایتمهدی.

آلتنجی عصرده، هنوز اسلامیه کیرمشمش اولان تورکستانک ممالک اسلامیه ده کی فتوحاتی اسلامیتی صارصمشمش ایدی. او وقت جناب الله (غازان خان) ی [*] کوندردی. جناب الله، غازان خانی یوز بیک تورکک باشنه کچیرمشدی. بونلرک هبسی، ابراهیم حاوی نک اللری آرمسده (لار) اووه سندله 'لااله الا الله محمد رسول الله دیدکن صوکره اسلامیه قبول ایدیلیر. غازان خان بونلرک یاردمیه مسلمان اولمیانلری و شیعی لری سیلوب سوپوردی. در حال دین، ایالات و شهرلرده یایسادی.

یدنجی عصرده، محمد خدا بنده لقبیه معنون آرغون خانک اوغلی (آلجایتون) ی کورویوروز. [۷۰۳] سنه هجریه سندله بو ذات، قارده شنک تحتنه چیقنجه، اوکره ندی که جماعته قیلنان نمازلرده اللهم صلی علی محمد و علی آل محمد دنیلک اهل ایدیلیورمش. علمایی جامعه طوپلادهرق کندی ده بو اجتماعه کیتدی. علمایه: حضرت محمد و آلنه دعا ایتمه نک وجوب ولزومنی صوردی. علما اتفاق ارا ایله اوت لازمدر دیدیلر. حتی بعضیلری: «امام شافعی یه کوره صلوات شریفه سز

عبادت هیچ در.» وبعضی لری ده: «امام اعظم صلوات شریفه سز عبادت مقبول اولماز» بویورمشلردی دیدیلر .

محمد خدا بنده بعده اونلره صوردی : دیگر پیغمبرلرک یالکز شحصلرینه دعا ایدیلور . حضرت محمد ککنجه کندیلرندن باشقه سلاله سنده دعا ایدیورز :

علماجواب ویره مه دی. محمد خدا بنده : بکا کوره ایکی سبب واردر دیدی : برنجیسی شویله که : دشمنلری حضرت محمد (ابر) دیمشلردی. جناب حق ابرلکی دییانلر اوزرنده براقه رق - چونکه او یله دییانلرک سلاله سی قورومش و پک آزماش در . حضرت محمدک ابر اولمدیغی - چونکه سلاله سندن بو کون بیله انسانلرک چوقدر - کوسترمک ایسته دی. بونک ایچوندر که نمازلرده حضرت محمدک سلاله سی اوزرینه ده دعا ایدیلور. ایکنجی سبب شوک : اسکی پیغمبرلرک دین و مؤسسائی دکیشه بیلردی. حال بو که حضرت محمدک کی ال یوم القیامه باقی. بونک ایچوندر که مؤمنلر حضرت محمدک آلی اوزرینه ده دعا ایتمک مجبوردرلر. « بومآله برنطق ایرادنن صوکرآ اوراده کی مسلمانلر حضرت محمدو آلی اوزرینه صلوات کتیردیلر.

محمد خدا بنده نطقه دوام ایتدی: حضرت علی، پیغمبرک صویندن ایلک اولوب محمد مهدی - که ظهوری بوتون مؤمنلر طرفندن بکنمکده در. قیامتک قوپاجغنه یاقین کله جکدر . - صوکنجی اوله جقدر. حضرت محمدک بمالککنده - احفادینک اذنی اولقسزین - اجرای سلطنت ایتماک بزم وظیفه مزدر . یوقسه ظالمانه حرکت ایتمش اولورم .

مؤمنلرک حصورنده بویله اعلان ایدنجه علمای دین اونی آلقیشلادی. صوکرآ سلطان آجاتیون جمعه خطبه سنده ، آل محمد دخی صلوات کتیرلمشی برامر ایله اراده ایتدی و اونلرک ناملرینه سکه ضربی امر

ایلدی . بونک اوزرینه علمای دین، اونک حقنده شوقتوانی ویردیلر :
« سلطان آجاتیون ناشر شریعت الیه در . »

سکرنجی عصرده دین اسلامی یایان امیر تیموردر . تیمور احفاد
حضرت محمد و علمای دینه حرمت اییدیور . ممالک محمدیهده، حضرت
محمدک احفادینک رضاسیله ، اجرای حکومت اییدیور .

سید شریفدن بو مکتوبی آنجه تا کریه شکرایتم دین اسلامی
نشر ایچین حضرت محمد و آنلک یاردیمنی دیلهدم بو مکتوبی پیرمه
کوندردم [۱] که شویله درکنار ایتشدی :

« مؤمنلر قهرمانی امیر تیمور بیلملی در که دینک تحدیدینک کندینه
تودیع ایدلسی آله تعالی نک اوکا بر لطفی در . الطاف الیه نک ترایدی
ایچین تیمورده اعمال حسنه سنی تزید ایده . »

پیریمک درکنارینی اوقونججه آل محمد و علماء دینه دهها زیاده
حرمت ایله معامله ایتدم . اسلامیتی نشر ایله اوغراشدم و مکتوبک
برصورتک (تاریخ) م میانه قونولسنی امر ایتدم .

قوانین دینه یی تأسیس ایتدکن صوکر ا حکومتی ترصین ایدن
ایمپراطور لغمک قوانین مدنیه سی و نظامات و اراده لریله اوغراشدم . ایشه
اونظاماتدن بر فکر :

- ۱ - قوه حکومتی اسلامیت اوزرینه استناد ایتدیردم . نظاماتم
واوامرم اوقدر قوی ایدی که اجرای حکومتده هیچ بررقیم اولمادی .
- ۲ - اهالی و عسکر لریمی بین الخوف و الرجا طوتم . اعمال

[۱] قطب الافطاب شیخ زین الدین ابوبکر : دیندار و ساداتدن بذات در .
تیموره مستقبل حشمتدن اولجه خبر وردی . بو آندن اعتباراً تیمور اوکا دائماً
حرمت کوستردی . کراک امور حکومت کراک کندینه دائر ایشلرده رأیی آلیردی .

و اقواللرینی صبر ایله قارشولادم . بکا التجا ایدنلردن بنی سووملرم
اوقدر بویوک لطف ایله معامله ایدردم که بکامودتلری کیتدجه آرتاردی؛
بکا التجا ایدن دوشمنلریمه اوقدر ائی معامله ایدردم که کینلری مودته
منقلب اولوردی .

بنده حقلی اولانلرک حق اصلا غائب اولمادی؛ برکرم تبعهم میاننه
آلدم می اونی آرتق هییچ بر وقت قوغمازدم .

ایمپراطور اولنجه ، وقتبله بکا فنالق ایدملر بیله ، اییلک ایدنلر
قدر مظهر لطف اولمغله بو لطف قارشوسنده حیرته دوشدیلر . بکا
یاییلان فناقلرم هییچ اهمیت ویرمدم؛ بونلری دائماً اونوتمغه اوغراشدم .
۳ - اصلا انتقام ایله حرکت ایتدم و بواحتراصه هییچ دوشمدم .
دشمنلریمی عادل تا کیرییه حواله ایتدم .

یانمده بهادر ، فعال ، تجربه لی جنکاورلر بولندیردم . اشراف ،
سادات و علمایی سوسییه ته مه قبول ایدردم . فقط کوتولری ، خائسلری ،
قورقاقلری مجلسمه اوغرا تدم .

۴ - . عباداللهه قارشی کولر یوزلی ، ائی قلبلی ایدم . شدت
وظلمدن اجتناب ایدردم .

پیرم اووقت بکا شوایله یازیوردی : « تیمور بیلملی درکه اداره
حکومت ، الله تعالی اداره سنک بر قوییه می در . عاملر ، معاونلر ،
مبعوثلر و محافظلر وار . هرکس ، کندی دائرهمندن خارج ایشلمه
قاریشماز . اوامر الوهیته دقت ایدر امیرلریکی عامللریکی ، خدامکی
ورئیسلری بصیرتک آلتنده بولوندر . هربری وظیفه لرینی یاپسین وسکا
اطاعتیه دائماً حاضر بولونسون . صنوف مختلفیه عادلانه حال و موقعلر
تعیین ایت که ایمپراطور لنگده عقل و حقانیت حکم سورسون .

ایشلرکده وتبعهك آره سنده نظامی اهل ایدرسهك ، حكومتكك
آلت واوست اولسی کجیکمز. هر آدمی وهر شیشی یرلی یرنده قوللانمق
سکا دوشر .

احفاد پیغه بری بی، دیگر تبعهكك اوستنده طوت. اونلره حرمت
ایت و اونلره انعامدن چکینمه . حق اوغرینه صرف اولونان پاره
هیچ بروقت اسراف صایلماز . تبعه کی اون ایکیه آیر ، ایمپراطور-
لفكك دیره کلری وسوسی اولسونلر »

پیرمك مكسوبی آلهجه دیدکری بی یا پیغه عجله ایتدم. ایمپراطورلفكك
ایشلرینه نظام ویردم؛ قوانین و نظامات یاپدم. بونلر قوه حکومتی ترصین
ایتدی و حکومتی یکی برحشمت ویردی. تبعه می اون ایکیه آیردم .

قوانین و نظامات

ایمپراطورلفمك یوکسلمسی ، بو اون ایکی صنف خلقلک اوزرینه
استناد ایتدی . بن اونلره برجلرک اون ایکی اشارتی و امر اداره مک
اون ایکی آبی نظریله باقدم .

برنجی صنف

احفاد رسول ، علماء ، شیوخ ، فقهای سوسییه تمه قبول ایلدم ،
قاپوم اونلره دائماً آحیق ایدی ؛ اونلر سرایمك سوس و شرفی اولدی .
علی الاکثر مسائل دینه و امور حکومت و علوم اوزرینه اونلره استشاره
ایتدم . شریعتک امر ونهی ایتدیکی شیلری اونلردن اوکره ندیم .

ایکنجی صنف.

عقللی اولوب حکمت ایله ثباتی برلشدیرمن وکندیله ایله استشاره
ایدیله بیله جک آدم لر ، تجربه کورمش اختیارلر : بونلر ندیلم ایدی .
بونلره کندیله مساویلر مش کی معامله ایتدم . چونکه اونلر بکا ،
اوزون تجربه لرندن بحث ایله استفاده ایتدیریورلردی .

اوچنجی صنف

دیندار آدم لره حرمت ایدیوردم ؛ بونلرک ادعیه خیره سنی رجا
ایدردم . و بندن بر طلبلری اولورسه اسعاف ایتدم . حرب وصلح
زمانلرنده کی مجلس وقرارلر مده اونلرک رایلیری بکا دائماً فائده لی اولدی .
غوغا کونلرنده اونلر بکا ظفر قازان دیردی .
توقتامش خان ایله اولان جنکده بویله اولدی . توقتامشک عسکری
چوق ایدی بنم اوردوم کوشه دی ، براقدی . منزوی میر سیدالدین - که
دعاسی مقبول بر آدم ایدی - باشی آچیق اللریخی سمایه قالدیردی ،
دعاسنی بتیرمه دن تاثیرینی کوردک .

دوردنجی صنف

امیرلرک ، رئیس لرک و ضابطلرک مجلسده مواعیلری واردی . لیاقتلرینه
کوره ترفیع ایتدم و اونلرله صمیمی اوله رق سنلی بنلی قونوشیردم .

بکا برچوق دفعه قیلچ چکن بهادرلر، بنه دوستلرم ایدی. جنکه، هجوم و تهلکهلی زمانلرده رجعتنه دأر اوزلره سوأللر ایراد ایتدم . دشمن صفلرینی نصل قیرمبیه جکلرینی وقیردقن صوکر اوزلری ناصل شاشقنلیغه دوشورم جکلرینی، اوزلری ناصل یوروب مغلوب ایده جکلرینی، صوراردم. بوجنکاورلرک صداقتنه اعتماد ایله دأتما اوزلرک استشاره لرینه مراجعت ایتدم .

ایشنجی صنف

اردوم و خلقم اهمیتده نظرمدن مساوی ایدی . جنکاورلریمک اک بهادرینه براوتاغ برحائل بر(اوق غلیفی) ویرردم. ولایات وقرالقلرک اداره آدم لرینه ومالیه رؤساسنه کذلک عین وجهله حسن معامله ایدردم . اوزلره ویردیکم هدیه لر هیچ برزمان غائب اولمادی .

اردوم دأتما تتیک اوزره ایدی ومعاشات و تخصیصاتی ، طلب ایتمزدن اول ، آلیردی ییلدیرم سلطان ایله غوغاده ، اردومه یدی سنهک تخصیصاتی ویردم . اردوم ایله خلقی اوילה ابی طوتیوردم که بربرلرینی اصلا ضرردیده ایده مزلردی .

عسکرلریمی یرلرنده بولوندیرمغه اعتنا ایلدم . وهیچ بری بنم چیزدیکم حدودی آشمغه جسارت ایتمه دی. اوزلری نسبتسز ترفیعلر، وفضله تزییللر قارشوسنده بولوندیرمادم. بکا برخدمت ممتازده بولونانی، بویوک مکافاتنه نائل ایتدم .

عادی برنفر براحتیاط وجسارت کوسه ترسه اونی بر یوقلا دقن صوکر اذکا ولیاتنه کوره ترفیع ایتدیردم .

التنجی صنف

حکمت و سر صاقلامه لری ایله امور دولت و حکومت کیرمکه لیاقتی
اولاتلر آرمسندن بر مقدار انتخاب ایله ندیم یاپدم اونلره اک کیزلی
ایشلری می و فکرلری می تودیع ایلدم .

یدنجی صنف

وزیرلر و کاتبز ، دیوانمک سوسی ایدی . بونلریم ایمپراطور لغمک
آینه سی ایدی . اک اوزاق ولایاتده عسکرلر آرمسنده ، خلق ارمسنده
اولان شیرلی بکا انعکاس ایتدیرلردی .
محافظه خزینیه جنکاورلریمک و تبعه مک امن و آسایشنه دقتلی ایدیلر .
ایمپراطور لغمده بر فئالق وقوعه کسه حکیمانه حرکتلریله اوکا چاره
بولورلردی . اقتصاد نقطه نظرندن خلق و زراعی تشجیع ایدرلردی .

سکزنجی صنف

طبییلری ، منجم لری ، مهندس لری یانمه چاغردم . چونکه بوتون
بو آدملر ایمپراطور لغمک شرف و مسعودیتنه یاردم ایتدیلر .
ماهر طبییلرک یاردمیه خسته لره صحتلری نی اعاده ایتدم ؛ منجم لر
بکایلدیلرک مسعود و مشوم جهت لری و سماده کی انقلاباتی اوکرتدی .
مهندس لر و معمارلر محشم بنالرک پلانلری نی یاپدیلر . و بکا بانجه رسم لری
یاپدیلرکه بن تطبیق ایتدم .

طقوزنجی صنف

مورخلری یانمه جلب ایتدم . اونلر بکا پیغمبرلرک و اولسالرک
حیاتلرینی اوکره تدیلر . بکا بوتون دنیانک حکمدارلرینی و حکومتلرینک
تکامل و انحطاطلری، اسبابی آ کلاتدیلر . بو پادشاهلرک حال و حرکتلری،
نطقلری و عمللری بنم ایچین لایفنا بر تجربه منبعی اولدی . کذلک مورخلردن
اسکی زمان تاریخی ویراوستنده حصوله کلن اختلال و انقلابلری
اوکره ندیم .

اوتنجی صنف

اختیارلری ، دیندارلری ، علوم آلهیه علملرینی طوبلاردیم اونلرله
کوروشور و دوست اولوردیم . بونلر بکا حیات اخروییه آ کلاتدیلر .
بونلرده حیرت بخش شیر وحتی کرامتله کوردیم . اونلرله قونوشمق
بکا هم فائده لی هم خوش ایدی .

اون برنجی صنف

عسکرلریمک سلاحلرینی حسن محافظه ایچین حریده ، صلحه
ماهر عمله لری اطرافمه جلب ایتدم .

اون ايكنجى صنف

تجارلر و كاروان رئيسلرى : هرجهته تجارلر. و كاروان رئيسلرى
كوندردم . تاتارستانده ، چينده ، هندستانده ، مصر شهرلرنده ،
فرنك ايلنده بوله جقلى نادر شيلرى بكا كتيرمه لرينده امر ايتدم .
كذلك اورالرك احوالندن ، عاداتندن ، بالخاصه حكمدارلرك
تبعه لرى حقنده كى حال و حركتلرندن بنى خبردار ايتمه لرينده امر
ايدردم . اوزاق مملكتلرزدن كلن هر سياحه حسن معامله ايله اورالردن
خبر آليردم .

بنم بايراغم آلتنه التجا ايده جك تورك ، عرب ، عجم ،
بالعموم ييانجى قيله لره مخصوص نظامات

۱ — علمانك حرمت ايتديرديكى پيغمبرك احفادى — مليت
وصفتى نه اولورسه اولسون — نك طلبلرينك اصلا رد ايدلمه سنى
اراده ايتدم .
يكي تبعه مدن آلى سلاح طوتانلرك ، موافق براجرتله ، اردومه
آلمسنى اراده ايلدم .

صنعت بيلنلرى خدمت دولته استخدام ايديله ؛
فقير اولانلرك ، اوافق تفك بعض صنعت بيلنلرك قيله واحوالى
قيد اولنه .

سرمایه‌سنى غائب ایدن هر تاجره ، چالیشه‌رق اسكى سرمایه‌سنى
تكرار الله ایدم‌جك قدر برمبلغ ویريله ؛ آلات وادوات ضروریه‌سى
اولیان رنجبرلره آلات زراعیه ویريله .

اهلیت عسکریه‌سى تبین ایدن اشخاص ، - بوی وقبله‌سنى نظر
دقته المفسزین - اردومه آله .

ملیتی نه اولورسه اولسون دکرلی، برعسکرك اوغلنه معاشر باغلام.
ولیاقتنه کوره ترفیع ایتدیردم .

هر بوجاغك آدم‌لرینی سفرمه مسافرة التفاتله قبول ایتدم .
مظهر حسن توجهم اولان، موتهندن زیاده ، حسن معامله‌یه مظهر
اولدی . ایلک دفعه قباحث ایتدیكى عدلیه‌مده تحقق ایدنلرك قباحثنی
باغشلام فقط ایکنجی اوچنجی دفعه ایسه مستحق اولدینی مجازاته
قاویشردی .

۲ - قدرت وشوكتك تعالیسنه : نصوص نظامات

هیچ آیرلمدیغم اون ایکی دستور سایه‌سند تحته چیقمد وتجربه‌بکا
کوستردی که بدستورلری نظر دقته آلیان بر حکمدار، شوکت و قدرتندن
هیچ بر صورتله استفاده ایدم مز .

۱° - اردو قانع اولملی در که خاقان نه‌دیرسه یاپار و هیچ کیسه‌نك
نفوذی تأثیری آلتنده دکلدر .

الك مهم اساسلردن در که حکمدار، ایجاب ایدنجه باشقه‌لرینك وصایا
وتکلیفاتی قبول ایدر فقط اونلری تختده یانی باشنه قدر چیقار ماملی در؛
حکمدار ، هر کس طرفندن او که سورولن اخطارات معصیه‌یی قبول

ایتمکه برابر اونلری حکومتده اولا کنندینه مساوی وصو کرا کنندن
داها یوکسک قیله حق قدر کوشه ک طاور انما ملی در .

۲ حکمدار هرايشده عدالتی کوزه تملی در . وزیر انتخاب ایدرکن ،
اونک عقیف ، مستقیم ، عادل و فضیلتکار اولمسنه دقت ایتملی ؛ چونکه
عدالتکار بروزیر ، ظالم بر حکمدار طرفسندن ارتکاب اولونان آثار
حدت و غضبی تعمیر ایدر . فقط وزیرده حکمداری کبی جبار ایسه
بنای حکومت ییقلقمده کجیکمز . ایشته نمونه سی : امیر حسینک بروزیری
واردی که خلق و عسکر لره کیفنه کوره معامله ایدر . و جزا لاندیردی .
بوفاسق آدمک عدالت مزلی آ ز زمان صو کرا افندیسنک پرتواقبالنی
سوندیردی .

۳ — ویریلن امرلرونهی لرده ثبات ایتملی در . تعدیل و تغییره یول
ویرمه مک اوزره حکمدار امرلرینی کندی ویرملی .

۴ — حکمدار ، قرارندن اصلا دونماملی ؛ هر تشبثده ،
حرارتلی لکی مساوی اولملی و بوتشبتنی دائما باشارمالمی .

۵ — حکمدار طرفندن ویریلن امر نه اولورسه اولسون اجرا
ایدلملی . اوامری اصفا ایتمه جک و تاثیرینی آزالته حق قدر قوتلی
ومعند هیچ برتبعه اولماملی . بو قدر ایلری کیده بیلن براقچ دیک قفالی
بولونورسه ضرری یوق .

بکا حکایه اولوندی که سلطان محمود غزنوی ، (غزنه) اووه سی
اورته سنه برطاش [۴] دیکدیرمش ایدی . بو طاش آتلی اورکو تدیکندن
قالدیرلمسی رجا ایدلدی . محمود غزنوی « مادام که امر ایدوب یاپدردم
امریمی کیری آله مام » دیدی .

احتمالکه بو طاش ، آت قوشولری ایچین صنیع خدمتی کورسوردی .

۶. — ایمر اطور لک ایشلرینه یابانجی ال سور دیر مامک حکمت حکومت اقتضاسندندر . حکومت اداره سی « ییانجی الله تودیع لایدلاملی : چونکه دنیا بر محبوبه اولوب ، عاشقی یك چوقدر . بناء علیه قور قولیر که قوی بر تبعه ، سلطنت سورمک اوزوسیله ، تخته چیقماسون .

امیر محمودک حالی بویله اولدی . آدملری اقدیلرینی دوشوردکن صوکر اکندیملری چیقیلر . بناءً علیه امور حکومتی شایان تودیع آدملره تودیع ایتلی که ، بو آدملردن هر بری کندی ایشی ایله مشغول اوله رق هیچ بری حکمدار لغه کوز اتماسون .

۷ — حکمدار ، هیچ کیمسه نك اخطار تی حقیر کورمسین . مناسب کوروب قبول ایتدکلرینی ایجاب ایدنجه قوللانمق اوزره قلبنده صاقلاسین .

۸ حکومت، اردو وخلق ایشلرندمه حکمدار ؛ هیچ کیمسه نك تأثیری آلتندمه اولمالی اگر وزیرلر و قوماندانلر ، برینک له وعلیهنده سویلر لسه علی طریق الحکایه دیکله سین فقط حقیقت تماماً میدانه چیقنجه قدر بصیرت و تمکین ایله حرکت ایتک اساس در .

۹ -- حکمدارک ، عسکرلر و خلق اوزرنده نفوذ و ولایتی اوقادار قوی اولمالی که هیچ بری اطاعت ایتهمک وعصیان ایتک جسارتی کندنده کورمسین .

۱۰ — حکمدارک حرکت و اعمالنده باشقه سنک تأثیری اولماسون . ویردیکی امری هیچ کیری آلماسین . چونکه دمیر کی صاغلام اولسی در که حکمداره اک بویوک برقوت تأمین ایدر .

۱۱ — اداره حکومتده ، نشر نظاماتده ياننه شريك آلمقدن چكيسين .

۱۲ — برحكمدار ايچون عين درجه فائده لي ديكر براحتياطده ، اطرافنده كيلري طانيق واونلره قارشى دائما احتياطلى طاورانمق ، اونلردن آز چوق شبهه ايتك در .

سوء نيت صاحبي مزور آدملىر چوقدر . بونلرك ايشلري كوجلري حكمدارك اقوال و اعمالنى وزيرلره و اميرلره كوتورمك در . بونم باشمه چوق كلدى . مجلسمده بولونانلرك اكثرى ، وزير و اميرلر ييك ، بيم احوالى تدقيق ايدن ، جاسوسلرى چيقدى .

۳ — اردو تشكيلاتى

اون جنكاورك ايچيندن حكمت و درايى نيفسندنه جمع ايدنى ، ميكرفقوزك رضاسبده اونلرك باشنه (اون باشى) ياپيلسين .

اون عدد اون باشى ايچيندن ذكا و فعاليتى ايله تمايز ايدن برى يوزباشى ياپيلسين . اون يوزباشى نك آمرى ، تجربه ديده حرب ايشلرنده ماهر و بهادر لقده مشهور بر (ميرزا) در . ميرزا بيم سلاله مدن اوله جق در . بوكا (بيكباشى) ده نيلير .

اولن و فرار ايدن عسكرلرك يرينه عسكر تعيينى اون باشيلرك ، و اون باشى تعيينى يوزباشيلرك ، و يوزباشى انتخابى بيكباشيلرك حقى در . بيم يالكز فرار ايدن و اولنلردن و يرلر يينه كچنلردن خبردار ايدى بيم . امور عسكرى و ملكيه ده بيكباشيلرك يوزباشيلر ؛ و يوز باشيلرك

اون باشیلر واون باشیلرک افراد اوزرینه هر درلوحقی واردر. بوضابطلر، اطاعتسزلری مجازات ووظیفه سنی باپیمانلری طردایده بیلرلر و قوغدقلرینک یرلرینه دیکرلرینی کتیرمکه دقتلی ایدیلر .

۴ - اردو ضابطانک و افرادک تخصیصاتی نظاماتی

بیکباشی ، یوزباشی واون باشیلرک تخصیصاتنک شویله اولمسنی . اراده ایتدم .

جسور و فعال برنفرک محصصاتی آتنک قیمتی مقدارنده در. کزیده جنکاورلرک تخصیصاتی ایکی دن درت آته قدر .

اون باشی اون نفر تخصیصاتی آلیر. یوزباشیلرک تخصیصاتی اونباشیلرک ایکی مثلی و بیکباشیلرک تخصیصاتی اونباشیلرک اوچ مثلی ایدی .

خدمتده خطاسی کورولن عسکرلردن ، تخصیصاتلرینک اونده بری قطع اولنور. اون باشی تخصیصاتی ، یوزباشی سی، و یوزباشی بی ده ، بیکباشی سی تصدیق ایتدکن صوکرآ آلیر. بیکباشی ده، باش قوماندانه (امیرالامراء) تصدیق ایتدیردکن صوکرآ آلیر .

امیرالامراء ، دیکر ضابطلردن اون قات فضلده تخصیصات آلیر . دیوان رئیس و وزیرلر، اون ضابط تخصیصاتی آلیرلر . مختلف قبیله لر، محافظلر، سرای پرده دارلری اون بیک آته قدر چیقاییلردی .

احفاد رسوله ، فقهاییه ، علماییه ، اطباییه ، منجملره ، سرای تاریخ نویسیرینه لیاقتلرینه کوره اراضی، ینیوب ایچه جک، و مکافاة طاغیتمغه اعتنا ایدردم .

چو جوقلرك ، خدمه خاصه نك وكتخذالرك تخصیصاتی یوز ایله بیک آره سنده ایدی .

امیرالامراء ؛ تخصیصاتی ، وزیرك و دیوان رئیسك تصدیقی ایله آلیر . بوايكي وزیر تخصیصات مقدارینی تعیین ایله بكاعرض ایدرلردی . هر عسكرك تخصیصات آلمق ایچین آئنده بر قوپونی واردی . ذبلنه آلدینی تخصیصات قید اولنور .

۵ - - صورت تأدییه

پیاده قالقانمی و سرای پرده دارلری و محافظلری تخصیصاتلرینی بللق اوله رق دیواندن آلیرلر . دیگر عسکرلر آلتی آیدم بر آلیرلر . آلمق ایچین اولابالذات خزینه یه کیدوب بر امر آلیرلر .

اون باشیلرك تخصیصاتی شهر و ایالتلر وارداتندن ویریلیر ؛ ضابطان و امیرالامرا لر تخصیصاتلری ، غنائم دن ویریلیر .

۶ - - ولایات وارداتنك صورت تقسیمي

ولایات و بکلکله وارداتی غیر مساوی مختلف قسملره آیرلمشدی . امیر و بیكباشیلر بر حصه آلدق دن صوكر آرتارسه قالان تقسیم ایدیلیردی . بالعكس کافی كلزسه اوستی اكله نیردی . امیر و بیكباشیلرك مؤسس ویركودن فضله ایسته ملری ممنوع ایدی . بروركو (موغولجه سی په تول)

ایله مکلف اولان هر آیالتده ایکی کتخدا، (مالیه مأموری) واردی .
بری اهالی طرفی مدافعه ایله ایالتدن آلدینی شیلرک حساباتی طوتاردی؛
دیگری صرفیاتی قید ایدردی .

برایالتک وارداتی، کندینه ویریلن هر ضابط بونی اوچ سنه آلیردی،
صوکر ایالتی داخلنده برتفتیش اجرا اولنه رق اراضی اینی باقیلمش و اهالی
کمندندن ممنون ایسهینه عهده سنده بر اقلیردی. دکاسه ویرکولر ضابطدن
استرداد اولنه رق متعاقب اوچ سنه اوکا هیچ برشی ویرلزدی .
ویرکو تحصیلنده تهدید قوللانیله بیلیر . فقط دایاق دکر . نفوذی
دایاقدن ده اضعیف اولان بر (والی) اوطوردینی مقامه لایق دکلدر .

۷ - اوغللرم ایله انسالک تخصیصاتی

اراده ایتدم که بویوک اوغلم، وارث سلطنتم محمد جهانگیره اون
ایکی بیک سواری تخصیصاتی ایله برایالت کتخدانی، ایکنجی اوغلم
(عمر شیخ) ه اون بیک سواری تخصیصاتی ایله برایالت کتخدانی
ویریه . اوچونجی اوغلم (میران شاه) ه طقوز بیک سواری تخصیصاتی
ایله برایالت اداره سی ویریه .

دردنجی اوغلم (شاه روخ) ه یدی بیک سواری تخصیصاتی ایله
برایالت اداره سی ویریه . احفادیمه اوچ بیک ایله یدی بیک آره سنده
سواری تخصیصاتیه برر ایالت اداره سی ویریه .

اقرنامه کانجه اونلره اهلیتیرینه کوره برنجیلکدن یدنجی امیراکه
قدر منصبلر ویردم . هربری کندی حدودی داخلنده یاشامغه مجبور
ایدی ؛ تجاوز ایدن شدید مجازاته اوغراردی .

۸ - اوغللریمک ، احفادیتمک ، اقریامک ، امیرلرک ، وزیرلرک :

صورت تجزیه سی

اوغللرمدن بری خاقانلغه کوز دیکرسه اونک قتلنه ویا فنا معامله ایدلمسه ویا اعضاسندن برینک کیلمسه ، امر ایتمکدن چکیردم . یالکیز نیتندن واز کچجیه قادار حبس ایتدیردم - قتال داخلیه مانع اولمق ایچین .

احفادمدن ویا اقربالرمدن بری بکا قارشى عصیان ایدرسه اونى دوریش قیلاردم یعنی مالئى وملكئى ألدن آلیردیلنه جك حاله کتیریردم . ایش زماننده وظیفه سنى کورمین رؤسایى عزل ایدردم ؛ امپراطورلقده برقرارغشه لق چیقاردقلرى آ کلاشیلانلری بولندقلرى درجه دن تنزیل ایدردم . خدمتلرنده لاقیدلقلرى کوریلیرسه کاتبکک تنزیل ایدیلرلردى ؛ رخواستده اصرار ایدرلرسه بوسبتون طرد ایدردم .

۹ - صادق وامین وزیرلر حقنده نظامنامه

بروزیر ، خانى دویرمک ایچون بیله بر پروژه ترتیب ایتیش اولسه سرعتله اعدامه محکوم ایتمکدن چکنملى در . مسئله یی پک دقیق آ کلا یوب دیککه دکن صوکرأ صحیح اولوب اولمادیغنى میدان ثبوته چیقارمق لازم در . چونکه غایه لرینه واصل اولمق ایچون حقیقتی یالان ایله ستر ایدن فنا انسانلر نادر دکر در .

بوحرکتلیله ایمپراطورلغک دشمنلرینی جانلاندره جق و اصدقای دولتی ضایع ایتدیره جک آچاقلر واردر. بونلر علی الاکثر حیلہ و خدعه ایله بنای دولتی صارصه بیلیر. امیر (ایقو - تیمور) ایله بنی، آرقالدی بویله بر مسئله قارشوسنده بولندیرمق ایسته دیلر. فقط بن قابیلدام. اک صادق امیرلرمدن عباسی اطرافده کی ندماء چکه مدکری ایچون کیزلی و آشکار اوکا افترا آتارلردی. نصلسه اونلرک سوزینه قاپیه رق، بلا تدقیق اومعصومک اعدامی اراده ایتدم. فقط مفتری لرك یالانچیلغنی صوکرآ آکلایوب پک چوق ندامت ایتدم.

مصالح عبادی تسویه به مأمور بروزیر خیرسزلق جنایتی ارتکاب ایدرسه تضمین طریقله مبلغ مسروق اوندن استرداد ایدلی؛ اگر تخصیصاتی مقداری کچورسه اگر ایکی مثلی ایسه، وارداتنه وضع ید ایتلی. اوج مثلی ایسه بوتون مال و ملکنه وضع ید ایدلی. فقط بونلرک کندیلرینک ده عدالتسزک ارتکاب ایتمه ملری ایچون شخصه هیچ برصورتله اذا وجفا ایتمه ملرینی تأمین ایتدم.

فنا کیمسه لرك وزیرلر، علیهنده کی سوزلری هیچ نظر دقته آلتاملی وزیرلری چکه میان چوق دشمنلری واردر. چونکه دنیا آدملری، دنیا بویوکلکی آزارلر. بوقبیل آدملر طرفندن حمایه ایدیلن بروزیر، اونلرک آئنده اویونچاق در؛ اگر وزیر اونلردن یوز چویررسه هپسی اونلرک دشمنی کسلیلر.

جنکیز خانک ایکسجی اوغلی (چغتای) خانک وزیری - بعض حریفلر طرفندن - بر قاچ بیک آلتون سرقت ایتکه اتهام ایدلدی. چغتای خان بونی ایشدنجه وزیرینی چاغیروب تهیدیکار بر سسله شویله دیدی: «سن، چوق آچاق بر آدمسک! بنم کی بر خانک وزیری

اوله سگده بوتدرجق آز بر مبلغ آله سک ! « عاتل وزیر بوندن پک متحسس اوله رق ما ملکنی بیت الماله ویردی . و بو صورتله ناموسنی و بر قسم مالی محافظه ایتدی .

اگر بر عسکر فقیر لره ظلم ایدرسه یا پدینی ظلم عیناً کندینه یا پیله رق اعاده ایدیلین . حلقه ظلم ایدن بر کتخدا ، کوجه کوره جزای نقدی یه چارپیلیر . مطلوب میریدن فضله تحصیل ایدن و یا اختلاسی تین ایدن مأمور ایله کتخدا ، معاونی کنلاک بو صورتله جزا لایز .

تباحتی تحقق ایتمش آدمک ، یادایاغه و یا جزای نقدی یه محکوم ایدلسنی توصیه ایدهرم فقط ایکیسنه بردن محکوم ایدلسین .

خرسز ، جنکیز خان یاساسنه کوره جزا لایز ایدلسین . دیش قیرمق ، کوز چیقارمق ، قولاق و برون کسمک ، سرخوشلق و هتک عرضه کلنجه بوزلرک اثمیری ، شرعیه و نظامیه حاکمیری حضورنده دیوانده باقیاسین . حکام شرعیه ، شریعتیه کوره حکم ویرسین . حکام نظامیه - بکا عرض ایتک ایچون - دائره صلاحیتلری داخلنده کی دعاوی حقنده تحقیقات اولیه اجرا ایدرلر .

۱۰ - نظارته کتیره حکم بر وزیرده آرایه جنم اوصاف

بروزیرده دورت وصف آرایورم ؛

۱ - اصیل حسلر ، یوکسک روح

۲ - دقیق و نافذ بر عقل

۳ - عسکر و اهالی ایله خوش کچنمک اهلیت و تجربه سی

۴ - عفوکاراقل و باریشقانلیق

بواوصاف ایله متصف بر آدم ، حکومت ایشلرینه کیرهکه لایق در .
بویله آدم اینی بروزیر و حکیم بر مشاور اوله بیلیر . اوکا حکومت ، اردو
و خلق ادارهسی تودیع ایدیله بیلیر .

اوندن دورت شیشی اسیرکه نمایی در : اعتماد ، حرمت ، اعمالده
حریت ، انکاریخی اجرا ایتدیرمک ایچون نفوذ و قدرت .

اڤه مکمل بروزیر اداره ایشلرنده اولدینی قدر امور مالییهده بر
نظام ویره بیان در . وزیر اکل ، حکمت ایله اعتدال وایلیکی نفسنده
جمع ایدندر .

کذلک وزیر اکل : اداره و مالیه ایشلرنده دائماً ایملک و مساوی
اعتدال ایله حرکت ایدر : فضله ایسته مز و مناسبندن زیاده ویرمز .
امرلرنده اصالت حسیاتنک و روحنک یوکسکلیکی کورولور . هر درلو
جنایت و ظلملردن اوزا قدر : بر عسکرک ویا خلقدن بر فردک آدینی آنجق
ایملک ایچین تلفظ ایدر . دیانده ناصل افترا یوق ایسه بو مذموم شیء
قولاتلرینه ده تأثیر ایدر مز . اکر جنایتکارانه بر پروژه دن خبردار
اولورسه یاپانی فکرندن واز کچیرهکه اهل در . دشمنلرینه قارشی ایملک
ایا طار انا رق دشمنلرینی بیله کندیینه دوست ایدر و اونلرک حرمتلرینی
قزانیر .

کندی کینی تطمین ایچین برینه حقسزاق ایتمک ایسته یین ویا اوکا
ایدیان افترا لره قولاق آسان ناظر ، نظارته لایق دکلدر .

انما ، خائن ، حریص و انتقامچی وزیرلری در حال عزل ایتمه لیدر .
چونکه بونلر انحطاط حکومتی موجب اولورلر .

سلچوقیلردن ملک شاه بوکا واضح بر مثال در : اڤه اوصاف ایله
متصف بروزیر اولان نظام الملکه مالکدی . ملک شاه ، اوقیمتدار

وزیری عزل ایله یرینه فنا و آچاق بر آدم کتیردی: یکی وزیرک اداری یولسزلرلی، فناقلرلی و آچاققلرلی حکومتی محوایتدی.

عباسیلردن خلیفه مستعصم بالله کباشنه ده عینی حال کلدی. (علقمی) نامنده سنجیه سز، فناالی ایله مشهور برینی وزیر آلدی. وزیرلکه لایق اولمایان بو آدمک، افندیسنه قارشلی اسکی برکینی واردی. نهایت مغفل سوزلری ایله خلیفه یی آلداتدی. ممالکی هلاکو خانک انه دوشدی. فطرة اصل طوغانلرده اولدینی کبی بروزیر، اوصاف عالییه مالک اولمالیدر: تجربیل، فضیلتکدر، ایملکی سوهر اولمی. فطرة ایی روحلر، وظیفه لرینی اصلاً سوء استعمال ایتزلر. نقل فنا آدملره بویله وظیفه لر تحصیل ایدلمه ملیدر.

دین و ناموسدن آیرلمسزین حکمت راستقامت و تمامیت ملیکیه یی تأمین ایله اداره حکومت ایدن بروزیره نه قدر حرمت ایدلسه یری واردر. بروزیر فنا یوللره سلوک ایتدکدن اعتباراً عظمت و قدرت دولتت خسوفه اوغرامسی کجکمز.

حکیم بروزیر، غموکارلنی حدت و شدت ایله مزج ایدر. غفو و شدتک تام اورته سنده قلمنی بیلیر. چوق حایم اولورسه، برطاف حریص و انتریشه جیلرک قربانی اولور. فغله شدت ده هرکسی، هرشیی تغیر ایدر.

ای حرکت و ذکاسیله وزیر مکمل، کاشانه دولته نظام و انتظامی تأسیس و ادامه ایدر. اداره سنده صبر و عنوایله حرکت ایده رک شدتلی ایملک ایله تعدیل ایلر.

بورصانه مالک ارلان بروزیره ایمراطورلقده عادتاً ارقداش نظریله باقالی. چونکه حکمدارک ثروت رتوتی؛ اراضیسنده، خزینه.

لرنده و اردوسنده در . بونلری امین برحالده طوتمق ایسه عاقل بر وزیره عاٹدر .

بروزیر بوتون بو اوصافه ملك اولمقله برابر اونده هیچ انتقام حسیده اولماملی در . اکر نلمبنده انتقام و خیانت حسلری وارسه کوتو شیرل وقوعه کلیر : ایمراطورلغك دشمنلریله مناسباتده بولونه رق اردو و ملیه نك اندارسنه سبب اولسی محتملدر .

حكیم بروزیر برأئنده اردویی، دیگر النده خلقی طوتار، ویرملك، آلتق ایجاب ایدن شیرلی بیلیر. اعمالنده سربست وعادلدر. هرايشك نهایتی اولدن كشف ایدر . ومكالمه لرنده ده دوستلق ایله حرکت ایدر.

فعال وتجربه دیده بروزیر ، خلقی ، خلقك سعادتیی ، اردونك قوتی وخزینهی دائما كوزی اوكنده طوتار . دائماً دولتك تعالیسی ایله مشغول اوله رق ضعف و انحطاط دولتی موجب اوله جق شیرلدن دولتی قورتارمق ایچین ، ایجاب ایدرسه ثروت وحیاتی فدا ایتمكدن چكینمز خلق وعسكرك منافعی كوزه دیر ؛ وهرشیئی انتظامنه قور .

فضیلتكار بروزیرك اعمال حسنه سی یكونی ، اعمال سیئنه سی یكوننه فائق اولمادی در . نظام الملكك اعمال حسنه سی ، اداره ده کی اوافق تعلق خطالرینی كچیوردی . حجه كیتمكه نیت ایدنجه بردوریش شویله دیهرك منع ایتدی . « ملك شاه دولتنده یاپدیغك - عباداللهه سعادتلر تأمین ایدن - ایلكلر ، سنی او وظیفه دینیهی یاپمقبدن مستغنی قیلار . » شویله برحکایه ده ایشتم : هارون الرشیدك وزیری (تعطی) اوغلی علی اوزون مدت خلقك سعادتلرینی تأمین ایتدكدن صوكر ا وزیرلكدن چكیلمك ایسته دی . رؤسای دیندن بری اوکا شویله یازیوردی :

« وظیفه ، سنی ، مقامکده قالمغه مجبور ایتمکده در چونکه عبادالله سنک ادارهك ايله درلو درلو سعادتلره نائل اولمقده در . »

برکون حضرت محمد صورولدی : - اکر حق طرفندن بعث اولنماش اولسه ایدک نه ایش طوتاردک ؟
 — خلق و عباداللهه فائدهلی اولق ایچون حکمدارلرک خدمتنه کیرردم ، بویوردی .

ایشته بوتلقی ايله درکه الیاس خوجهنک وزیرلکنی و قوماندانلغنی قبول ایتشدم . مقصدم عباداللهه فائدهلی اولق ایدی . خدمتمه مکافاتا تا کری ، بنی ایمراطورلغه اصعاد ایتدی .

بروزیر ، برکشوری سیاست و قلیجی ايله فتح و یا محافظه ایدرسه ، حرمت و شرفه و (صاحب السیف والقلم) دیند، که لایق در .

اهل و عاقل وزیر اودرکه ، اوسته لفلی مانورملر ايله بر اردویی ایکی یه بوله بیلیر و یا خود برلشدره بیلیر دشمن اردولرینک حرمتنی قازانیر . حکمدارینک تورمه سنی حکمت و بصیرتی ايله حیز آرای حصول ایدر ، اک مشکل مانعه لری ده ویرر واک کوچ تشبثلره باش اورور . ذکا و دهاسیله حکمدارینک موفقیتی یوللارینی آرار بولور .

علی بک بنی اسیر آلنجه کهله لرله طولی حبس-خانه یه آتدی . وزیرلرمدن عزیزالدین امدادیمه یتیشدی ؛ عزیزالدین ، علی بکی او یوتدی . علی بک او یور او یوماز تلیجی چکدرک یورودم و محافظلرک آلندن قورتولدیم . سلطان ملک شاهی ، نظام الملک ده روم ایمراطوری لندن بویله قررتاردی . شدید بر حکمدارک عادل وزیری ، افندی سنک بوتون عدالنسزلکلرینی تعمیر ایده بیلیر . فقط بالذات وزیرده جبار اولورسه بنای دولت مندرس اولور .

امرا ورؤسا تشکلی نظامانی

منتخب بندکندن ۳۱۳ شخصک قوماندانانغه ترفیع ایداسنی اراده ایتدم . بویکی امرانک کرک اعلا و کرک روحاً اصیل اولاسی مطلوب ایدی . ذکا ، حمیه ، جسارت ، تهرمانق و احتیاطکارلق ، وتدیر ، اویانیقلق ، شباتکارلیق و ملاحظه عمیقہ صاحبی اولمق اوصافی ده ایسته یوردم .

هرامیرک بردهاونی وار . ثولنجه بوامیره خاف اولور . بو ۳۱۳ امیر ، صلح و حرب زمانلرنده لازم هر درلو ذکا ایله متصف ایدیلر . تجربه بکا اوکره تدی که امیرلک وظیفه سنی ایفا ایچون ، عسکرلک صنعتنک کیزلی نقطه لرینی و دشمن آلایلرینی قیرمق ، بوزمق یوللارینی بیلمک کذلک ایش زماننده جسارتی غائب و یا مشکلاته تصادف ایدنجه وظیفه سنی ترک ایتمه دیرک عسکرلری ، حرکتی دائماً اداره ایتمک ، کذلک عسکر آرمه سنه بعض انتظام سزلق دوشهرسه در حال چاره سنی بولمق لازم در .

حرب و صلح زمانلرنده امیر معاوندکی ایده بیلن ، اردولرمده قوماندانلقده ایده بیلیر . شدت و لیاقت ایله قوماندا ایتمک و کندینه قارشى کلن کیم اولورسه اولسون شدتله جزالاندیرمغه مقتدر در . امیرلرم آرمه سندن منتخب دوردینک (بکلربیکی) و برده آیریجه باش قوماندان یاپیله سنی اراده ایتدم . باش قوماندان حرب و ایش زماننده ؛ امرا و عسکرلره قوماندا ایده بیلیردی . اردومک باشسندم بالذات بولنورسُم باش قوماندان ، بنم معاونم اولوردی . مشهور و عاقل کشیلردن ده اونی ایکی امیر یاپیوردم .

برنجی امیرك معیتندہ بیک سواری وار ؛ ایکنجی امیرك معیتندہ
ایکی بیک سواری، دردنجی ، بشنجی ... اون ایکنجی امیرك معیتندہ
دورت ، بش ... اون ایکی بیک سواری وار وبوامیرلر درجته کورده
یکدیگرینک معاونلری : برنجی امیر، ایکنجی امیرك معاونی، ایکنجی
ایسه اوجونجی نك معاونی، اون ایکنجی امیر باش قوماندانك معاونی
وباش قوماندان بنم معاونم. مستعجل احوالده بردرجه آشاغیداولان،
مافونك وظیفه سنی کورور .

بو ۳۱۳ امیر آره سنده یوز اون باشی، یوز یوزباشی ویوزبیکباشی
تشکیل ایتدم . بوتون امرا، باش قوماندانلغه مربوط ایدی . برینك
وظیفه سنك دیکرینه ویرلامسنه چوق اعتنا ایدیلیردی. چونکه براون
باشینك یاپه بیله جکی برایش ، یوزباشی به محتاج دکلدر .
تعلیم ایچون مشغولیت ایستیان هرامیرك طای اسعاف اولتوردی .

الك آشاغیدن الك یوقاری به قدر عسکرلرك ترفیعنه دائر نظامات

کزیده جنکاورلر، ایلك اول اون باشیلغه، ایکنجی سنده یوزباشیلغه
نهایت بیکباشیلغه ترفیع ایدیلیر . دشمنك سلاحدن تورتولمق ایچون
اولان اعمال قهرمانه نك مکافاتلاندیرلمسی طرفداری دکل . چونکه بوتیل
قهرمانلق، کندینی بوینوزلریله مدافعه ایدن بر (صیغیرك) حالندندها
یوکسك دکلدر . عظامت حسیات کورولن یرلرده درکه صاحبی
مکافاتلاندیرملی در .

بریکباشی، سلاحي آنده ایلری آتیلارق بردشمن آلاینی بوزارسه

(برنجی امیرلکه) ترفیع اولنور . دشمن اردوسنی قاچیران برنجی
امیر ، ایکنجی امیرلکه ترفیع اولنور ؛ الخ . جسارتی کورولان برنفرک
تخصیصاتی تزید اولنور .

غوغان فرار ایدن هر عسکر ، حصه سنه دوشن مال غنیمتی غائب
ایدر ؛ فقط معذور کورولور و حتی ضدکیداش ایسه عفو بیله ایدیلر .
غوغا میدانده یاردمی دوشن ، مستغرق شرف اولور ؛ اگر یاره سی
طولایسیله کری چکیلکه مجبور اولورسه ینه شایان مدحدر . چونکه
بویاره لر اثبات ایدرکه اگر چه اودشمنه یاقلاشماش ایسه ده هیچ
اولمزسه دشمن اوکا یاقلاشه شددر .

عسکرلری مستحق اولدینی مکافاتلره نائل ایلردم . سلاح آلتنده
صاحبی صقالی بیاضلاشان نه رتبه سنی ، نه ده تخصیصاتی غائب ایدردی ؛
خدمتلی اوئودولمازدی . چونکه چابوجاق زائل اولان احوال ایچون
بلکه مسرورانہ امرار ایده بیله چکی حیاتی صامسی دولایسیله جنکاورلر
شایان مکافاتدر ؛ اوثروت و امتیازه مستحقدر . خدمتدن بغیر حق
عزل ایتمک ، مکافاتلاندیرماق ، عصیانہ سوق ایدن برعدالتسز لکدر .
مساعیسی ایله حکومتیه کرک ظفرلر تأمین ، کرک سورلر فتح ایده رک
یاردیم ایدن هرامیر ، هر وزیر ، هر عسکرک خدمته مقابل نائل مکافات
اوامسنی طلب ایتدم . اختیار جنکاورلر مظهر حرمت اولوردی ؛
اونلرک سوزلری دیککنیردی ؛ چونکه اولر سوزلرینی ، تجربه یه استناد
ایتدیرلر . اونلر بنم ایمراطور لغمک شرفی ایدیلر . و چوجوقلری
پدرلرینک مقابلرینه کچرلردی . اسیرلرک اعدام اولونمسنی منع ایتدم .
اسیرلری ، خدمته کیرمک و حرقالمقده سربست براتدم . بوسورتله درکه
درت بیک تورکی سربست براتدم .

اگر بردشمن عسکری قیلیچ چکدکدن وافندیسنک طوز حقنی
(یعنی آلدینی پاره دولایسیله ولی نعمت لکنی) کوردکدن صکره ضروره
اولسون بندن بر ملجاً ایسته رسه امتیازله قبول ایدلمنی امر ایتدم .
چونکه بواونک افندیسنه ووظیفه سنه صادق اولدیغنی کوستره ریر .

شیر بهرام و امیر غازانک حفیدی و طفلق تیمورک قان برادری حقند
بویله یاپدم . امیر حسین ایله اولان بر غوغاده ، بهرام ، بکا فارشی
یورودی و قبادایلیق کوستردی . صوکر ایشیمان اوله رق بندن حمایه
ایسته دی . شرفی صورتده قبول ایتدم .

بلخ محاربه سنده امیر (منکلی بوغا) بکا فارشی براردو ایله کلدی ؛
بنم طرفه کچه سنی غوغادن اول اوکا تکلیف ایتدم . فقط او ، (طفلق
تیمورخان) ، پک زیاده مربوطیت کوستره رک قبول ایتمه دی و غوغایه
باشلادی . قانلی برجنک اولدی و او اردو بوزولدی .

صوکر اهیچ مجبوریتی یوق ایکن ، کلوب اوکده دیز چوکدی . بن
اونی بویوک بر مقامه تعین ایتدم . ایسلکرم ایله اوکا اسکی شیرلی اونوتدیردم .
منکلی بوغا بهادر برجنک آدمی ایدی ؛ بونی بنم اوغرمده ایتدیکی
محاربه لرده پک اعلا کوستردی ؛ آذربایجان محاربه سنده یاپدیغنی خدمت
پک بویوکدر ؛ اردولرم [۰] قره یوسفک اوکنده قاجیوردی . درحال
(بوغا) دشمن امیرلرندن برینک کله سنی آله رق مزراغنک اوجنه
دیكدی و قره یوسفک کله سی در دیدی . بزم طرفده قره یوسفک ئولدیکی
خبری یاییلدی و بوخبر عسکرلریمی جانلاندیردی کری دونارک دشمنه
جناحدن هجوم ایتدیلر . دشمن اردوسی قاجمغه مجبور اولدی . بوظفره
(بوغا) سبب اولدیغندن اونی کندی یاور خاص لغمه ترفیع ایتدم .
[۰] تیمورک سلطان بایزیده محاربه سنه باشیجه قره یوسف سبب اولدی .

امیرلری ، وزیرلری ، عسکرلری ، خلقی انعام و شرف ایله تشجیع نظاماتی

برایمپراطورلنی فتح ایدن ویا دشمن اردوسنی بوزان برامیره اوچ درلو مکافات ویرردم: عنوان شرف ، آتک آردینه نشان و برنقاره . امیره (بهادر) عنوانی ویریلیدی ؛ بنم رفیق اقبال و ایمپراطورلقده آرتداسم نظریله باقیلیدی ، مجلسه قبول ایدردم ؛ کافی درجهده امرا ایله اونی حدودلرمدن برنده کائن ایالت حکومتی ادارهیه کوندرردم . برخانک ویا برخان زاده نك اردوسنی بوزان امیر کذلک بوصورتله نائل مکافات اولوردی . امیر ایقوتیوری ، قبیچق خانی اوروز خانه قارشی کوندردیکمده ظفرله دوندی ؛ اوکا اون بیک آدم قوماندانلنی ، نشان ، بایراق و نقاره ویردم و رفیق اقبال عد ایدهرک مشاور وزیرم قیلدم . کافی درجهده امیرلر ایله حدود اوزرنده ایالت اداره سنه کوندردم . حریص کیسه لر بوامیری کوزمدن دوشورمک ایسته دیلر . ادعا ایتدیله: بوامیر، اوروزخان قبیله سنه ظلم ایدر و ثروت طوپلامغه حصر نفس ایدرمش . بوسوزلربکا یولسز برایش یاپدیردی ؛ اگر (بهرام) وقعه سنی بیده مش اولسه ایدم . ایشته حکایه :

اسکی تورکستان خاقانی قانه صوصامش اوچ یوز بیک آدم ایله نوشیروان اوغلی هرمرز اوستنه یوروویوردی . هرمرز قارشی طوریدی . باباسنک اسکی وزیر و مشاور و قوماندانی بهرامه (۳۲۰۰۰۰) عجم ویردی و بو، تورکلره قارشی اوچ کون اوچ کیجه غوغا ایدهرک خاقانک اردوسنی بوزدی . بهرام، هرمرزه مژده ایتدی و غنائمی یوللادی .

محتصر ومفتريلر هر مرزه شويله ديديلر: « بهرام ، خاقانك ثروتك چوغونى كندينه آليقويدى ؛ تاجى ، جواهرلى قيليچى ، جواهرلى حيزمه لرى اونده در » .

هرمز بواغواآته قابيله رق بهرامك ياپدينى خدمتلى اونوتدى .
اونلره كورجه سنه اينانارق بهرامى خان لكه اتهم ايله قادين يوزمچسى بر كردانلق و بريله زيك كوندردى . بونكه ديمك ايسته يوردى كه سنك ياپديغك حيله و خيانت قادينلره ياقيشير .

بهرام كردانلنى بوينه ، بيله زيكي آياقلىنه طاقدى ؛ پچي يوزينه قويدى ، صوكرا بو حالده ايكن رؤسا وضابطان وعسكرلى چاغيرتدى وبو حالده عمومى قبوللرده بولندى . عسكرلر وامراء قهرمانلغى تسليم ايتدكلى قوماندانلرغى او حالده كورونجه ، حكمدار هر مزك قدر ناشناسلغنه نفرت ايتديلر . و هر مرزه صداقتدن نكول ايتديلر .

بهرام ، بوار دو ايله مدين اوزرينه يورودى ؛ هر مزك سرايى بوراده ايدى ؛ هر مزى تخندن اينديره رك يرينه (خسرو پرويز) ي چيقاردى .

بومثال او كمده ايكن بن اردومك بويله نفرتتى موجب اولمقدن چكيني ردم . كندم تحت اوطورارق امير اي قوتيمورى چاغيرتدم ، برچوق آدم لر حضورنده اوروزخان قبيله سندن آلنان غنائى اورته يه بايديردم بالذات كندم اي قوتيمور ايله ديكر بهادرلره وعسكرلره توزيع ايلدم .
برايشده كندى كوسته رهن ودشمن عسكرى ياران امير ترفيعه شايندر .

توقتامش خان ايله اولان برغوغاده بهادر (تابان) توقتامشك چاديرلندن برى ياننه قدر ياقلاشهرق بايراغى ده ووردى ؛ فقط بوكا

موفق اولمق ایچون چوق یرندن یارالاندی . چکه میانلر بو حرکت قهرمانانه یی اونوتمه ایله اورت باص ایتمک ایسته یورلردی. فقط بن کوزلری یوموق دکلدیم. بهادر تابانه بر قوماندانلق ویردم. دها باشقه لطفله برابر عسکری نشان احسان ایلدم .

براونباشی ، یوزباشی و بیکباشی دشمن یوردینی بوزارسه اونباشی بر شهر قوماندانلغه ، یوزباشی ایسه بر ایالت قوماندانلغه ترفیع اولنور. یوزباشی بهادر (برلاس) بر غوغاده توتامشه هجوم ایتمکک جسارت ایتدی ؛ دشمن عسکرینی بوزدینی ایچون کندینه (حصار شادمان) قوماندانلغنی ویردم .

غوغاده بویله یارارلنی کورولن بیکباشی یه بر ایالت کتخدانلی ویریلر. هندستان یولنده (کتور) محاربه سنده - که بونلر طاغلام صیغنه ش شقیلر اولوب آدلری (قره سوری) ایدی - شقیلر (برهان آلاک) ی ضبط ایتمش ایدیلر . محمد آزاد بونلری طاغیتدی ؛ مکافات اوکا (قوندوز) و (کلاب) بکلک لرینی ویردم .

دشمن دن بر قراللق آلان هرامیر اوتطعه یه اوچ - نه صاحب اولور. یارارلنی کورولن بر بهادر ترفیع ایدیلر. اوکا بر اوتاغ ایله بر قیلج بر آت ویریلر . اونباشیلغه ترفیع ایدیلر ایکنجی، اوچونجی دفعه یارارلنی کورولورسه یوزباشیغه ، بیکباشیغه ترفیع ایدیلر .

طبل و علم توزیمی نظاماتی

هرامیره بر طبل و بر بایراق ویرلمسنی امر ایتدم . باش قوماندانک آبریحجه ایکی علامت شرفی اوله جق (تومان طوغ) و (چرطوغ) درکه

بروع مزراقلی بایراق اولوب اوجلرنده اوقطهٔ عسکریه یی سه میولتیره
ایدن بعض رسملر وار .

بیکباشی یه برطبل و بریایراق و یریله جک، یوزباشی و اون باشی یه برر
ضبل و یریله جک .

قیبله او یماق بکلری نك برر نشانی وار و درت بکلربکینک برر علم
بررطبل و دیگر نشانلری وار .

برایات فتح ایدن و یادشمن اردوسنی بوزان امیرلر، ترفیع ایدلده
برنجی امیره نشان ، ایکنجی یه ایکی ، اوچونجی یه اوچ ، دردنجی یه
درت نشان و یریلر . بوکا طبلده و یریلر ده ازیاده یارارلق کوسترسه
(تومن طوغ) ایله (چرطوغ) ده و یریلر .

اردونک اسلحه و لوازمه دائر نظامات

حرب زماننده اون سکره عسکره برچادیر . هرچادیری ایکی بارگیر
نقل ایدر . چادیرده براوق، براوق غلیفی، برقلیچ، براکه، برقوندره جی
بیزی ، برطوره، برچوالدیز ، بربالطه ، اون ایکنه برطغارجق اوله جق .
ممتاز جنک آدم لرندن بشنک برچادیری، هر برینک بر مغفر، برزره،
برقلیچ ، براوق، براوق غلیفی و اون ایکی بارگیری اوله جق .
هراونباشینک برچادیری، برقلیچ، براوق، براوق غلیفی اوله جق .
بونک بش آتی وار .

یوزباشینک اون آتی ، برچادیری ، سلاحرلی، قلیچ، اوق، اوق
غلیفی وزرهی اوله جق .

بيکباشينک چاديرينه برده کونش چاديري مربوط اوله جق .
برچق سلاحرله مجهز اوله جق .

برنجی اميرک لوازمی : برچادير ، ايکی کونش چاديري ، ايشلمهلی
اوتاغ و باشقه لرينه ده ويريله جک مقدارده اسلحه .

ايکنجی . . . اونا يکنجی اميرلردن هر بری محافظلری مقدارنجه
اسلحه يه ملک اوله جقلر .

برنجی اميرک ۱۱۰ آتی وار ، ايکنجی نک ۱۲۰ ، اوچونجی نک
۱۳۰ ... باش قومندانک (۳۰۰) آتی وار .

حرب و صلح زمانلرنده تشریفات نظاماتی

صلح زمانلرنده عسکرلر ، آمرلری اوکنه کلاھسز ، توزلتسز ،
ایاق قابسز ، نلیج سز چيفامز .

اونا يکی بيک مسلح قالانجی (برنوع محافظ) ، سرايک اطرافنده
بولنه جق ؛ هرکجه بوزلردن بيکی نوتجی دولاشير . بوزلردن هر يوز
عددينه بريوزباشی ويريلير .

اونا يکی اميره ، بيکباشيلره ، يوزباشيلره ، اون باشيلره حرب
زماننده اردوکاهده برکون برکجه نوبت ايچين مسلح اونا يکی بيک
سواری آملرینی امرایتم .

بو اونا يکی بيک سواريدن درت آلاي ياپيله جق : بر آلاي صاغه ،
بر آلاي صوله ، بر آلاي اوکه ، بر آلاي آرقه يه . تخشدکاهدن ياريم
فرسخ مسافه ده اوله جقلر .

هر آلاى برى ايزجى برى قره غول نوبتجيسى اولق اوزره ايكيه آريلير . بوتون بو جنكاورلر ، احتياط ، و فعاليت ايله حركت ايدرك اردوكاهه خبر كتييرلر .

هر اردوكاهه بر قوتول (موغولجه در) تاسيس ايديلهرك اردونك پوايس وظيفه سيله مشغول اولسون ؛ بازاره كلن شيلره (نارخ) و يرسينلر و خيرسزلق اولماسنه دقت ايتسينلر .

درت چوب قوتجى (موغولجه در) طابورى ، اردوكاهك درت فرسخ اوزانغندن اطرافنى كوزله سينلر . بودرت فرسخ ايچنده ، ياره لانان و ثونن آدمدن ، اوطابورلر مسئول اولور و خرسزلق اولورسه اوطابورلر تضمين ايدر .

اردومك اوچده برى ؛ حدودلريى محافظه ايدمك ، ديكر ثلثانى ؛ امريعه آماده بولنه جقلر .

وزيرلرک وظائفى نظاملى

مجلسه ده دائما درت وزير بولنسى ايستهرم .

۱ — ولايات و خلق وزيرى : بو وزير ، بكا خلقك امور اداره واحوالندن ، بنى علاقه دار ايدن مسائلى خبر ويرمك . ولاياتك وارداتى بكا تقديم ايدن اودر . خلقدن ، زراعتدن ، تجارتدن ، امور ضابطه دن كذاك حساب ويرمك .

۲ — سرعسكر : بونك وظيفه سى بكا عسكرلرک وظائفندن ، ويريلهك يارملرندن ، واحوالندن خبر و يرمكدر .

۳ — سائرلر (سیاحلر) وهوائی اموال (صاحبسز اموال محلوله) وزیرى : بووزیر غاښلرک، ئولنلرک، فراریلرک ماللری ایله و سیاحلرک تأدیہ ایدم جکی ویرکولر ایله مشغول در . اغنام ، مرعى ، چایرلق ، کول لردن آلنه حق ویرکولر طوپلار . بو خزینهلرک محفاظی در . غاښلرک و ئولنلرک اموالی ورثه سنه ویرردی .

۴ — سرای هایون وزیرى : واردات و مصارفی آتارک و دیگر حیوانلرک ییه جکلرینی حساب ایدردی .
ایمپراطورلغک داخلی امور مالیه سی ایله اوغراشمق اوزره اوچ کتخدا داها واردی .

بویدی وزیر دیوان بکنک ریاستی آلتنده ایدی . دیوان ایله امور مالیه یی قرارلاشدیردتدن صوکر ا بکا عرض ایدرلردی .
باشقه بر بویوک مأموریت (موغولجه سی عرض بکی) ده ا احداث ایدم که ، بنی ایمپراطورلغک تناقص و تزايد نفوسندن و باشارمق مجبوریتنده اولدیغ دیگر کوچ شیاردن خبردار ایدردی .

شیخ الاسلام ، احفادر سوله و دیگر علمایه ویریله جنک مخصوصات ایله ، وصیتلری و یا اوقافه مخصوص دیگر اموالی تقسیم ایله مشغول ایدی .
حاکم شرع ، بکا دینه دائر ایشلری ؛ نظامیه حاکمی ده نظامی ایشلری بیلیدیردی .

امور دولتک هپسنتک (: اداره ولایاته ، تبدیل و یکی ادخال اولنه حق شیلره ، امیرلره و یا طابورلره تکلیفاته دائر هر شینک) قومیسون مخصوصه تودیغنی امر ایتدم .

بو قومیسونده ، برسرکاتی وار ؛ امور مکتومه یی و دیگر ایشلره عائد قرارلری قید ایدیور .

دیگر برچوق کاتبدره وار ؛ بونلر دیوانده صیرا ایله بولنه رق
قرارلری قید ایدرلر. وقایع حیاتیهمی و مجلسده کچن شیرلی تاریخمه
یازارلر .

حکومت اداره لرندن هر برنده برکاتبده یومی واردات و مصارفی
طوتاردی .

امیر اولوس (قبیله رئیس) ، قوشون (یوزکشیک بر بلوک) ،
تومن (اون بیک کشیک بر قطعه) رئیسلی تشکیلنه دارنظاملر

هر قبیله امیرینک ، هر تومنک حرب زماننده ، هر چادیردن و هر
اودن برر سواری آملرینی ، امر ایتدم .

بونلر یولده هر نروده طورورسه اویرک اهالیمی صو و ییه جک
ویرم جکلر . امیر اولوس لر (ایرقو) دینلن بر نشان ایله (Birc) دینلن
برمدالیه ویریلیر . قبیله لری بویوکلکی نسبتنده حربیه سواری کتیرمک
مجبوریتنده ایدیلر .

بنم اداره مده اولان قرق اویماقدن (قبیله رئیس) ، اون ایکیسنه
مهم ایشلر مده قوللانمق اوزره امیر تمغاسی ویرلمسینی امر ایتدم . بونلر
شو اویماق لر ایدی : برلاس ، تارخان ، آرغون ، چالایر ، طولغانچی ،
دولدی ، موغول ، سهلدوز ، توغا ، قیچاق ، ثرلات ، تاتار .

برلاس اویماغندن درت امیر یاپدم : امیر خداداد که اوکا بدخشان
قطعه سی اداره سی مودوع ایدی - امیر (یاقو) ، امیر (ایقو تیمور)
(امیر سلیمان شاه) که بونلردن هر بری حدودده کی ایالتلردن برینی
اداره ایتدیلر .

برلاس اویماغندن دیکر یوز کیشی به بیکباشلیق تودیع ایدیورم.
ینه بو اویماقدن جلال الدینی اونجی امیر و ابوسیدی طقوزنجی امیر یاپدم.
تارخان اویماغندن امیر یازیدی یدنجی امیر و دیکر یکر می جنسکاور ی
یوز باشی یاپدم .

آرغون اویماغندن (طاش خواجه) یی سکزنجی امیر و بوتیله دن
یکرمی آدمی بیکباشی یوز باشی و اون باشی یاپدم .

چالایرا و یماغندن توقتامش ایله شیر بهرامه سکزنجی و طقوزنجی امیر لک
رتبه سی و یردم و بو اویماقدن یکرمی آدمه یوز باشلیق و اونباشلیق و یردم.
طولغانجی اویماغندن (آجلیتوبردی) یه امیر لک رتبه سی و یردم.

(دولدی) اویماغندن بهادر (تابان) ایله بهادر (سان) . امیر لک
و یردم . موغول اویماغندن (تیمور قوجه آلان) . ؛ (سالدوز)

اویماغندن بهادر ایلچی یه ؛ (توغا) اویماغندن (درویش علی) یه ؛ قپچاق
اویماغندن (سار بوغا) یه ؛ نهرلات اویماغندن امیر (مووید) . که همشیره م ایله
ازدواج ایتمشدی . امیر الامراق ، و بهادر صولاتجی یه امیر لک و یردم .

تاتار اویماغندن قونخ خانه ده امیر لک و یردم . تمغاسی اولیان دیکر
یکرمی سکزن اویماق رئیس لر یی ، حرب زماننده سواری کتیر مک
ایچون قبیله رئیس لر ی اوله رق تعیین ایلدم .

بنده لک افندی لر ی و افندی لک بنده لر ی حقنده کی

حرکت لر ی و نظام لر ی

ای بر بنده بیلملی در که افندی سی اوندن یالکز یاپه بیله جکی شیئی
طلب ایدر . چونکه کنیدی سی ده بر بنده در . بناء علیه لازم در که خدمته

یورلمز برسی ایله صاریاسین . اکر انندیسی بنده حقنده آثار مروت
کوستردکدن صوکر ، لاقیدی ایله معامله ایدیورسه اووقت بنده
انندیسی دکل کندینی اتهام ایتلی در .

ایی بر بنده ، مربوطیت و مودت ایله خدمت کورور . دوستلغی
طانیقندن اوزاق اولان کوله قلمبنده آنجق کین حسلری طاشیر و نتیجه ده کندی
بدبختلق لره دوشور . حالبر که صادق بنده نك بخت و اقبالی کوندن کونه آرتار .
حس فداکاری ایله مشحون بر بنده ، انندیسنت آزارلرندن
کوجنمز ، هیچ کین صاتلاماز . و دوچار اولدیغی فنا معامله لر دن یالکیز
کندینی محکوم ایدر . یعنی سبی کندی اولدیغی دوشونور . صرف
بوغاز والسه تدارکنی دوشونهن بنده ایش وقتنده تنبل در .

ایش زماننده وظیفه سنی اونوته ره ق آرقه دون بنده یه یول ویرمکدن
باشقه چاره یوقدر . معذرت بیان ایدن ، دوکوش زماننده اذن ایستهین ،
قاجق آرایان ، بوکونکی ایشنی یارینه براقان (بولا) ایله (تیمور آغلان)
اک مهم زمانده بنی ترک ایتدیلر . بویله بنده لک آدینی بیله اونوتمالی
وجزالیغی تا کری یه حواله ایتلی .

حکمدارلر ، برینی بر مأموریته نصب ایتدکدن صوکر اوئی نفوذندن
محروم ایتهملی درلر . اومقامه چیقاردقلری آدمی ، ده ویرمکدن اجتناب
ایتمه لی درلر . لیاقتی تسلیم ایدیلن بر آدم ، تحقیره لایق دکل در .

اگر بوعدا التسللکی یا مشلر سه ، بونی او آدمی ایکی مثلی یوکسک
برمقامه اصعاد و حقنده جو مردلکنی کوسترمک ایله تعمیر ایتهملی درلر .
چونکه او آدم قلمبنده کین صاتلایه رق انتقام آلمنی دوشونور طور ورسه
حکمدار ایچین ائی اولماز . فقط بر بنده قلمبنده انندیسی ایچین مودت
بسلسه ، انندیسی فائده کورور .

بربنده که اختیاری و یا مجبوری بر آریلقدن صوکر ا کیری کلیرسه اوکا حسن معامله اتمهلی، چونکه اوندات و مودتی کوستر مش اولیور. دکرلی وصادق دشمن بنده لرندن بری، غوغاده اسیر اولمسنی و یا خود کندی افندیلرندن امیدسز دوشه رك بنم حایه می طلب ایدرسه اونی لیاقتنه کوره ترفیع ایله صادق تبعه مدن عد ایتدم .

جغتای خانی (طوغلوق تیمورخان) ك امیرلرندن (منکلی بوغا) و امیر ابوسید ، (بلخ) ایرماغی کنارنده آلتی بیک سواری ایله بنمه جنك ایتدیلر. صوکر ا بوا میرلر ، افندیلرندن قطع امید ایدمه رك بکا التجا ایلدیلر . بن اونلری ممتاز بر صورتده قبول ایندم . و نائل شرف ایلدم .

(حصارشادمان) ایله فرغانه ده اندجان (Andujan) و تورکستان ایالتلرینی اونلره تودیع ایتدم .

ا کر دشمن طرفندن بر بنده ، ایش زماننده ، افندیسنك طوز و اوکا اطاعت حقنی اونوده رق افندیسنی محو ایتمك امیلیه بزم طرفه کلیرسه او یله آدمك قطعاً قبول ایدلامسنی امر ایتدم . نره ده اولورسه اولسون طالع اوکا برکون ، صداقتسزلکی جزاسنی کوسترر .

بر بنده که افندیسنی، تهله که ایچنده براقه رق دیگر برینك دوستلغنی آراسه او بنده شایان اعتماد دکلدر . بونکله برابر یادیغنی خدمتله ، اوکا اعتماد ایدیه بیله جکنی کوسترسه ، حرب زمانندن واسکی افندیسی یاننده ایش کوره جکی آندن غیری بر زمانده اولمق شرطیه ، قبول ایدیه بیلیر . او آدمه چوق دقت ایتك لازمدر .

بر وزیر و یا برکوله، سیاست و یا حیه ایله دشمنله بر رابطه صمیمیه ده بولنورسه و بو آنده حکمدارینك أنتره سنی ده ا ائی تأمین ایده بیلرسه

بو آدم ، دوستلرك وبندهلرك اك عاقلی در . فقط بویله یرده افندیسنه
خیانت ایدنلره دشمن نظریله باقمالی در .

ظفرلر قازانان بر بنده حقنده سویله نان افتارلره قولاق آصاملی ،
یادیغی اییلککری اونوتاملی تك برخدمت ، دکرندن اون مثلی مکافاتله
مظهر ایدملی بو ، حکمدارکده منفعتی ایجابینددر . چونکه دیکرلریخده
اویله غیرت و فعالیتله سوق ایدر .

بر طابور ویا بر امیر دشمن ایله رابطه باغلامق اوزره ، هرشیئی
ترك ایدرسه ، آرتق اوکا اردوده هیچ بر خدمت ویریلهملی در .
(کش) [*] اردوسنک رؤسائی ، (حاجی برلاس) ایله برلشمک
اوزره بکا آرقه دوندیلر . اوزماندن اعتباراً اونلره هیچ اعتماد ایتهمدم .
اداره سنده اولان ایالتی دشمنه تسلیم ایدن بنده ، اعدام ایدیلیر .
ایالتی می محافظه ایدنده بالطبع نائل مکافات اولور .

هردرلو احوال و تصادفات آراسنده لایتزلزل کورولن امیر ، کندی
ایله افتخار ایدلمکه شایان بر آدم در .

(کش) اردوسنک رؤسانی فرار ایدرکن کورونجه بودستوری
هیچ اونوتامدم (یاقوبرلاس) مستثنا اولمق اوزره یانمده هیچ کیسه
قلامادی . صادق (برلاس) . قاردهشم ، رفیق اقبال وادبارم کی باقدم
و اوکا بلخ وحصار اداره حکومتلریله برابر باش قوماندانلق
(= امیرالامراء) ویردم .

[*] تیمورک طوغدینی مملکت .

دوستلره و دشمنلره قارشى ايديله جك حركت حقنده نظاهلم

توراني فتح ايله سمرقند تختنه او طور دقدن صوكرا دوستلرم ايله دشمنلرم آردسند برفرق كورمامك ايستدم .

(باداق خان) ك اميرلى ، بر قاچ تورك و سائره طابورلى رؤساسى ، - بنى سلاحي و سلاحسز ضرر ديده ايتمشلردى - اسكى حركت لرندن پشيمان اولمشلردى . صوكرا بنم حسن معامله مدن و علو - جنا ب مدن محبوب قالديلر .

كوچندرديكيم كي مسه لك بويله لطف و شرف ايله كوكلار بنى آلمغه اوغراشدم .

فقط ساجوق و مغول اميرلر ينه لغت ايتدم . بونلر ، جنكيزخان احفادندن (قابل خان) ه صداقت يمينى ايتمشلردى . بنم تحت حيقديغى خبر آلنجه بو آلچاقلر اك مقدس حق اونودهرق ، بنم حسن توجهى قازانمق اوزره افنديلر بنى بوغازلاديلر .

بنى يوق ايتك اوزره كلن آدم ، بندن كورديكى حسن معامله به قارشى نهايت محبوب قالب واز كچوردى .

صداقتى مسلم اولان بردوست ، بكا مراجعت ايدنجه اونندن چاره ي و هييج بر شيئى صاقينمدم چونكه اويله لر ينه رفيق اقبال و ادبارم نظريله باقاردم .

تجربه بكا كوستردى كه حقيقى دوست شودر : اصلا كوچنمز ، دوستك دشمنلرى اونكده دشمنيدر . و ايجاب ايدنجه حياتى فدا ايدر . بنم اميرلر يمك چوغى بويله ايدى و بنم نجيل لكمدن هيچ شك ايتمه ديلر .

بن قائم که عقلی دشمن ، دلی دوست دن ای در . امیر غازان خانك حفیدی امیر حسین ، صوکرا کیلردن ایدی . دوستلق دیه بکا یاپدینی شیرلی ، هیچ بر دشمن یاپمادی .

امیر خداداد بکاشویله دیوردی : « دشمنکی بر جوهر کی محافظه ایت ، فقط طاش هاوانه راست کلیرسهك اونی ایچنده دوك ، اینجه طوز کبی یاپ . » ینه علاوه ایدردی : « اکر بر دشمن تسلیم اوله رقسنك حمایه کی ایسترسه ، عفو ایت وحسن معامله کوستر . » بونك ایچوندرکه بکا التجا ایدن توتتامش خانه او صورتله معامله ایتدم . [۰]

اکر دشمن ، حقنده کوسترلین مسافر پرولکی سوء استعمال ایله دشمنلغه باشلارسه جزاسی تا کریه حواله ایدمله لی .

حقیقی بر دوست ، دوستنه قارشی هیچ بر زمان قیزماز و یاخود هیچ اولمزه اونك معذرتی قبول ایدر .

مجلسنامه حاضر و موجود اولمق نظاماتی

اوغللر مک و طور و نلریمک درجه لرینه کوره — هاله کبی — تختمک اطرافنده اوطور مالرینی امر ایدردم احفاد رسول ، حکام ، فقها ، شرعیون ، علما ، اختیارلر ، اشراف صاعمده اوطور ورور . امیرالامرا ، امرا ، بکدر ، رؤسا ، اویماق بیکیباشی ، یوز باشی ، اون باشیلر صولده صره لرینه کوره اوطور ورلر .

[۰] تیمور ، توقتامش خانی بویوک تاتارستان ایالتنه نصب ایتش ایدی . صوکرا افندیینه قارشی توقتامش عصیان ایله حرب ایتدی .

دیوان بکی (رئیس نظار) و وزیر لره تختك قارشوسنده موقع ویردم . کتخدالر ایالات و اداره آدم لری بو برنجی صرەنك آرقه سنده اوطورورلر .

بهادر عنوانی قازانان جنکاورلر ایله دیگر جنکاورلر تختك آرقه سنده صاغده ، خفیف آلائی طابور رئیس لری آرقه ده صولده درلر .

کشاف و ایزجی آلائی بکی ، تختك قارشوسنده ، پرده دار رئیس ، تختك قارشوسندن چادیرك قاپوسنده ، طلب عدالتله کلن کیسه لر صاغده و صولده بولنورلر .

نفرلر و سرای بنده لری بر کره یرلی یرینی طوتونجه ، یرلرندن چکیلمزلر . تختك درت طرفنده ، درت تشریفات مأموری (طوزوق بکی) مجلسك انتظامی کوزله درلر . هرکس یرلی یرنده اولنجه اکمک و بیک درلو یمک طاغتیدرم . مجلس خصوصیه ده بیک چشید یمک کتیریدرم . و اویماق بکلرندن هربری نامه بشیوزدرلو یمک کوندرتیدرم .

قرالقلر فتحی نظاماتی

برکشور ظلمه میدان اولورسه ، اوکشوری ظلمدن قورتارمق مؤمن حکمدارک وظیفه سندن در . تا کری اویله لرك الندن مظلوم ایالتی قورتاریر . عدالت عشق ایله درکه (اوزبک) لرك شقاوتندن مهم مملکتلر خلاص ایله دم .

برقراللقده ، دین ضعیف دوشونجه و تا کرینک آثار عالیه سی و یا تا کری خادم لری تحقیر ایدیلنجه فاتح بر حکمدار ، اوراده دینی و شریعت

محمدیه بی تأسیس ایدر . بویله حکمدار ، روح پیغمبرینک امدادینه استناد ایده بیلیر .

بوصورتله درکه هندستانک مرکز حکومتی دهلی بی سلطان محموددن آلدم . دین و شریعتی اوراده تطبیق ایتدم . ایالتلرده کی بت پرستلرک معبدلرینی ییقدم .

برمملکت والیسندن ویا کتخداسندن اذا کورونجه واهالیسی تماماً بیزار دوشونجه دیگر بر حکمدار اورای فتح ایده بیلیر . بو مستخلصلر یاقلاشیرکن بوتون یوللر آچقدر .

خراسانی ، کرد حکمدارلرندن بویله آلدم . دینسزلک وضالالت درین کوکلر صالان وخلق و عسکری متعدد فرقه لره آریلان هرایمراطورلق قولایجه دوریله بیلیر . . فاتح بر حکمدار ، او یله کشوری فتح ایتمک فرصتی امال ایتمه ملی در .

عراق عجم ایله فارسستان اهاالیسنی ، شیعی لرفرقه لره آیرمشلردی . بن کیدوب اویرلری قورتاردم . فرقه رئیسلی عصیان بایراغی چکمکه جرأت ایتمشلردی . اونلری محو ایتدم و عباداللهی قورتاردم .

اگر بریرده خلق ، حضرت محمدک (صلعم) دینندن باشقه مختلف دینده ایسه ، حکمدار واهالی بی فنا یولدن قورتارمق ایچین اویرلری اداره سی آلتنه آلمالی . سوریه یه کیردیکم وقت باشقه دینده اولانلری شدتله جزالاندیردم . فتوحاتمه باشلارکن درت دستور قبول ایله اونلره دائماً رعایت ایتدم .

۱ - سوقیاتده چوق احتیاطله حرکت ایتدم . بوکا اوزون تفکرندن صکره قرار ویردم .

۲ - تشبثا تمدن بوش چیقماق ایچون چوقد قتل و احتیاطلی طاور اندم و هر ایشمده تا کیری امدادیمه یتشدی .

مختلف ملتلرک سجیه و اعتیاداتی اوکره ندیم ، بو اعتیادلره کوره حرکت ایتدم و هر مملکته کندیلرینه کوره بروالی نصب ایتدم .

۳ - فطرة ممتاز ، احتیاط و درایت ایله مشهور (۳۱۳) آدمه باغلی ایدم . بونلر بربرینه او قدر مربوط ایدیلرکه صانکه هپسی تک بر آدم ایدی . پروژه لری ، حرکتی ، اجرا آتلی برایدی . شوپروژه یی اجرا ایده جکر دیرلر سه اجرا ایدرلردی . وهیچ برشیئی ، موفقیت ایله نتویج ایتمدن بر اقامزلردی .

۴ - بوکونک ایشنی اصلا یارینه بر اقامدم . حلم ، شدت ، بطائت و سرعت ایله حرکت ایتکی بیلردم . سیاسته محتاج بر مسئله ده هیچ بر زمان سیاست یرینه قیلیچ قوللانمادم .

قرالقلر فتح ایتک صنعتی ، شطرنج او یونی ایدی ؛ منور آدملر ایله کوندوزلری شطرنج او یونی ممارسه ایدردم . کیجه اومده ، حتی یاتا غمده امور اداره ایالاتی و اونلری ناصل باشاره بیله جکی دوشونوردم . فتوحات یوللارینی ، هجوم و رجعت طریقلرینی بالذات کندم تدقیق ایدردم . عسکر مه قارشئی تعقیب ایده جکم حرکتی ، فلانه ناصل معامله ایده جکی ، فلانه ناصل امرلر ویره جکی دوشونوردم .

احتیاط کارلغم ، دائماً خطادن مبرا اوله رق ، هرایش شامل ایدی . غیرتلی معلوم اولان امیریمه ایملک وجومردلک ایله ، بکا خصوصتی اولانلره اوسته لق ایله معامله ایدردم .

ایملکی فنالق ایله قارشو لایان آدمه « ولدزنا ، ولی نعمته فنالق ایتمدن ئولمز » حدیث شریفی موجب نه فنا طوغمش نظریله باقاردم .

پیرم بکا یازیوردی : اللهك ورسولك امرلینه کوره حرکت واحفادرسوله معاونت اینهلایسك! جناب اللهك انعامی ایله یاشادقلری حالده اوکا ویغمبرینه قارشى حرکت ایدن حکمدارلری، ارض اللهدن قوش . اداره کده عدالت حکمران اولسون . چونکه « کفسار بر ایمپراطورلنى محافظه ایدمبیلیر ، فقط ظالمرك أئنده ایمپراطورلق اصلا باقىقاله ماز . » سنك وظیفهك ارض الله ادخال اولنان فناشیلری ازاله ایتمکدر . چونکه اعمال سیئنهك دنیایه تأثیرى فنا غدالمرك بدنه اولان ضررى کبیدر . بنساء علیه عدالتسزلکی بوسبتون قالدیر؛ اوندن ایز بیله قالماسین .

یر یوزنده کی سورمه کلی سعادتلیخی، ظالمرك لیاقترلینه اسنادایتمه . برکون کله جکدرکه اوکون الله تعالی بو آلقاق وباربارلره قارشى حبس، یأس ، قحطلق ، وباء ایله قدرتنی بردن بره کوستره جکدر .

صوچسز ای و عادلرده فنالر یاننده قربان کیده جکدر . چونکه یانغین اولان برچایرده، بلا تفریق قوروده یاش ده یانار . فنالمرك، آلقاقلرك، کافرلرك سعادت و اقبالنه حیرت ایتمه، شویله دیهرک خطایه دوشمکدن چکین : « فنالمرك اقبالی کیتدکجه یوکسلور . و ثروتلری جنایتلری ایله متناسباً تراید ایدیور . » تا کری تعالی یه شکرانه لکی ادا ایتمه مک ، تا کری خدمت و عبادتنه بوسبتون لاقید طور مق، تا کرینک ویغمبرك لطفلیخی اونو تمق و ظلم ایتمک سببیه برکون بو نانکورلر تا کرینک قهرینه چارپیه جق لردر . « حقیقی ولی نعمت اوزرینه عطف نظر ایتمسلر ، اونلر جنایتکارانه عادتلرندن واز کچه بیلرلر و وظیفه لرینى آکلارلر . »

پیریمک مکتوبی بکا ، ارض اللهی شقیدن ، کفاردن ، ضالیندن ،
فنالردن خلاص ایتمه قرار ویردیردی . مکتوبی متعاقب بن اونلری
محو ایتیهی دها جدیتله دوشونمکه باشلادم .

اداره ممالک نظاماتی

فتح ایله دیکم کشورده احفاد رسوله ، علمایه ، اختیارلره ، لایق
اولانلره حرمت ایدردم . اونلره معاش باغلاردم . بو قطعه نیک بویوکلرینی
برادرم کبی ، اوکسوز و فقیرلرینی چوجوقلرم کبی باقاردم . اردوسنی ،
اردوم ایله برلشدیریردم . و اهالیسنک کوکلنی قازانیردم . بونکله برابر
اونلری دائما بین الخوف والرجا طوتاردم . نزهلی اولورسه اولسون
اییلره اییلمک ایله معامله ایدردم . فقط فنالری ، قوغاردم .

فنا و آچاق آدملره عمللرینه کوره معامله ایدردم . حدلرینی
آشمنه مساعدده ایتمزدم . اعظم و اشرافه حرمت ایدردم . عدلیه
قاپولری هر مملکتده آجیق ایدی . اشقیالنی سوندیرمکه غیرت ایدردم .
برایالت مفتوحه والیسنی ، وظیفه سنده براقیردم . اییلمکه باغلانهرق
بکا صادق قاله جفته امین ایدم . فقط بر مدت صوکر او والینک ترتیبی
ایله عصیان حقیقه قده کجیکمزدی . او زمان عزل ایله یرینه عادل ،
فعال برینی کچیریردم .

اشقیای و خیرسزلرک جنکیز خان یاساسنه کوره جزالاندیرلسنی
امر ایتدم . آچاقلرک حکومتمدن طرد ونفی ایدلسنی امر ایتدم .
شهرلرده صو باشی لر تاسیس ایتدم . داتره لری داخنده وقوعه کلن

هر سرتقی بو صو باشیلره اوده تدم. امنیتى تأمین ایچون یوللره بکجیلر دیکدم . سیاحلر و تاجرلر پاره و ماللرینی بونلرک رفاقتیله نقله مآذون ایدیلر . یوللرده غائب اولان شیرلی بونلر بوله جقلم .

شبهه لی وسوء نیت صاحبی کیمسه لرک سوزی اوزرینه بروطنداشی جزالاندیرمق والیه قطعاً ممنوع ایدی . فقط درت شاهد وارسه متهم جرمیله متناسب جزای نقدی یه چارپیلیدی .

شهرده ویا کنارنده نه اهالینک آشاغی صنفندن آلتان ویرکوی شخصی نهده باشقه تکالیف شخصییه آله مازدی . هیچ بر عسکرک، بروطنداشک اوینه کیروب جبراً یرلشمکه، یاخود بروطنداشک سوروسنه ویا موبیلیه سنه تسلط ایتمکه حق یوق ایدی .

هر هانکی بر ایالتک اهالی ایشلرنده والیلر، عدالت حدودندن قطعاً چیقماغه امر آلمشلردی .

دیلنجی لکی منع ایچین سائللره مؤسسeler تأسیس ایتدم .

حوادث : ایالتلرک ، خلق و اردونک احوالی آکلامق

ایچین نظامات

هر حدود اوزرنده، هر ایالتده، هر شهرده و اردوده بر (حوادث کاتبکی) احداث ایتدم . وظیفه سی، والیلرک، عسکرلرک، خلقک اردومک و محاور اردولرک احوالندن بنی خبردار ایتمک ایدی. ادخالات و اخراجات تجاریه یی، کلوب کیدن بیانجیلری، کاروانلری بیلدیرردی. بو کاتب، قرالقلرله محاورده بولنه رق پر نسلرک احوالنه واقف ایدی.

ایدیله جکني دوشوندم ؛ فقط اردوم بو فکرده دکل ایدی . [۰]
هندستان سوقياتی ایله مشغول ایکن عثمانلی پادشاهی سلطان بایزیدک ،
برچوق ایالتلریمی ضبط ایتدیکنی و (کورجی) لرك حدودی آشدق لرینی
خبر آلدیم .

هندستانده داها زیاده قالیرسه هم ایرانده کی قارغشه لغک آرتیجینی
ملاحظه ایتدم ؛ هندستانی نظامه قویه رق فوق العاده سرعتله قافقاسی
کچدم و بوراده برقاچ کون قالدم . صوکر عثمانلی مملکتی اولان اناتولی
و کورجستان اوزرینه یورودم و بو مملکتلری فتح ایتدم .

مماک مفتوحه اهالیسنه ایدیله جک . معامله یه ، اولیاء الله

مرقدلرینه دائر نظاملر .

یکی فتح اولنان مملکتلرک جنکاورلرینک بکا بیعت ایتدکلرندن
اعتباراً خدمتچی آلدنسی امر ایتدم . فتح اولنان مملکتک اهالیسنه
قتل ، یغما و اسارت ایله معامله ایدلماسنی اموال و املاکلرینه ایلشیلماسنی
امر ایتدم . کیم ایلشیرسه اعاده و تضمین ایتدیردم .

احفاد رسوله ، فقهاییه ، علماییه ، اختیارلره ، اعظم و اشرافه
حرمت ایدلسنی ؛ عائله بابالرینه ، قبیله رئیس لرینه و زراعه امین برحیات
تأمین ایدلسنی امر ایتدم .

تبعه ، بین الخوف و الرجا طو تولیردی ؛ متهم ، قباحتی ایله متناسباً
جزالانیردی .

[۰] معمانیه اردونک مخالف فکرده اولسی چوق سورمه دی ، تیور
هندستانده اسلامی نشر ایده جکنی سولیه رک اردوسنی اورایه سوق ایتدی .

احفاد رسول ، فقہا ، اختیارلر ، علما ، دوریشلر ، گوشه نشین صوفی لر بنم تحت اداره مدہ کی مملکتہ اقامت ایتمک کیرلر سہ ثروتی اولمیانلرینہ معاش و تخصیصات باغلاردم . کذلک مدرسه مدرسہ مدہ تحصیصات باغلاردم . اولیاء اللہ و ائمہ دین مرقدلرینی محافظہ ایچون پاره صرف ایدردم . بورالره کلیم ، تنویرات و بکجیلرینہ ییہ جک ویریلردی .

علی ابن ابوطالب مرقدینک بولندینی حوالیہ چوق اعتنا ایدردم . کربلا ، بغداد طرفلرینی امام حسین ، عبدالقادر ، ابو حنیفہ و دیگر دین آدملری خاطر ایچون چوق سوهردم . و هر مرقدہ تخصیص ایدیلن پاره ، اورادہ یاتانک لیاقتہ کورہ ایدی .

(Jazair) اراضیسی ، دیگر بعض شهرلرک وارداتی امام موسی ، کاظم ، امام محمد نقی و سلمان فارسی مرقدلرینہ مخصوص ایدی .

طوس حوالیسی وارداتی امام علی ابن موسی مرقدینہ مخصوص ایدی . ایران و توراندہ بولنان هراولیا مرقدی ایچینده بویله یاپدم . بو یکی فتح اولنان مملکتک دینجی لرینک هپسنی طوبلا تیدردم ؛ اونلره هرکون تعین ویرلمسی ایستدم و بردها دیله نه مه سینلر دییه بر تمغا ووردوردم . اکرینہ دینلیرسه ایمراطورلقده سائلک اولماسین دییه اوزاق ایللره صاتیلیر ویا نفی اولنوردی .

ویرکو واعشار نظاملری .

[امور نافعه - آسایش - زراعت - امنیت و ولایت صوباشیلری] .
خلقدن آلنان ویرکولرده اعتدال کوزمه دیلسین و ولایت چول

حاله کتیرمکدن اجتناب ایدیلین. چونکه خلقلک پریشانیسی، خزینه نك خرایینی موجب اولور، خزینه نك خرایینی ایسه اردونك بوزولسنه و بوده حکومتك انحطاطنه باعث اولور .

برمملکتی فتح ایدوب اهایلیسی بکا اطاعت ایتمکه باشلايخه اومملکتك وارداتی و ویرکو اصوللرینی تدقیق ایدردم .

اگر خلق اسکی ویرکو اصولنك قالمسنی ایسترسه موافقت ایدردم . ایسته مزلسه ویرکولر یکی اصوللر موجبنه طرح اولنوردی .

تارلانك اعشار ویرکوسی قالفه جق محصوله ، املاك ویرکوسی اراضینك قیمتته کوره آلینردی .

مثلا بر رنجبرك قاناللر ، چشمه ویا سیل ایله صولانان منبت بر تارلاسی وارسه و بوصولن تولا دائماً مستفید اولیورسه [۲] بوترلانك حاصلاتی اوچه تقسیم اولنور . ایکینسی رنجبر آلیر برینی دولته ویرر . اگریکی تبعه اولان رنجبر محصولی عیناً دکل بدلاً ویرمك ایسترسه فیأت جاریه اوزرندن بدل آلینیر ؛ عسکرلرده پاره لرینی محصولك رایج فیأتی اوزرندن آلیرلر . یعنی محصول بهالی ایسه چوق پاره آلیرلر و اوجوز ایسه اوکا کوره آز آلیرلر .

[رنجبر اگر بوصولته راضی اولمزه آیری آیری اوچ «آرپان» = بش بیک مترو مربی ، یرك محصولی آلینیر . برنجی دن اوچ اولچو ، ایکنجی دن ایکی اولچو، اوچونجی دن بر اولچو آلینیردی . نصفی بغدادی و دیگر نصفی آرپه ایدی ویکونك نصفی آلینیردی .]

اگر تبعه رنجبر عیناً ویرمزه بغدادی بر اولچوسنه بش مثقال کوموش و آرپه به ایکی بمق مثقال کوموش فیأت تقدیر اولنوردی . (Kalali)

[۲] بعض کره صو قورویویوره رك تولا مستفید اولمزر .

حقیده آیینردی. بوندن باشقه خلق دن هر نه صورتله اولور سه اولسون
برشیء طلب اولنمازدی .

اوت ، میوه و کویلرک دیگر محصولاتنی ؛ قریه ، مرعی و دیگر
اراضی اوزرینه اولان ویرکولر اولکی کبی قالیردی . اگر یکی تبغه
باشقه درلو ایسترسه باشقه جه یاپیلیردی .

خلق محصولاتنی قالدیرمادن ویرکو ایستهمک قطعاً ممنوع ایدی
وخلق ویرکوسنی ، اوچ تقسیطده ویرردی .

اگر بر فرد ویرکوسنی کوزللاکله ویررسه ایی، فقط ویرمرسه اووقت
بر تحصیلدار کلیر یالکرسوزله آزارلار . قطعاً دایاق، فلقه ، زنجیر یوق .
یکی اراضی آچان، برقاتال قازان، آغاج دیکن بر زنجیر ایلاک سنه
بونلردن هیچ ویرکو ویرمرز . ایکنجی سنه نه قدر جانی ایستهرسه او قدر
ویرر . اوچونجی سنه قانونی اوله رق ویرکوسنی ویرر .

اگر بویوک ملک صاحب لری ، فقرا یه حقسزلق ایدر لر سه مالندن
آلنوب مظلومه حق ویریلیردی . اراضیء امیریه دن استفاده ایدلمسنی
امر ایدردم . بر چفتجی فقیر دوشمش وتارالارینی ایشله ده میورسه اوکا
آلات زراعیه ویرلمسنی امر ایتدم .

طولمش قانالارک آیقلا دلمسنی، ییقیق ویران کوپرولرک یاپیلما سنی
وایرما قیر اوزرینه کوپرولر انشاسنی امر ایتدم . یوللرده آزارلی برر
کونلک مسافه لی کاروانسرایلر یاپدیردم . کاروانسرایلره بکجیلر ویوللره
محافظلر قویدم . بونلر سیاحلرک امنیت ایچنده طولاشملرینی تأمین
ایدلرلردی . برخرسزلق اولور سه یول بکجیلری اودردی .

هر شهرده بر جامع ، بر مدرسه ، بر زاویه ، فقرالره عمارت ، بر
خسته خانه یاپدیردم . خسته خانه ده بر هکیم واردی .

بر حکومت و محکمه دأثره لری انشاسنی ده ایسته دم. مزروع ترالاری
وامنیت و آسایشی محافظه ایچون قوروجیلر تأسیس ایتدم .
هر ایالته اوچ وزیر نصب ایتدم . برنجیسی خلق ایچون اولوب
ویریلن ویرکولرک بکا حسابی ویرر و ویرکولرک نه حق ونه عنوان ایله
طلب ایدلدیکنی بیلدیردی .
ایکنجی وزیر عسکرلر ایچون ایدی . اولرک حساباته باقاردی .
اوجنجیسی ، غائب لرک و سیاحلرک ماللرینی و باد هوا کلن ماللری ،
اموال محلوله یی کوزه دیردی . مفتی وقاضینک رضاسیله بو وزیر دلیلرک ،
محکوم اولانلرک ماللرینی اداره ایدردی . وفات ایدنلرک مالی ، ملکینی
وارثله کچیرر ، وارثی یوقسه مؤسسات دنییه یه تخصیص ایدیلیر و یا
مکبیه کوندریلیردی .

[محاربه ، هجوم ، رجعت ، صف حرب واردولر بوزغونلنی
حقنده نظاملر.]

اگر دشمن اردوسی ، اون ایکی بیک سواریدن نقصان ایسه ؛
حربک اداره سی باش قوماندانه ویریلیر . بونک معیتنه اویمقلردن آلنان
اون ایکی بیک سواری ویریلیر . معیتنده بیکباشی لر ، یوز باشی لر ،
اون باشیلرده بولونور .

دشمنه برکونلک مسافه مقداری یاقلاشنجه بکا راپور کوندرم جک .
بو اون ایکی بیک سواری ، بروجه آتی طقوز آلایه آیریه جق .

مرکزده برآلای

صاغ جناحده	اوج آلاي
صول جناحده	اوج آلاي
كشاف	بر آلاي
قاره غولده	بر آلاي

صاغ وصول جناحردن هر برينك بر كشاف بلوكي ايله ، باشقهجه ايكي بلوكي وار .

محاربه ميداني انتخابي خصوصنده قوماندان درتشي آرامغه مجبوردر :
(۱) صو

(۲) اردوسني استيعاب ايده بيله جك ير

(۳) دشمنه حاكم اوله بيله جك موقع . عسكرلر كوزلري قاماشماسي
ايچون كونشك قارشوسنه كتير مامكه چوق دقت ايتلي در .

(۴) واسع بر ساحه

محاربه دن بركون اول قوماندان ، خطوطني تعيين ايتلي . اردو بر
كره صف حرب اولونجه آتلي ني هيچ بر طرفه چويرمكسزين ايلري يه
آتيلملي . جنكاورلر دشمني كشف ايدنجه تكييرلر كتير يلكه باشلانملي .
بر نوع مفتش اولان (عرض لشكر) ، قوماندانك وظيفه يي
ياپاماديغي كورورسه يرينه - بنم بخش ايلديكم اقتداري اميرلره وعسكرلره
تبليغ ايله - ديكريني تعيين ايده بيلير .

قوماندان بو (مفتش) ايله متفقاً دشمنك مقداري ني آكلامغه اوغراشير .
دشمنك سلاحلريني ، ضابطلريني ، كندينك كيلر ايله مقاييسه ايلر .
اونلر ك حركاتنه دقت ايله بطائت ايله مي ايلر يلدكلريني يوقسه انتظامسزلق
ايچنده مي اولدقلريني ترصد ايدر .

قوماندان ، دشمنك مانورالريني ؛ كليته مي يوقسه قطعه قطعه مي

هجوم ایدیورلر ، بونی ائی آکلاملی . اک مهم ایش : دشمن هجوم ایدمه جکی زمان یاپدینی حرکاتی ترصد ایدمه بیلیمک در . ییکی بر هجوم یایمق ایچون بر آاز چکیلور کبی می یاپور ، یاخود ایلک هجومنده اصرار وثبات می ایدیور ؟ بوجهتلی ای ترصد ایتلی در . بوصوک حالدہ اردو ، دشمن هجومنه صاغلام بر صورتده کوکس کرملی در . چونکه بهادرلق انحق تهلکلی برانده صبر ایدمه بیلیمک ایلہ در .

دشمن ، مجبور ایتدکجه ، اونک اوکنه چیقما ییکز . دشمن ایلر یلکه باشلادیغندن اعتباراً قوماندان ، طقوز آلاینک حرکاتی ائی اداره ایتمه دقت ایتلی در .

بر قوماندانک وظیفه سی نہدر ؟۔ عسکرینک ایلر یلسنه رهبر اولوق و ایش زماننده قورقماق : هر آلائی ، اونک اُلندہ قیلج و اوق کبی خصوصی بر سلاح اولوب ، یرلی یرندہ قوللانمالی در . قوماندان و طقوز آلای بدنک هر عضوی (قوللری ، آیاقلری ، کوکسی) ایلہ کولهشن برپهلوان کبی طاور ایتلی درلر .

طقوز ضربه بیان دشمنک نہایت محو اولمسی مأمولدر . اوچ ضربه ایندیرمک ایچون قوماندان اولاصاغ جناحک کشافلریلہ یاردیم ایدلمکده اولان بویوک کشاف آلاینی ؛ صوکرا صول جناحی سوق ایلر . ایلر یلکده اولان بو قطعہ لر طور ورسہ صاغ جناحک برنجی بلوکی ، صوکرا صول جناحک ایکنجی بلوکی کوندیرر . اگر ظفر هنوز قطعی دکلہ صاغ جناحک ایکنجی بلوکی ایلہ صول جناحک برنجی بلوکی سوق اولونور . بعدہ احوال دن بکا معلومات ویریلیر .

بنم بایراغمی بکلرلر ؛ جناب اللہہ اعتماداً بالذات قوماندان صف حربہ کیرہر و بن اورادہ حاضر مشایم کبی حرکت ایلر . امین اولملی درکہ

طقوزنجی هجوم نتیجه سنده - اللهك عنایتیه - دشمن فرار ایلر .
 قوماندان قیزماملی، شاشیرماملی. مهارت ایله آلایلرینک ایلریلسنی
 اداره ایده بیللمی .

بالذات اوکدن یورومکه مجبور اولونجه بونی، کندینی پک تهلهکیه
 قویقمسزین یاپملی دره. زیرا بر قوماندانك ٹولسی مشوم نتیجه لر ودشمنه
 ایسه یکیدن جسارت ویره بیلیر .

عملیاتنی احتیاط و مهارت ایله اداره ایتمک، پک استعجال ایتمک
 قوماندانه دوشن برایشدر. (قدم الخروج قبل الولوج بریره کیرمزدن
 اول اورادن نصل حقیقه جغنی دوشونمک) دستورینه ده قوماندان چوق
 دقت ایتملی در .

مظفر اردولر مک محاربه لری ایچون نظاملر

اگر دشمن، اون ایکی بیک سواریدن فضله و قرق بیکدن نقصان
 ایسه قوماندانلق اوغللرمدن برینه ویریللی در . اوغلومه، ایکی بکلر
 بکی و دیگر امیرلر وضابطلر رفاقت ایده جک. اردوم قرق بیک سواریدن
 آشاغی اولمایه جق .

نامغلوب عسکرلرم، نظامدن، احتیاطدن و بهادرلکدن اوزاق قالماق
 ایچون بی دأثما یانلرنده کبی دوشونملی درلر. بئم چادیرم اوکده اولونجه
 اوکا هربری براویماق بکی طرفندن قوماندا ایدیلن اون ایکی یلوک رفاقت
 ایدر . بونلر مانورالر یا باجقلر در. صف حربی کئدم چیزمرم. دشمن
 خطلرینی یارمنی، هجوم و رجعتلری کئدم اداره ایده رم .

ای بر قوماندان ، دشمن قوماندانلری مقداری کشف ایتدکن
صو کرا اولنره قارشى قویمى بیلیر . قوماندا ایتدیكى افرادك (یایلى ،
قلیجلى) هپسنى دقتله ترصد ایلر .

دشمنك حرکاتنه دقت ایدهرک : بطى مى حرکت ایدیورلر ؛ قطعه
قطعه مى هجوم ایدیورلر ؛ بردن بویوک قوتله مى هجوم ایدیورلر ، بیلیر .
هجوم و رجعت ایچون محاربه میدانی یوللری ترصد ایلر و دشمنك نه
صورتله حرکت ایتدیکنه واقف اولور .

احتمال که دشمن ، ظاهرى بر ضعف ایله قاجغه باشلار . فقط
قوماندان بوحیله به آلدانماملى در . حرب صنعتنده درین بر قوماندان
بر محاربه نك هر دورلو مقابله سنی ، هانكى آلايى کوندرمه نك لازم
اولدیغنى بیلیر . تجربه و احتیاطى سایه سنده هر شیئه برچاره بولور .
دشمنك پروژه لرینى و نیت لرینى کشف ایلر . وهر ایلر یله لرینك مقصدینى
آکلار . هر وسائلى استعمال ایله ، دشمنك مقصده نائل اولمسنه مانع
اولور .

قوماندان ، قرق بیک سواری ایله ، اون درت آلاى تشکیل
ایلر . بونلری یرلى یرینه یرلشدیریر . قوماندان ، دشمنك حرکاتنى
دائما ترصد ایتلى . امر آلمق سزین ایلری کیدن ضابطلری جزالاندیرملى .
دشمنك ایلری کرى حرکت لرینى تدقیق ایله برابر دشمن ، کندینى
مجبور ایتزدن اول حرب به باشلامملى در . دشمن ، ایلریمکه باشلانجه
قوماندان ، اونلرک مانور لرینى تدقیق ایله نصل هجوم و نصل رجعت
دوکوشى یاپیورلر ، اونلری آکلالملى . اونلره نصل هجوم ایده جکنى بیللملى .
کندیلکندن قاچان براردوبى تعقیب ایتالملى . چونکه آرقه سنده
دمدارى ، امدادجیسی واردر .

اون اوج هجوم ، ظفري تامين ايتمزه ، قوماندان كندى آلاينه ايلرى امرى ويرير . دشمن ، بو آلاينى بر طاغ كچي كورور . يرلر سالانير ؛ بهادر عسكرلرينه (قليچ چك !) امرينى ويرير . ياي لر ياغمور كچي ياغار . ينه بر شى اولمازسه قوماندان كندى اوكه . آتيلير . وبنم بايراغى كوزلرى او كندن آيرماز .

اكر دشمن قرق بيك سواريدن فضله ايسه اووقت قومانداني كندم آليردم . آلاى قوماندانلرينه ويرديكم امرلك حرفى حرفه اجراسنى امرايدردم . امرينى اجرا ايتياني اعدام ايدمرك يرينه معاونتى كچيريدم .

قبيله لردن ، او يماقلردن مركب قرق طابوردن اون ايكي سنه تمغا ويريردم و بونلرى دوت قطعه يه آيريردم . تمغاسى اوليان يكرمى سكرز طابورك اميرلى مركزك آردنده ، او غوللرم و حفيدلرم عسكرلريله مركزك صاغدن او كنده ؛ واقربام ايله متفق لرم صولده اخذ موقع ايدرلردى . نزمه ايجاب ايدرسه اورايه احتياط عسكرندن سوق اولونوردى . قوماندانلر برايش كورمه مينجه او غللرم واقربام هجوم ايلر . بونلر نظرلرينى دشمن قوماندانندن وبيراغندن آيرمايه رق شجاعته هجوم ايدرلر . مقصدلرى او بايراغى دويرمك در .

ينه اولمازسه ، كندم صف حربه كيرمكده تردد ايتم . سلطان بايزيد ايله اولان محاربه ده بويله ياپدم . صاغ جناحه قوماندا ايدن (ميرزا ميران خان) . سلطان بايزيدك صول جناحه قارشى بر آز كهوشك طاورانمهنسى وبنم صول جناح قوماندانلرم ميرزا سلطان محمود خان ايله امير سليمان سلطان بايزيدك صاغ جناحه شدتله هجوم ايتلرينى امرايتم . قومانداسى آلتنده احتياط قطعه سى اولان ميرزا ابوبكرمده بالذات

بیلدیرم بایزیدك قوماندا ایتدیكى اردوسنه هجوم ایتسنی امر ایتدم .
کندمده بهادر و اویماق لری قوماندانه آلهرق حصاره طوغری ایلر یلدم .
عثمانلی اردوسی بوزولدی . سلطان محمود ، تعقیبه قویولدی . و سلطان
بایزیدی اسیر آلهرق چادیرمه کتیردی .

دهلی والیسی شاه منصور ایله اولان محاربهده شاه منصور ، بنم
دماغه قدر صوقولهرق قوجاق قوجاغه کیردك ، بوغوشدق . واونی
توزلر ایچنه یره آتدم .

(شاه منصورك كله سنی ، تیمورك اوغلی كسهرك باباسنك اوكنه
آتدی .)

جنکیز خان یاساسی .

تەموچین ، بویوك قورولتای حضورنده حکمدارلغنی اعلان
ایدوب (جنکیز خان) نامنی آلدینی کون موغوللره یاساسنی بیلدیردی .
تیمور ، هیچ شهبه سز بو یاسادن استفاده ایتمشدی . تمامی بولونامیوب
بعض ماده لر شونلردر :

ماده — خالق کائنات ، تک برتا کری در . بوتاکری یه طاپیله حق در
(بونکله برابر وحدت الّهیة یی قبول ایدن دیگر دینلر ده مسامحه ایله
باقاردی . سر بستی ادیان واردی) .

ماده — جنکیزك اركك اولادی احفادندن اولیان هیچ برکیمسه ،
کندیخی خان اعلان ایدم مز . بو احفادی ده انجق (قورولتای) ك قرار یله
خان اوله بیلیر .

ماده — اعداء، تسلیم اولمادقدن صو کرا اونلرله صلح عقد اولنه ماز.
 ماده — اردو ۱۰۰ ، ۱۰۰۰ ، ۱۰۰۰۰ کشیک قطعہ لردن
 مرکب اوله جق در . سلاحرلی محافظه مأمور ضابط ، افراد
 سلاحرلی یداً بید تسلیم ایلر . جنک صوکنده افراد، سلاحرلی
 دپویه تسلیم ایدر . افراد ، سلاحرلی برده قیشین آوه کیتمک ایچون
 آله بیلرلر .

ماده — سرای وارو، قیشین ، یه جک بوله بیلیمک ایچون اہالی،
 مارتدن تشرین اوله قدر کیک ، جیلان ، الخ آولایماز .

ماده — حیوانلرک قانی وباغیر صاقلری ینیلہ بیلر .

ماده — حربہ کیتیمانلر، امور نافعہ عمومیه ده ، هفتہ ده برکونده
 خانک خدمتندہ چالیشہ جق لردر .

ماده — سرقت ایتدکری شی ، اہمیتی ایسه خرسز اعدام
 ایدیلر . فقط اہمیتی دکسہ ۷ - ۷۰۰ دکنک اورولور . بونکله برابر
 مال مسروق طقوز قات قیمتی تأدیہ ایدہ نلر ، ضرب جزاسندن
 خلاص اولورلر .

ماده — مغوللر و تاتارلر، کندی ملتداشلردن کوله ایدینہ مزلر .
 باشقہ سنک کولہ سنی - مولاسنک اذن اولمقسزین - کندی خدمتندہ
 استخدام ایدنلر اعدام اولونور . فراری برکولہ راست کلن ، اونی
 مولاسنہ کتیرمک مأموردر . کتیرمہ یین اعدام جزاسنہ محکوم اولور .

ماده — ارکک ، برنجی و ایکنجی درجہ ده یاقین اقرباسندن
 اولماق شرطیلہ ، زوجہ سنی صاتین آله جق در . اداره ایدہ بیلہ جکی قدر
 متعدد زوجہ وجاریہ صاتین آله بیلر .

ماده — زانی لر اعدام اولونور . فعل زنادہ یاقہ لانا نلری، کورہ نلر

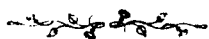
ئۆلدۈرۈم بىلىرلر . (« قايىدو » قىيە سىندە : قىزلىرىنى وقايدىنلىرىنى ، اكىرام
ايچون ، مسافر ايله ياتىرمق عادت ايدى . بونلر برهيتت كوندەرك
جىنكىزە يالواردىلر . بو عادتتاك ابقاسنە جىنكىز ، اضطرارى ، راضى
اولدى .)

مادە — ايكي عائله ، ئولەن چوققلىرىنى ، اوئولەنلر ايچون دوكون
مىراسىمى ياپدىرمىق ، ازدواج ايتدىرمىلرلر . بواز دواج ، معتبردر .
مادە — جاسوسلر ، يالانچى شاهدلر ، لوطىلر ، سحر بازلر
اعدام اولونور .

مادە — اختلاسى تىين ايدن كىتخدا (مال مامورى) اعدام
ايدىلر . اختلاس جزئى ايسە خانك حضورىنە چىقاجق در .
مادە — توركان (اصىلزادە) لك عين قباحتى ، طقوز دفعەيە
قدر عفو اولونابىلر .

مادە — كوك كورلەر كىن صويه كىرمك ممنوعدر . (موغوللر ، كوك
كورولتوسىدن چوق قورقدىلرندىن كوك كورلمكە باشلانچە ھان كوللرە ،
ايرمىلرە كىرلردى . بوندىن واز كىچىرمك ايچون عوامنى « صويه كىرنچە
ھاصل اولان طالغىلر كوك كورلمەسنى تزييد ايدر . اوصرەدە ھىچ بر
صويه كىرماملى در ! .. » قىناغىتە صاحب قىلىق ايسىتورلردى .)

بعضىلرى بو ياسانى بالذات جىنكىزك ياپدىغىنى ، بعضىلرى دە (نوح
اوغلى يافت اوغلى تورك) ك قانونلردىن اولوب آغزىدن آغزە كلن
شىلردر ، دىيورلر .

معارف و کالت جلیله سی حسابنه مطبعه عامر دده

دردست طبع بولنان آثار

کوچک آسیا . ایکنجی جلد	شارل تکسیه . علی سعاد بک
اجتماعی تقسیم عمل	مدحت بک
تورک تاریخی - اوچنجی کتاب	شمس الدین بک
تورک تاریخی - دردنجی کتاب	» »
تورک تاریخی - بشنجی کتاب	» »
کیات موهمه - فرانزجه قسمی	شکری بک
روح القوانين	حسین ناظم بک
قانت فلسفه سی	محمد امین بک
هندسه تحلیلیه	شکری بک
لطیف پاشا تاریخی	لطیف پاشا
فروبهل اصولی تربیه	کاظم نامی بک
تورک تاریخی	رضا نور بک
نوطر و کتبخانه لره دائر اصول تصنیف	جلال اسعد بک
تاریخ عمومی - برنجی جلد	(دارالفنون ادبیات مدرسه سی مدرس و معلم لرندن بر هیئت طرفندن ترجمه ایدلمشدر)
موغول تاریخی - برنجی و ایکنجی جلدلر	مصطفی رحمی بک
تورک بیوکری و آدلری	بسیم آتالای بک
آلتون ایشیق	مصطفی رحمی بک
چو جققلر جنتی	» »
حقوق اساسیه	ادهم بک
مرعش تاریخی	بسیم آتالای بک
عثمانلی مؤلفلری (۳ جلد)	طاہر بک

